

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ฉบับทบทวน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๓

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นแผนที่แสดงถึงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดในอนาคต ที่มีความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาจังหวัด โดยแสดงถึงวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ฉบับนี้ทบทวนฉบับนี้ดำเนินการโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ การจัดทำค่าของงบประมาณ รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดบุรีรัมย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

สิงหาคม ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติ ที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าว ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้ในท้ายที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเกษตร ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๒ โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ ในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนาที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (๒๕๖๑-๒๕๖๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่าย

ธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย พื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพ มาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบ ตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ ต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพ การให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายใน การทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานใน การพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดย ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้ เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๔ การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการ แปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็น

การพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๒.๔.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่หาได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๔.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าและพัฒนา รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๔.๓ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๔.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๔.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๔.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๕ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๕

๒.๕.๑ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๑.๑ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

พัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรมและขยะแบบ

คลังเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกฎระเบียบทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

๑.๒ พัฒนาภาคเกษตร

๑) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นภาระกับงบประมาณแผ่นดินเกินสมควร จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยง ผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการ ขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่างๆ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร ที่มีประสิทธิภาพ

๒) ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทาง การเงินการคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร แหล่งน้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดภาระหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี การเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่และความต้องการ ของตลาด นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการ การผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๓) พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและ พัฒนาคือความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกกระดับ โดเนเฉพาะด้านการตลาด การค้า ออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการ แข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปใน อนาคต

๔) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิต ให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการ พัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย

๕) ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ รวมทั้งดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตร ในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซาก โดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

๖) ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้อีกทางหนึ่ง

๗) ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและ พัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจและสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งภายใน ประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

^๕ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๒, กรกฎาคม). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา.

๘) **ฟื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง** โดยเพิ่มขีดความสามารถการทำประมงอย่างถูกต้องในกลุ่มประมงพื้นบ้านและเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้และลดต้นทุนการทำประมง ลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประมงชายฝั่งและประมงพื้นบ้าน เพื่อสร้างพลังในการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และเร่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงในทะเลที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสินค้าประมง

๒. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรคคุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์ และมีมาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

๓. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓.๑ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รกร้าง และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๓.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปี ของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคา ที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๓.๓ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลอดภัยขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัว เพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเข้าร่วมและให้สัตยาบันไว้

๓.๔ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการจัดทาระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบาย ในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม และบูรณาการการ

ทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความขัดแย้งระหว่างยุทธศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะระหว่างยุทธศาสตร์ราชสาขากับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

๒.๕.๒ นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

๑. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบการขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบทวนรูปแบบและมาตรฐานหาบเร่งแมลงลอยในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน ทำให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม แก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หนี้สินนอกระบบ การฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนโดยครอบคลุมไปถึงการฉ้อโกงหลอกลวงผ่านระบบออนไลน์ ปรับปรุงระบบภาษีและการให้สินเชื่อที่เอื้อให้ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ตามความพร้อม ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลประมงพื้นที่ โดยยังต้องสอดคล้องกับมาตรฐานด้านการประมงขององค์การระหว่างประเทศ

๒. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม โดยจัดพื้นที่การเกษตรให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการน้ำและคุณภาพของดินตาม Agri-Map กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถมีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด ด้วยการชดเชย การประกันรายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร หรือเครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางวินัยการเงินการคลังของภาครัฐในระยะยาว ส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา และศึกษารูปแบบระบบแบ่งปันผลกำไรสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมให้แก่เกษตรกร แก้ไขปัญหาข้าวครบวงจร ส่งเสริมการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรในอุตสาหกรรมพลังงาน สร้างนวัตกรรมและเครื่องมือทางการเกษตรในราคาที่เข้าถึงได้เพื่อลดต้นทุนการผลิต ควบคุมมาตรฐานการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมีในการเกษตรเพื่อนำไปสู่การลด ละ เลิกการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมี โดยจัดหาสิ่งทดแทนที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ต่อยอดภูมิปัญญาและความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป รวมทั้งเร่งศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้กัญชากัญชง และพืชสมุนไพรในทางการแพทย์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ของประชาชน โดยกำหนดกลไกการดำเนินงานที่รัดกุม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางสังคมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด

๓. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต โดยต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายและวางรากฐานการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองอัจฉริยะ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย รวมทั้งวางรากฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ ๕G ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และชุมชน ในการเข้าถึงตลาดในประเทศและตลาดโลกผ่านแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการให้บริการสาธารณสุขและการศึกษาทางไกล การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะทั้งในส่วนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เกษตรกร รวมถึงผู้ประกอบการยุคใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนประเทศด้วยปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

๔. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันทั่วทั้งรวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๖ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๖

๒.๖.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทย เป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

^๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔).

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษา กฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๖.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน

๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

(๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์

- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔

- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔

- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี

- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี

- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร

- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร

- GDP ภาคเกษตร

- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์

- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่าง

ประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ

นวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

ทำงาน

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี ๒๕๖๓ เพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการต่อ ยอดได้ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การเพิ่มแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยได้มีการสำรวจพื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถสร้างเป็นแหล่งกักเก็บน้ำได้ โดยเน้นในส่วนของแก้มลิงในบริเวณลุ่มน้ำต่างๆ ที่ได้มีการทำแผนที่สำรวจเอาไว้แล้ว จะมีการเพิ่มคุณภาพและปริมาณการผันน้ำจากลุ่มน้ำตะวันตกมาช่วยเหลือในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะมีการเพิ่มกำลังในการส่งน้ำจาก ๘๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เป็น ๒,๐๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เพื่อ

ช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรและรักษาสมดุลระบบนิเวศของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้มีปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกพืช ป่าไม้ และเพิ่มน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ และมีการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง โดยกรมชลประทานได้วางแผนการจัดสรรน้ำทั้งประเทศในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗,๖๙๙ ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งชุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ให้เกษตรกรที่ขอรับการสนับสนุนทั่วประเทศ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บ่อ เพื่อกักเก็บน้ำ บรรเทาและชะลอความแห้งแล้ง เพิ่มความชุ่มชื้นให้เกิดขึ้นในฤดูฝนทั้งช่วงหรือฤดูแล้งในระดับไร่นา

๒. การส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ จะมีการนำศาสตร์พระราชาและเกษตรทฤษฎีใหม่เข้ามาเป็นนโยบายที่จะขับเคลื่อนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีมาตรการในการ “ลด ละ เลิก” การใช้สารเคมี จะประชาสัมพันธ์ให้พี่น้องเกษตรกรใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด สำหรับพื้นที่ที่มีความพร้อมก็จะขอให้ “ละ” การใช้สารเคมี และเป้าหมายสุดท้ายคือการเลิกใช้สารเคมี โดยจะมีการหาและพัฒนาสารชีวภัณฑ์ต่างๆ มาทดแทน รวมถึงการใช้มาตรการต่างๆ อาทิ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมาทดแทนแรงงาน เป็นต้น

๓. การใช้ระบบการตลาดนำการผลิต จากนโยบายที่ดำเนินการมาในปี ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ จึงได้มีมาตรการในการหาตลาดใหม่ทั้งในและต่างประเทศ เป็นการเพิ่มช่องทางในการขายให้กับผู้ผลิตสินค้าเกษตร ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสหกรณ์ เกษตรแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร Young Smart Farmer ที่ต้องการจะสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำร่องในการปฏิรูปภาคการเกษตร ซึ่งจะมีหน่วยงานเข้าไปแนะนำตลาดในเรื่องออนไลน์ อาทิ การร่วมมือกับ LAZADA Thailand ในการจัดอบรม การเข้าสู่ตลาดออนไลน์ การขายสินค้าเกษตรโดยตรง รวมถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยได้เริ่มดำเนินการไปแล้วและจะ KICK OFF โครงการในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ และหลังจากนั้นจะดำเนินการในทุกภาคของประเทศไทย เพื่อดำเนินการส่งเสริมและขยายตลาดให้กับพี่น้องเกษตรกร

๔. การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิต ได้มีการตั้งคณะกรรมการการปรับปรุงปุ๋ย การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ของดินหรือปุ๋ยสั่งตัด โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการคือการลดต้นทุนในส่วนของค่าปุ๋ยลง ๓๐% แต่ถ้าเกษตรกรมีความพร้อมในการใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ทั้งปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ทางภาครัฐก็พร้อมเข้าไปส่งเสริม ให้ความรู้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง อีกทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อปรับปรุงคุณภาพและผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการพัฒนาการจัดส่งสินค้า (ระบบโลจิสติกส์) เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการลดค่าขนส่งทุกประเภท ซึ่งมีการเจรจาทั้ง Kerry ไปรษณีย์ไทย และการบินไทย ถือเป็นมาตรการหนึ่งที่กระทรวงเกษตรฯ กำลังเร่งดำเนินการ

๕. การบริหารจัดการประมงอย่างยั่งยืน ทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน สำหรับประมงพื้นบ้านได้มีการขึ้นทะเบียน ซึ่งขณะนี้มีการขึ้นทะเบียนแล้วประมาณ ๕๐,๐๐๐ กว่าลำ ส่วนประมงพาณิชย์จะเร่งส่งเสริมให้รักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้สามารถทำประมงได้ตลอดทั้งปี ซึ่งตลอดระยะเวลาดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของ IUU ช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมประมงได้มีของขวัญให้พี่น้องชาวประมง โดยการเพิ่มวันทำการประมงให้กับเรือวนลากในอ่าวไทยอีก ๓๐ วัน และในปี ๒๕๖๓ เรือประมงประเภทอื่น ทั้งในอ่าวไทยและอันดามัน (ยกเว้นเรือวนลาก) จะทำการประมงได้ตลอดทั้งปี โดยกระทำภายใต้การรักษาสมดุลการรักษาทะเลทรัพยากรธรรมชาติและภายใต้เงื่อนไขของ IUU

๖. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร กระทรวงเกษตรฯ มีมาตรการที่จะส่งเสริมรายได้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับพี่น้องเกษตรกร ทั้งการจ้างงานของกรมชลประทาน ซึ่งขณะนี้ได้มีการตั้งงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในขณะที่ไม่สามารถทำการเกษตรตามปกติได้ อีกทั้งจะมีการเพิ่มพันธุ์สัตว์น้ำทั่วประเทศ โดยเตรียมพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้งไว้ประมาณ ๕๕๐ ล้านตัว และจะใช้เวลา ๔ - ๖ เดือน ทำให้พี่น้อง

เกษตรกรสามารถจับไปบริโภคหรือจับไปขาย เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ที่มีความต้องการของตลาด ได้แก่ โค กระบือ แพะ และการแจกที่ดินทำกิน (ส.ป.ก.) ให้แก่เกษตรกรด้วย

๗. การตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการเกษตร (Agri-technology and innovation center: AIC)
โดยจะมีการตั้งศูนย์ AIC ทั้ง ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร (Big data) เป็นการเชื่อมโยงกับ ๑๐ หน่วยงานหลัก ซึ่งจะทำให้พี่น้องเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ การตรวจสอบศักยภาพพื้นที่โดยใช้ Agri-Map เพื่อจัดทำ Zoning เป็นต้น

๘. พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ ศูนย์หลักทุกอำเภอทั่วประเทศ เป็นหน่วยขับเคลื่อนนโยบายการเกษตร องค์กรความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดแก่เกษตรกร ร่วมกับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๘ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน^๗

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
๒. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
๕. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
๖. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่รูปแบบการผลิตยังอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จึงมีผลิตภาพต่ำ โดยในปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๙๒,๖๘๘ ล้านบาท พืชหลักของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ โดยผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี

สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (ยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด แต่ขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนเกือบต่ำสุดของประเทศ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๓.๘๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของประเทศ โดยพบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุด คือ จังหวัดในบริเวณตอนกลางของภาค มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๓๒.๙๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕ ของภาค สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๒๓.๔ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์มถือครองต่อครัวเรือน ๒๕.๒ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บึงกาฬ เลย และหนองบัวลำภู มีเนื้อที่ถือครอง ๓๒.๑๔ ๓๑.๑๒ ๓๐.๑๙ และ ๒๘.๘๓ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาค ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และร้อยเอ็ด โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๗.๗๙ ๑๘.๒๙ และ ๒๐.๑๐ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

๓. พื้นที่ชลประทานน้อยกว่าทุกภาค โดยมีเพียง ๗.๑๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒ ของพื้นที่เกษตร ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๒.๐ ผลผลิตการเกษตรของภาคขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ประกอบกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร ในพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๗ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด รองลงมาพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๑.๔ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ยโสธร มีสัดส่วนร้อยละ ๑๗.๖ และ ๑๒.๗ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัดตามลำดับ

๒.๙ แผนพัฒนาการเกษตรภาคภายใต้กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^๙

แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^๙

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ โดยการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ หนอง ฝาย และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีอยู่เดิม และพัฒนาแหล่งธรรมชาติให้สามารถเพิ่มปริมาณการกักเก็บรวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดินตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยไม่ให้เกิดผลกระทบจากดินเค็ม สร้างแหล่งกักเก็บ (แก้มลิง) อ่างเก็บน้ำ ฝาย และแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่การเกษตร

๒. พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ชี มูล โดยศึกษา สำรวจ และจัดหาพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ แม่น้ำ ในภาคและระหว่างภาค

๓. พัฒนาระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ เช่น ระบบสูบน้ำ อาคารบังคับน้ำ คลองส่งน้ำ เป็นต้น

๔. บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และมีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาว เพื่อป้องกันความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

^๙ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม). แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน.

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ไขปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกรโดยสร้างความมั่นคงของเกษตรกรรายย่อย โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรทางเลือก เกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และระบบนิเวศการพัฒนา การเกษตร สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรและสถาบันเกษตรกร พัฒนาเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นมืออาชีพ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรม

๒. พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และศรีสะเกษ รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่นๆ โดยปรับกระบวนการผลิตให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย พัฒนาห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน การผลิต พร้อมทั้งขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ โดยส่งเสริมการผลิตและแปรรูปโดยใช้นวัตกรรม การยกระดับราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้แตกต่างจากสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมี และการพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมกระบวนการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกันเองของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตและชุมชน รวมทั้งการจัดทำโซนนิ่งระบบเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมและเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อขยายฐานรายได้ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตที่เหมาะสม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ให้ตอบสนองตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ และการส่งออก จัดตั้งกองทุนเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนมาตรการส่งเสริมตลาดสีเขียวในชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนไปสู่สินค้าเกษตรชนิดใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) และความต้องการของตลาด โดยส่งเสริมการปลูกพืชผัก ผลไม้ และไม้ดอก ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยสนับสนุนการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การประชาสัมพันธ์ และการจัดตั้งตลาดกลาง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรสำคัญที่เป็นสารตั้งต้นในการแปรรูปผลิตสินค้าในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม เลย อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ให้มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพตามระบบมาตรฐานการเกษตรตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริหารจัดการ และส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร นครพนม นครราชสีมา สุรินทร์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี และโคนมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น โดยสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการปลูกแปลงหญ้าและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและทักษะเกษตรกร รวมทั้งการจัดระบบมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (GMP) และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาดไปสู่อาเซียน

๔. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio Economy) ให้เป็นฐานรายได้ใหม่ที่สำคัญของภาค โดยมุ่งลงทุนสร้างเศรษฐกิจบนฐานของการวิจัยและนวัตกรรมระดับสูง ในลักษณะสหวิทยาการที่ใช้ทรัพยากรฐานชีวภาพ (พืช สัตว์ จุลินทรีย์) รวมถึงวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร และของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์และชุมชน พัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีมูลค่าสูง ก่อให้เกิดความก้าวหน้าและนวัตกรรมในมิติใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิรูปภาคเกษตร อาหาร สาธารณสุขและการแพทย์ พลังงาน อุตสาหกรรมเคมี และภาคสังคม โดยพัฒนาให้นครราชสีมา ขอนแก่น อุบลราชธานี และสกลนคร เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ

^๙ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ). (๒๕๖๒, ตุลาคม). แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ฉบับทบทวน.

และอุดรธานี โดยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้ได้มาตรฐาน GMP พัฒนาระบบรับรองผลิตภัณฑ์สมุนไพรและสร้างแบรนด์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งออก ส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่และธุรกิจแนวใหม่ในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนล่าง ๒ ด้วยการพัฒนาต่อยอดจากวัตถุดิบและของเหลือทิ้งทางการเกษตร/อุตสาหกรรม และฐานความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ชีวเภสัชภัณฑ์ อาหาร อาหารสัตว์ในอนาคต โปรตีนทางเลือก ผลิตภัณฑ์อินทรีย์พลาสติกชีวภาพ (bio – plastic) สารสกัดจากพืชมูลค่าสูง เอนไซม์หรืออาหารเสริมสุขภาพจากจุลินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งสร้างความมั่นคงทางพลังงานระดับชุมชนจากการนำวัตถุดิบในชุมชน ของเหลือทิ้งทางการเกษตร ขยะครัวเรือนมาผลิตเป็นพลังงานเพื่อใช้ภายในครัวเรือนหรือชุมชน และส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชน

๕. ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าอ้อมคราม และส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค อาทิ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ และสกลนคร เป็นต้น โดยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า การออกแบบและตราสัญลักษณ์ พัฒนาเทคโนโลยีและงานศึกษาวิจัย สร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่า พร้อมทั้งพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ ยกระดับผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ให้มีทักษะความรู้ความสามารถทั้งการออกแบบและการจัดการ เพื่อให้สินค้ามีความหลากหลายและทันสมัย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรมหรือเทศกาลประจำปีในแต่ละเดือนในพื้นที่ต่างๆ โฆษณาประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อสร้างการรับรู้สินค้า บริการ แหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนและเมืองเก่า ได้แก่ เมืองเก่าบุรีรัมย์ เมืองเก่าพิมาย เมืองเก่าสุรินทร์ เมืองเก่านครราชสีมา และเมืองเก่าสกลนคร พัฒนาแบรนด์และสื่อสารความแตกต่างของชุมชนต่างๆ ในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ส่งเสริมการขายแพ็คเกจการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล ส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม กลุ่มสุขภาพสตรี เป็นต้น

๒. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยบูรณาการจัดการแผนท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดที่ดึงดูดเด่นหรืออัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มาสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเขตอารยธรรมอีสานใต้ และเชื่อมโยงสู่ประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม เพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพทั้งชาวไทยและต่างประเทศ พัฒนาสินค้าและบริการที่มีจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ที่สร้างจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความจดจำและสร้างความโดดเด่น ลอกเลียนได้ยาก พัฒนาคู่มือและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวให้เป็นมืออาชีพ รักษามาตรฐานการให้บริการ จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาระบบโลจิสติกส์ขนถ่ายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ดูแลความปลอดภัยและสุขลักษณะให้นักท่องเที่ยว

๓. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อ่างนาจเจริญ อุบลราชธานี และสกลนคร และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เลย-อุดรธานี-หนองบัวลำภู-หนองคาย-สปป.ลาว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับกระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสองฝั่งโขง พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย อาทิ การท่องเที่ยว/พักผ่อนชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Leisure/Lifestyle) การท่องเที่ยวด้วยจักรยานและการเดินทางแบบคาราวาน (Cycling/Caravan Tours)

การท่องเที่ยวเชิงชมธรรมชาติ (Festivals/Events) เป็นต้น พัฒนาถนนเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาท่าเรือ และการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการที่เกิดจากชุมชนเพื่อสร้างงาน และรายได้ เน้นพัฒนาผู้ประกอบการด้านการจัดการและทักษะทางภาษาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น

๔. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์ ในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี หนองบัวลำภู และชัยภูมิ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต ออกแบบการจัดแสดง จัดนิทรรศการ มัลติมีเดีย หรือกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม มีความสนุกสนานเสมอ (Play and Learn) ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อขยายฐานนักท่องเที่ยวที่สนใจศึกษาวิวัฒนาการของภาค ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ปลูกฝังให้เด็กเข้าพิพิธภัณฑ์ผ่านกิจกรรมทัศนศึกษาของโรงเรียนและ นันทนาการของครอบครัว พัฒนาสินค้า/บริการ/ของที่ระลึก ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน โฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายและกลับมาได้บ่อยครั้ง

๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา โดยส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งจากการกีฬาและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธุรกิจการแข่งขันต่างๆ การผลิตอุปกรณ์/ชุดกีฬา/ของที่ระลึก สนามแข่งขัน อาหารเสริมและเครื่องดื่ม โรงแรม ร้านอาหาร การเดินทางและขนส่ง ประกันภัย สถาบันพัฒนากีฬาอาชีพทุกระดับ เป็นต้น ส่งเสริมการศึกษา ในด้านเวชศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการบริหารจัดการธุรกิจกีฬา เพื่อผลิตบุคลากรรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมกีฬา สนับสนุนการจัดมหกรรมกีฬานานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

๖. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติ ในจังหวัดชัยภูมิ เลย นครราชสีมา อุบลราชธานี โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นให้เกิดความคุ้มค่าต่อประสบการณ์ มากกว่าการท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงิน สนับสนุนให้คนไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น รวมทั้งให้ความรู้นักท่องเที่ยว ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๗. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่าย เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น เชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างภาคเอกชนกับชุมชนและท้องถิ่น ทั้งในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ด้านภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้พัฒนาสินค้า OTOP สินค้าวิสาหกิจชุมชน ของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พักให้มีคุณภาพดี ส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มตามความสนใจของนักท่องเที่ยว รวมถึงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

๒.๑๐ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์

“ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก เศรษฐกิจมั่นคง สังคมเข้มแข็ง”

วัตถุประสงค์รวม

๑. เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก
๒. เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าด้านการเกษตรและอาหารปลอดภัยมาตรฐานสากล
๓. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย

๔. หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำและคุณภาพของน้ำควบคู่การเสริมสร้างความรู้ในเรื่องน้ำและการบริหารจัดการน้ำ
๖. เพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพแบบมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน
๗. เพื่อจัดการขยะ/สิ่งปฏิกูล และลดมลพิษอย่างเป็นระบบโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
๘. ส่งเสริมสุขและอบอุ่น
๙. เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๑๐. เพื่อส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด

ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนา

๑. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๒. อัตราการขยายตัวของ GPP จังหวัดเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
๓. คริวเรือนที่อยู่ใต้เกณฑ์ความยากจนได้รับการแก้ไขปัญหาให้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๕๐
๔. ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
๕. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ด้านเศรษฐกิจ "เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม กีฬามาตรฐานโลก และการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย"

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก
๒. เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าด้านการเกษตรและอาหารปลอดภัยมาตรฐานสากล

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐)
๒. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐)
๓. ร้อยละของมูลค่าการจำหน่ายสินค้า OTOP เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐)
๔. ร้อยละของผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) (ร้อยละ ๘๐)
๕. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐)
๖. อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๕)
๗. จำนวนพื้นที่การเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐาน อินทรีย์/GAP (ไร่)

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน
๒. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัด
๔. ส่งเสริมและพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยด้านการท่องเที่ยว
๕. พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว
๖. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

๗. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบประชารัฐ
๘. พัฒนากีฬาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในทุกรูปแบบ
๙. สร้างอัตลักษณ์เมืองบุรีรัมย์ให้เป็น “เมืองแห่งความจงรักภักดี” (Buriram Blue City) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
 ๑๐. ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อกระจายรายได้สู่ชุมชน
 ๑๑. เร่งรัดการจัดหาน้ำและการเตรียมความพร้อมในการให้บริการน้ำเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเมืองบุรีรัมย์
 ๑๒. ส่งเสริมการพัฒนาศูนย์กีฬา และสนามกีฬามาตรฐานโลก
 ๑๓. ส่งเสริมการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแบบครบวงจร
 ๑๔. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์และกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
 ๑๕. ส่งเสริมการค้าชายแดนเพื่อการค้าและการลงทุน
 ๑๖. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร
 ๑๗. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย
 ๑๘. ส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม/เครือข่ายเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย
 ๑๙. ส่งเสริมการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยเชื่อมโยงกับแผนชีวิตหมู่บ้านสันติสุข
 ๒๐. ส่งเสริมการลงทุนและปัจจัยเอื้อให้เกิดการลงทุน เพื่อพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมการเกษตรและอุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมกลุ่มวิสาหกิจ
 ๒๑. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพและมาตรฐาน
 ๒๒. ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปและเกษตรปลอดภัย
 ๒๓. ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการผลิตใหม่และผลิตภัณฑ์จากใหม่แบบครบวงจร
 ๒๔. การบริหารจัดการทางการเกษตร (Zoning)
 ๒๕. พัฒนาสถานประกอบการด้านอาหารให้ได้รับการรับรองมาตรฐานและคุณภาพ
 ๒๖. พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต "คนบุรีรัมย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี มั่นคง ยั่งยืน บนพื้นฐานความพอเพียง"

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย
๒. เพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. (ร้อยละ ๕๐)
๒. ร้อยละของประชากรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพตามช่วงวัย
๓. คนอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีอาชีพและรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ (ร้อยละ ๙๐)
๔. เด็กอายุ ๖ - ๑๔ ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี (ร้อยละ ๙๐)
๕. ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ร้อยละ ๕๐)

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพประชาชนทุกช่วงวัย
๒. ส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวให้มีความอบอุ่น
๓. ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาครัวเรือนยากจน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการศึกษาของเด็กและเยาวชนทุกระดับ ตามเกณฑ์คุณภาพทางการศึกษาของท้องถิ่นและระดับชาติ
๕. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและการใช้ศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนและสังคมของเด็กและเยาวชนในทุกระดับ
๖. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านแรงงานและการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการตามกฎหมายแรงงาน
๗. ส่งเสริมการสร้างอาชีพและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์และการจัดการแบบครบวงจรของกลุ่มอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยกลไกภาครัฐ
๘. ยกระดับการบริการสาธารณสุข การเรียน การสอน และการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทางการแพทย์
๙. ส่งเสริมและพัฒนามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต
๑๐. ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนชีวิตหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี (เป็นคนดี มีปัญญา รายได้สมดุล สุขภาพแข็งแรง สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ สังคมอบอุ่น หลุดพ้นอาชญากรรม กองทุนพึ่งพาตนเอง และคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง)
๑๑. สร้างและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐสู่การปฏิบัติในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม “ทรัพยากรธรรมชาติสร้างสรรค์ชีวิตและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำและคุณภาพของน้ำ ควบคุมการเสริมสร้างความรู้ในเรื่องน้ำและการบริหารจัดการน้ำ
๒. เพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพแบบมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน
๓. เพื่อจัดการขยะ/สิ่งปฏิกูล และลดมลพิษอย่างเป็นระบบโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนแหล่งน้ำของจังหวัดมีปริมาณและคุณภาพเพียงพอสำหรับการใช้ประโยชน์ (แห่ง)
๒. จำนวนพื้นที่ประสบภัยแล้ง น้ำท่วม และภัยธรรมชาติต่างๆได้รับการแก้ไขปัญหา (แห่ง)
๓. ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น
๔. ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคให้เพียงพอ ควบคู่กับการเสริมสร้างความรู้ในเรื่องน้ำและการบริหารจัดการน้ำ
๒. ส่งเสริม อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพทรัพยากรป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ โดยเน้นการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและชาวนาฉลาด
๓. ส่งเสริมให้เกิดชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๔. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นหน้าที่ของพลเมืองคนบุรีรัมย์

๕. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการควบคุมและลดมลพิษโดยเน้นการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

๖. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลในระดับพื้นที่ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๗. ส่งเสริมให้เกิดชุมชนหรือองค์กรต้นแบบในการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : ด้านรักษาความมั่นคงและความสงบ “บุรีรัมย์สงบสุข”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สังคมสงบสุขและอบอุ่น

๒. เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. เพื่อส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดฟื้นฟูและได้รับการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน/ชุมชน และการเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยให้เพียงพอต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน

๒. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างยั่งยืน

๓. ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และได้รับการติดตามดูแลช่วยเหลือภายหลังจากการบำบัดฟื้นฟู

๔. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยการสร้างความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ของประชาชนภายในจังหวัด

๕. ป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและเยาวชนนอกสถานศึกษาที่อาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาภัยทางสังคม และภัยยาเสพติด

๖. เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและท้องถิ่นในการบริหารจัดการ การตรวจสอบ และการเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันและการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบ

๗. เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคงภายในจังหวัด

๘. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ ของหมู่บ้านตามแนวชายแดนให้เป็นหมู่บ้านมั่นคงและสงบสุข

๙. พัฒนาคือความสัมพันธ์อันดีระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑๐. พัฒนาระบบเครือข่ายข่าวภาคประชาชน

๑๑. สร้างจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด

๑๒. รณรงค์และส่งเสริมการขึ้นทะเบียน การควบคุมดูแลแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการและในชุมชน เพื่อจัดระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

๑๓. รณรงค์การเฝ้าระวังและป้องกันอุบัติเหตุทางถนนและสาธารณสุขโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายของประชาสังคม

จังหวัดบุรีรัมย์กำหนดตำแหน่งทางการพัฒนา ๔ ด้าน ดังนี้

๑. พัฒนาศักยภาพเป็น “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลก”
๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยได้มาตรฐานสากล
๓. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
๔. ส่งเสริมการค้าชายแดนเพื่อการค้าและการลงทุน

๒.๑๑ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

เป้าหมายการพัฒนา

“ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และสังคมเป็นสุข” โดยมีแนวคิดการพัฒนา ดังนี้

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการผลิตให้เป็นมาตรฐานปลอดภัย และพัฒนาจนถึงขั้นมาตรฐานอินทรีย์ ในภาคการเกษตรทั้งพืชและสัตว์ โดยมีการนำนวัตกรรมในพื้นที่มาช่วยให้เกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer) ให้มีการสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมให้คงอยู่ด้วยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

๒. พัฒนาการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ ทั้งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรให้ เพียงพอตลอดปี โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำให้อยู่ในพื้นที่ หรือการขยายพื้นที่รับน้ำ การกระจายน้ำไปยังพื้นที่

๓. ส่งเสริมการแปรรูปของสินค้าให้มากขึ้นในพื้นที่ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแบบครบ วงจรในพื้นที่ โดยพัฒนาช่วงกลางทางและปลายทางให้มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ที่กำหนดให้กลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดนคร ราชสีมาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร

๔. ส่งเสริมอาชีพ และเพิ่มทักษะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างโอกาสในการสร้างรายได้จากภาคการเกษตร และนอกภาคเกษตร โดยเชื่อมโยงสินค้าชุมชนกับการท่องเที่ยว

๕. สร้างมูลค่าเพิ่มในสาขาการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ทั้งทางด้าน โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์จากระบบ Logistic ที่รัฐบาลไว้วางรากฐานไว้ให้ การสร้างความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการ สร้างการตลาดให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้างและเป็นที่ยอมรับเดินทางมายังกลุ่มจังหวัด

๖. การพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะผู้สูงอายุให้ได้รับการดูแล มีศักยภาพ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามศักยภาพ รวมทั้งการรักษาภูมิปัญญาของผู้สูงอายุเพื่อให้สืบทอดไปยังรุ่นลูกหลาน และการเพิ่มศักยภาพของเด็ก เพื่อให้สังคมมีคุณภาพและสามารถดูแลตนเองได้ในอนาคต

พันธกิจ (Mission)

- ๑) ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลิ
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตมันสำปะหลังเพื่ออุตสาหกรรมอาหารและพลังงานทดแทน

- ๓) ส่งเสริมการเลี้ยงโคนเนื้อ กระบือ และแพะ และแปรรูปเชิงคุณภาพ
- ๔) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๕) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่
- ๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้ได้รับความนิยม และบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
- ๗) ส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และค้าชายแดน
- ๘) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคม

ประเด็นการพัฒนา

๑) การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรกรอุตสาหกรรมครบวงจร

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านเกษตรปลอดภัย และอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ พัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
- ๑.๒ ส่งเสริมและพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการกระจายสินค้าในภูมิภาค
- ๑.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม
- ๑.๔ ยกระดับสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน
- ๑.๕ ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑.๖ ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและพลังงานทดแทน
- ๑.๗ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ๑.๘ สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่าย
- ๑.๙ ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดสินค้าเกษตร
- ๑.๑๐ ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์คุณภาพสูง

๒) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีความสะดวก และปลอดภัย
๒. เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการใหม่มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- ๒.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
- ๒.๒ พัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว
- ๒.๓ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- ๒.๔ สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว
- ๒.๕ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
- ๒.๖ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- ๒.๗ ส่งเสริมการท่องเที่ยวตามรอยช้าง
- ๒.๘ ส่งเสริมพัฒนา การค้า การลงทุน การค้าชายแดน
- ๒.๙ ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน
- ๒.๑๐ ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์ และการตลาด
- ๒.๑๑ เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตใหม่ให้มีคุณภาพ
- ๒.๑๒ ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ใหม่

๒.๑๓ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๓) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญาดีขึ้น
๒. เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้ แข็งแรง มีความสุข

แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นตัวเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ
- ๓.๒ พัฒนา สนับสนุน กิจกรรมการลงทุนพัฒนาด้านสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
- ๓.๓ ส่งเสริมอาชีพ ทักษะชีวิต และส่งเสริมสร้างศักยภาพการพึ่งพาตนเอง
- ๓.๔ ส่งเสริมและพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

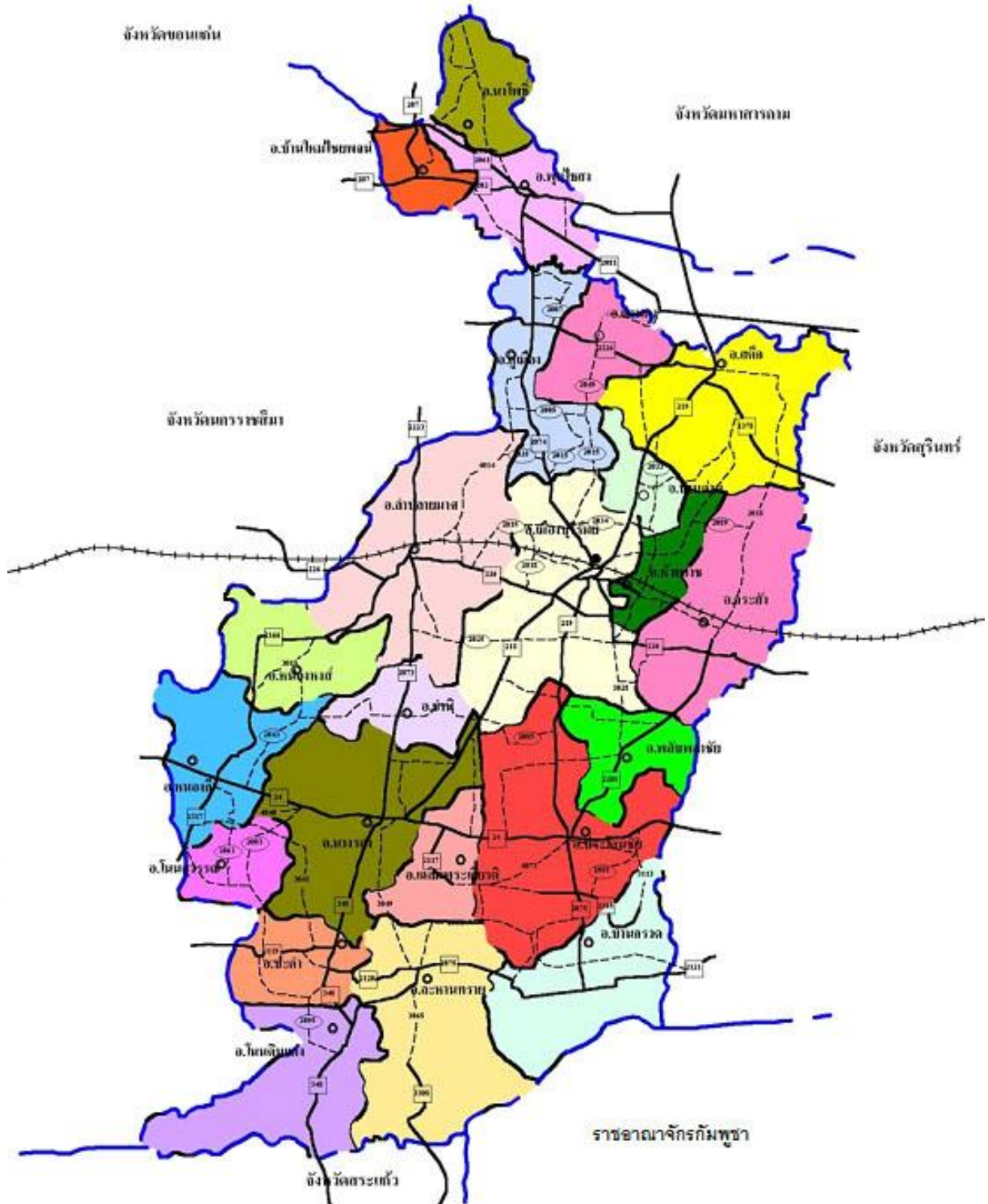
ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญจังหวัดบุรีรัมย์

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

จังหวัดบุรีรัมย์มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๑๐,๓๙๓.๙๔๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖,๔๕๑,๑๗๘.๑๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๑ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ ๒.๐๑ ของพื้นที่ประเทศไทย

- **พรมแดน**

จังหวัดบุรีรัมย์ มีพรมแดนโดยรอบยาวประมาณ ๖๓๘ กิโลเมตร เป็นพรมแดนที่เป็นธรรมชาติทั้งสิ้น คือ ใช้แนวสันเขาแบ่งยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๙ พรมแดนที่เป็นลำน้ำยาวประมาณ ๓๖๓ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๕ และใช้เส้นแนวตรงในที่ราบเป็นแนวพรมแดนอีก ๑๕๐ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๖

- **รูปร่าง**

รูปร่างของจังหวัดบุรีรัมย์ มีความยาวมากกว่าความกว้าง กล่าวคือ วัดความยาวของจังหวัดจากแผนที่ภูมิศาสตร์ อัตราส่วน ๑ : ๒๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหารได้ประมาณ ๑๘๒ กิโลเมตร ส่วนความกว้างวัดได้ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ในทางภูมิศาสตร์การเมืองได้วิเคราะห์รูปร่างที่ดีของพื้นที่ไว้ว่า จะต้องมีความยาวและความกว้างเท่ากันหรือ ยาว : กว้าง เท่ากับ ๑ ซึ่งรูปร่างของพื้นที่ดังกล่าวอาจเกือบกลม หรือเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส เมื่อพิจารณารูปร่างของจังหวัดบุรีรัมย์แล้วจะมีรูปร่างคล้ายเต๋า มีหัวอยู่ทางตอนบนและลำตัวอยู่ทางตอนกลางและตอนใต้ ถ้าคิดตามสัดส่วนความยาวต่อความกว้างแล้ว จะมีค่าประมาณ ๒.๐๒ ซึ่งเป็นรูปร่างที่ไม่ดี คือไม่กะทัดรัด เพราะจะมีรูปร่างยาวรีในตอนบนแล้วแผ่กว้างทางตอนกลางและตอนใต้ จึงทำให้เกิดข้อเสียในด้านต่างๆ การสื่อสารโทรคมนาคมไม่สะดวก ยากแก่การพัฒนา เสียค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสูง ตลอดจนการดูแลของเจ้าหน้าที่ไม่ทั่วถึง
(ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์)

๔) ลักษณะดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทรายถึงทรายจัด มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและง่ายต่อการชะล้างพังทลาย ลักษณะดินในจังหวัดบุรีรัมย์ สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ดังนี้

๑) กลุ่มนาดิน ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่จังหวัด ครอบคลุมตอนกลางเป็นแนวยาวไปตอนใต้ แยกเป็นคุณสมบัติของดินได้เป็น ๒ ชนิด คือ

๑.๑) กลุ่มดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่อำเภอกระสัง ประโคนชัย ลำปลายมาศ นางรอง เมือง พุทไธสง และอำเภอสตึก

๑.๒) กลุ่มดินนาดี ส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ทางทิศเหนือของจังหวัด บริเวณลุ่มน้ำมูล ท้องที่อำเภอพุทไธสง อำเภอสตึก

๒) กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่จังหวัด กระจุกกระจายบริเวณทิศใต้ ท้องที่อำเภอบ้านกรวด ละหานทราย ปะคำ นางรอง หนองกี่ ลำปลายมาศ พุทไธสง สตึก และอำเภอกระสัง ประกอบด้วย ดินไร่ต้น และดินไร่ทราย

๓) กลุ่มดินคละ ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๒๐ ของจังหวัดอยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัดแยกเป็นกลุ่มย่อยได้ ดังนี้

๓.๑) กลุ่มดินไร่ทั่วไปคละกับดินนาทั่วไป

๓.๒) กลุ่มนาไร่ทั่วไปคละกับดินนาดี พื้นที่อำเภอลำปลายมาศ หนองหงส์ คูเมือง และอำเภอเมือง

๓.๓) พื้นที่ภูเขาสูง ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๑๐ ของจังหวัด

๔) ดินเค็ม จังหวัดบุรีรัมย์มีดินเค็ม ๒ ระดับ คือ

๔.๑) ดินเค็มน้อย มีอยู่ระหว่าง ๑๔๔,๐๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๘ ของพื้นที่นา อยู่บริเวณอำเภอพุทไธสง นาโพธิ์ คูเมือง และสตึก

๔.๒) ดินเค็มปานกลาง พื้นที่ประมาณ ๗๙,๗๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่นาอยู่ใน
อำเภอพุทไธสง
ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล มีสภาพอากาศจัดอยู่ภายในเขตภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Tropical Savanna Climate : Aw) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เขตภูมิอากาศแบบสะวันนา (Savanna Climate) ซึ่งเป็นลักษณะอากาศที่มีฤดูแล้งสลับฤดูฝนอย่างเด่นชัด คือ

- ฤดูฝน (Rain Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งได้รับอิทธิพล จากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดนำความชื้นจากทะเลอันดามัน และอ่าวไทยเข้ามาปกคลุม และมีอิทธิพล ของร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องมรสุม (International Tropical Convergence Zone : ITCZ or Monsoon Trough) พาดผ่าน ทำให้เริ่มมีฝนตกชุกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึง กลางเดือนมิถุนายน หลังจากนั้นไปจนถึงกลางเดือนกรกฎาคมฝนจะลดน้อยลงมากบางวันอาจไม่มีฝนตกเลย เรียกระยะ นี้ว่าระยะฝนทิ้งช่วง (Dry Spell) เนื่องจากร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องมรสุมได้เคลื่อนตัวขึ้นไปพาดผ่านตอนบน ของประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศจีนตอนใต้ สำหรับในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายนฝนจะ กลับมาตกชุกอีกครั้งหนึ่งเนื่องจากร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องมรสุมได้เคลื่อนตัวลงมาพาดผ่านภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในฤดูนี้มักมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวจากทะเลจีนใต้เข้ามามีอิทธิพลต่อภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เฉลี่ยปีละ ๑-๓ ลูกจากสถิติภูมิอากาศจังหวัดบุรีรัมย์ของกรมอุตุนิยมวิทยา พบว่า ฝนตก ชุกมากที่สุดคือเดือนกันยายนวัดปริมาณฝนรวมเฉลี่ยได้ ๒๔๕.๔ มิลลิเมตร รองลงมาคือเดือนสิงหาคม โดยวัด ปริมาณฝนรวมเฉลี่ยได้ ๑๗๘.๐ มิลลิเมตร ปริมาณฝนรวมเฉลี่ยทั้งปี เท่ากับ ๑,๑๙๙.๒ มิลลิเมตร

- ฤดูหนาว (Winter Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในฤดูนี้ จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมที่พัดออกจากความกดอากาศสูง หรือ มวลอากาศเย็นจากประเทศจีน มีลักษณะอากาศเย็นและแห้ง ความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจะแผ่ปกคลุม ตลอดฤดู อุณหภูมิจะลดต่ำลงทำให้มีอากาศหนาวเย็นโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับกำลังและขนาดของมวลอากาศเย็นนั้น จากสถิติภูมิอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา พบว่า อากาศหนาวเย็นที่สุดอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม วัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ ๑๓.๔°ซ และ ๑๓.๐°ซ ตามลำดับ อุณหภูมิต่ำที่สุดที่วัดได้เท่ากับ ๗.๘°ซ ในเดือน ธันวาคม ในฤดูนี้มักประสบปัญหาภัยแล้งเนื่องจากมีฝนลดน้อยลงอย่างมากจนถึงระดับไม่มีฝนตกในฤดูนี้อาจมี คลื่นกระแสลมตะวันตกเคลื่อนตัวมาจากประเทศพม่าผ่านภาคเหนือของประเทศไทยเข้ามามีอิทธิพลต่อภาค ตะวันออกเฉียงเหนือได้ ซึ่งอาจทำให้มีฝนฟ้าคะนองเกิดขึ้นได้ แต่ปริมาณฝนจะไม่มากนัก

- ฤดูร้อน (Summer Season) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือน พฤษภาคม ลมที่พัดปกคลุมในฤดูนี้ส่วนใหญ่เป็นลมใต้และลมตะวันตก และมักจะมีหย่อมความกดอากาศต่ำ เนื่องจากความร้อน (Heat Low) ปกคลุมตลอดฤดู ทำให้มีอากาศร้อนโดยทั่วไป บางวันมีอากาศร้อนจัด สามารถวัดอุณหภูมิได้สูงถึง ๔๑°ซ ขึ้นไป จากสถิติภูมิอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาของจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนมากที่สุด อุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยวัดได้ ๔๑.๘°ซ ค่าเฉลี่ยที่ ๔๑.๘°ซ ในฤดู นี้จะมีบางช่วงที่มีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนแผ่ลงมาจะเกิดการปะทะกับมวลอากาศร้อนที่ปกคลุมอยู่ก่อน แล้ว ทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง บางครั้งมีลูกเห็บตกเกิดขึ้นด้วย เราเรียกพายุชนิดนี้ว่า พายุฤดู ร้อน (Summer Storm) ฝนที่ตกลงมาในฤดูนี้ยังมีปริมาณน้อยมักไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๔	๑,๓๐๒.๑๐
๒๕๕๕	๑,๒๗๗.๔๐
๒๕๕๖	๑,๒๘๘.๑๐
๒๕๕๗	๑,๓๓๐.๕๐
๒๕๕๘	๑,๑๘๗.๔๐
๒๕๕๙	๑,๒๙๙.๒๐
๒๕๖๐	๑,๒๕๓.๑๐
๒๕๖๑	๗๗๓.๕๐
๒๕๖๒	๘๒๙.๓๐

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยาอำเภอหนองเรือ จังหวัดบุรีรัมย์

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๔	๓๕.๓๐	๑๙.๕๑	๒๖.๒๙	๙๗.๕๐	๔๒.๐๘	๗๗.๐๐
๒๕๕๕	๓๖.๓๐	๒๐.๐๓	๒๗.๕๒	๙๗.๙๒	๔๓.๕๘	๗๖.๙๒
๒๕๕๖	๓๖.๔๒	๑๙.๘๓	๒๗.๐๓	๙๗.๘๓	๔๐.๙๒	๗๖.๐๗
๒๕๕๗	๓๖.๓๙	๑๙.๘๕	๒๗.๑๗	๙๘.๐๐	๔๑.๕๘	๗๕.๙๗
๒๕๕๘	๓๗.๒๖	๑๙.๘๙	๒๗.๖๓	๙๘.๖๗	๓๙.๐๐	๗๔.๙๔
๒๕๕๙	๓๗.๑๗	๑๙.๐๐	๒๗.๘๐	๙๗.๙๒	๓๙.๗๕	๗๔.๑๖
๒๕๖๐	๓๖.๑๑	๑๘.๘๓	๒๗.๐๗	๙๘.๐๘	๔๐.๕๘	๗๖.๗๐
๒๕๖๑	๓๖.๗๓	๑๙.๑๘	๒๗.๒๔	๙๗.๙๒	๓๘.๑๗	๗๔.๗๕
๒๕๖๒	๓๗.๕๙	๒๐.๒๐	๒๘.๐๘	๙๗.๓๕๐	๓๕.๕๘	๖๙.๙๐

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยาอำเภอหนองเรือ จังหวัดบุรีรัมย์

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มีลำน้ำที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่มีการใช้ประโยชน์ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อการเกษตร และการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ หลายสาย ได้แก่

๑) ลำจักราช มีลำน้ำสายหลักคือลำจักราช ซึ่งเกิดจากห้วยสารพะเพ็ชร และห้วยจ๊กราชในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา สภาพทั่วไปลำจักราชจะมีน้ำไหลตลอดลำน้ำ เฉพาะช่วงฤดูฝน มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ประมาณ ๑,๓๘๘ ตร.กม. หรือ ๘๖๗,๕๐๐ ไร่ โดยจะไหลผ่านอำเภอหนองกี่ และอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา แล้วไหลรวมบรรจบกับแม่น้ำมูลที่อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

๒) ลำนางรอง มีต้นกำเนิดอยู่บริเวณเทือกเขาสันกำแพงในแนวรอยต่อจังหวัดบุรีรัมย์ กับจังหวัดสระแก้ว ไหลผ่านอำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งนี้กรมชลประทานได้สร้างเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ไว้ในบริเวณบ้านป่าไม้สทกรณ อำเภอโนนดินแดง ได้แก่ เขื่อนลำนางรอง แล้วปล่อยน้ำจากเขื่อนลงสู่ลำนางรองเดิม ผ่านบ้านโคกใหม่ ตำบลสำโรงใหม่ อำเภอละหานทราย ไปบรรจบกับลำจันทน์ ในเขตอำเภอปะคำ ไหลคดเคี้ยวเข้าสู่อำเภอนางรอง ซึ่งเป็นช่วงต่อระหว่างสามอำเภอ คือ อำเภอปะคำ อำเภอนางรอง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ และมีลำธารเล็กๆ หลายสาย จากภูเขาอังคาร มารวมลงสู่ลำนางรอง และไหลบรรจบลงที่ลำปลายมาศ ทั้งนี้ โดยภาพรวม ลำนางรองมีความยาว ประมาณ ๑๑๕ กม. ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๒๙๙.๙๔ ตร.กม.

๓) ลำปะเทีย มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาพนมดงรักบริเวณพรมแดนไทย-กัมพูชา ประชาธิปไตย โดยเป็นลำธารเล็กๆ ไหลลงมารวมกัน ณ บริเวณบ้านไผ่ทรวผล ตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย กรมชลประทานได้สร้างเขื่อนลำปะเทียเก็บกักน้ำไว้การใช้สอยโดยชุมชน เส้นทางไหลของลำปะเทียจะไหลผ่านท้องที่อำเภอละหานทราย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ นอกจากนี้ ยังมีคลองตาพรม และคลองลาดกล้วย ซึ่งไหลจากภูเขาอังคารลงมาสมทบ จากนั้นลำปะเทียได้ไหลผ่าน อำเภอนางรอง และอำเภอขาม จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วจึงไหลลงบรรจบกับลำนางรองที่บ้านโคกสะอาด อำเภอขาม โดยรวมแล้วลำปะเทียมีความยาว ประมาณ ๙๐ กม.

๔) ลำปลายมาศ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสันกำแพงในพื้นที่อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ในช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดบุรีรัมย์ จะมีลำธารเล็กๆ เกิดจากเนินเขาเตี้ยๆ ไหลมาบรรจบกับลำปลายมาศ ทำให้ในช่วงฤดูฝนลำปลายมาศ มีปริมาณน้ำมาก และเกิดน้ำท่วมฉับพลันในช่วงระยะเวลาสั้นๆ จากนั้นลำปลายมาศจะไหลผ่านบ้านหนองหว้าทางทิศตะวันตกของอำเภอนางรอง และไหลไปลงยังบ้านโคกมกัดัน อำเภอหนองกี่ ซึ่งเป็นจุดที่ลำไทรโยง ไหลลงบรรจบกับลำปลายมาศ ทำให้ลำปลายมาศช่วงนี้มีปริมาณน้ำมาก ในฤดูฝนจึงเกิดน้ำท่วมสองฝั่ง ลำน้ำนี้จะไหลคดเคี้ยวผ่านอำเภอนางรอง อำเภอขาม ผ่านบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ ซึ่งเป็นช่วงที่ลำน้ำอีกสองสาย คือ ลำนางรอง และลำปะเทีย ไหลมาบรรจบกับลำปลายมาศ ทำให้ลำปลายมาศมีขนาดใหญ่ขึ้นน้ำเอ่อล้นฝั่งทุกปี แต่ในฤดูแล้งน้ำลด ลำปลายมาศจะขาดน้ำเป็นช่วงๆ และลำปลายมาศจะไปบรรจบแม่น้ำมูลที่อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๓,๙๔๑ ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ เฉลี่ย ๔๕๗ ล้าน ลบ.ม. ต่อปี ลำปลายมาศมีความยาวโดยรวม ประมาณ ๒๑๐ กม.

๕) แม่น้ำมูล (ลำน้ำมูลส่วนที่ ๒) มีต้นกำเนิดของแม่น้ำนี้เกิดจากเทือกเขาสันกำแพง ระหว่างเขาวง เขาละมั่ง และเขาใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านอำเภอปักธงชัย อำเภอสูงเนิน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอพิมาย และอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ไหลเข้าไปในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ในท้องที่อำเภอพุทไธสง อำเภอคูเมือง อำเภอแคนดง และอำเภอสตึก แล้วไหลผ่านอำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี ในเขตจังหวัดสุรินทร์ หลังจากนั้นไหลผ่านจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ลงสู่แม่น้ำโขงที่อำเภอโขงเจียม มีความยาวประมาณ ๖๔๐ กิโลเมตร แม่น้ำมูล ช่วงที่อยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นลำน้ำมูลส่วนที่ ๒ ซึ่งแบ่งเขตระหว่าง อำเภอคูเมือง กับอำเภอพุทไธสง และแบ่งเขตอำเภอแคนดง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ กับอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

๖) ห้วยแอก มีต้นน้ำเกิดจากบริเวณตอนเหนืออำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นลำธารเล็กๆ หลายสายไหลมารวมกันทางทิศใต้ ที่บริเวณหมู่บ้านตลาดแบ้ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วไหลไปสมทบกับแม่น้ำมูลที่บ้านหนองเรือ ตำบลหายโศก อำเภอพุทไธสง

๗) ลำสะเทต มีต้นกำเนิดจากที่ราบสูงสันปันน้ำระหว่างลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำชี และอีกส่วนหนึ่งจากต้นน้ำที่ห้วยปราสาทในเขตอำเภอดง และอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา

นอกจากนี้ ยังประกอบด้วยลำสาขาได้แก่ ลำห้วยตะกั่ว ไหลลงลำสะเทต แล้วลำสะเทต ไหลลงสู่แม่น้ำมูล ที่อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๓,๑๙๒ ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ ประมาณปีละ ๓๘๕ ล้าน ลบ.ม. โดยรวม ลำสะเทตมีความยาวทั้งสิ้น ประมาณ ๑๔๕ กิโลเมตร

๘) ลำพังชู มีต้นน้ำเกิดจากที่สูงจากธารน้ำหลายสายในท้องที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น และท้องที่อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ กลายเป็นลำพังชู ไหลผ่าน บ้านแดงใหญ่ บ้านท่าแกม อำเภอพุทไธสง และเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์กับอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จากนั้นไหลไปรวมกับแม่น้ำมูลที่บ้านยางนกฮูก ตำบลบ้านยาง อำเภอพุทไธสง ลำพังชู มีความยาวประมาณ ๕๓ กิโลเมตร

๙) ห้วยตะไคง มีต้นน้ำเกิดจากเนินเขากระโดง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ และมีลำห้วยหลายสาย อาทิ ห้วยจรเข้มาก ห้วยตลาด ห้วยกระโดง ห้วยราช ห้วยยาง ได้ไหลลงมาบรรจบกันเกิดเป็นห้วยตะไคง แล้วไหลไปทางทิศเหนือของจังหวัดบุรีรัมย์ ผ่านบ้านสวายสอ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ บ้านตะไคง บ้านด่าน บ้านปลัดปึก อำเภอบ้านด่าน สุเขตอำเภอสตึก และไหลลงแม่น้ำมูล ห้วยตะไคงมีความยาวประมาณ ๕๖ กิโลเมตร

๑๐) ลำชี เป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำมูล ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ฝั่งตะวันออกของจังหวัดได้แก่ พื้นที่อำเภอสตึกบางส่วน อำเภอกระสัง อำเภอประโคนชัย อำเภอพลับพลาชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอเมืองบุรีรัมย์บางส่วน และอำเภอห้วยราชบางส่วน มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๒,๘๒๒ ตารางกิโลเมตร แบ่งย่อยออกเป็น ๒ ส่วน คือ

(๑) ลุ่มน้ำลำชี ตอนบน มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาพนมดงรัก ไหลผ่าน บ้านหนองแวง อำเภอละหานทราย และทางตอนใต้ของอำเภอบ้านกรวด ลำชีในช่วงนี้ มีลำธารเล็กๆ คือ ห้วยเสว ห้วยตะแบก ในท้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ และห้วยเสนง ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ ไหลมาสมทบกัน

(๒) ลุ่มน้ำลำชี ตอนล่าง ได้แก่ลำชีในช่วงที่ไหลผ่าน อำเภอประโคนชัย มีห้วยสายตะกู ห้วยโถงเียบ ไหลมาสมทบ และยังมีลำน้ำสาขาพื้นที่ในเขตอำเภอกระสัง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ บางส่วน และอำเภอห้วยราชบางส่วน มีลำสาขาที่สำคัญ คือ ลำห้วยลึก ลำห้วยกระเบื้อง ลำชีน้อยที่เป็นต้นน้ำของลำชี โดยลำสาขาดังกล่าวไหลลงลำชี แล้วลำชีไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ต่อไป

ที่มา : โครงการชลประทานบุรีรัมย์, ๒๕๕๘; สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าไม้

จังหวัดบุรีรัมย์มีพื้นที่ทั้งหมด ๖,๔๕๑,๑๗๘ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๑,๗๕๐,๐๗๐ ไร่ หรือร้อยละ ๒๗.๑๓ ของพื้นที่จังหวัด มีป่าสงวนแห่งชาติ ๒๒ แห่ง อุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติตาพระยา วนอุทยาน ๑ แห่ง วนอุทยานเขากระโดง ส่วนใหญ่พื้นที่ป่าไม้มีอยู่ในเขตอำเภอโนนดินแดง ละหานทราย บ้านกรวด ประโคนชัย นางรอง คูเมือง ไม้เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ยาง ไม้มะค่า ไม้แดง ไม้ตะเคียน ไม้เต็ง มีสภาพเป็นป่าโปร่ง หรือป่าโคก มีพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์ประมาณ ๕ - ๖ % ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒) หิน

บุรีรัมย์มีภูเขาไฟที่ดับแล้ว ๕ ลูก บริเวณรอบๆ ภูเขาไฟ ยังอุดมไปด้วยหินบะซอลต์ที่มีคุณภาพดี แข็งแกร่ง เหมาะสำหรับให้ใช้ในการก่อสร้างอาคาร ถนน และงานก่อสร้างต่างๆ ไป จึงมีผู้ประกอบการกิจการโรงไหมหินในจังหวัดจำนวนมากถึง ๑๐ โรง ส่งหินที่บดย่อยแล้วไปขายในหลายๆ จังหวัด

๓) ทรายน้ำจืด

มีทรายน้ำจืดอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูล ในท้องที่อำเภอคูเมือง พุทไธสง และอำเภอสตึก มีผู้ประกอบการดูทรายหลายราย

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๒๓ อำเภอ ๑๘๘ ตำบล ๒,๕๔๖ หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๕๑ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๖๐ แห่ง รายละเอียดดังนี้ ตารางที่ ๓ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อย ละ	ที่ว่าการ อำเภอห่าง จากศาลา กลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑.เมืองบุรีรัมย์	๗๑๘.๒๔	๖.๙๑	-	๑๘	๓๒๓	-/๑/๒	๑๖	๑๘
๒.นางรอง	๙๑๔.๐๐	๘.๗๙	๕๔	๑๕	๑๘๘	-/-/๓	๑๔	๒๐
๓.ประโคนชัย	๘๙๐.๑๒	๘.๕๖	๔๔	๑๖	๑๘๒	-/-/๑	๑๔	๑๖
๔.พุทไธสง	๓๒๙.๐๐	๓.๑๗	๖๔	๗	๙๗	-/-/๑	๗	๙
๕.ลำปลายมาศ	๘๐๒.๙๕	๗.๗๓	๓๒	๑๖	๒๑๖	-/-/๒	๑๕	๑๐
๖.สตึก	๘๐๓.๐๐	๗.๗๓	๔๐	๑๒	๑๗๙	-/-/๘	๑๒	๑๖
๗.กระสัง	๖๕๒.๗๐	๖.๒๘	๓๒	๑๑	๑๖๘	-/-/๑	๘	๔
๘.ละหานทราย	๖๖๙.๐๐	๖.๔๔	๑๐๐	๖	๘๔	-/-/๔	๓	๑๗
๙.บ้านกรวด	๕๘๓.๐๐	๕.๖๑	๖๖	๙	๑๑๕	-/-/๕	๖	๑๘
๑๐.คูเมือง	๔๔๒.๐๐	๔.๒๕	๓๓	๗	๑๐๖	-/-/๒	๗	๑๐
๑๑.หนองกี่	๓๘๕.๐๕	๓.๗๐	๘๓	๑๐	๑๐๘	-/-/๓	๘	๑๘
๑๒.ปะคำ	๒๖๙.๐๓	๒.๕๙	๗๘	๕	๗๗	-/-/๑	๔	๑๐
๑๓.หนองหงส์	๓๓๕.๐๐	๓.๒๒	๖๐	๗	๑๐๐	-/-/๑	๖	๑๑
๑๔.นาโพธิ์	๒๕๕.๐๐	๒.๔๕	๗๘	๕	๖๕	-/-/๒	๕	๘
๑๕.พลับพลาชัย	๓๐๖.๖๗	๒.๙๕	๔๐	๕	๖๗	-/-/๒	๔	๘
๑๖.ห้วยราช	๑๗๔.๕๐	๑.๖๘	๑๒	๘	๘๐	-/-/๒	๖	๑๓
๑๗.โนนสุวรรณ	๑๘๙.๖๓	๑.๘๒	๔๐	๔	๕๖	-/-/๒	๓	๙
๑๘.ชำนิ	๒๔๒.๐๐	๒.๓๓	๗๐	๖	๖๓	-/-/๒	๕	-
๑๙.โนนดินแดง	๔๔๘.๐๖	๔.๓๑	๙๒	๓	๓๗	-/-/๑	๓	๑๒
๒๐.เฉลิมพระเกียรติ	๓๕๐.๐๐	๓.๓๗	๖๘	๕	๖๗	-/-/๑	๒	๑๕
๒๑.บ้านใหม่ไชยพจน์	๑๗๘.๐๐	๑.๗๑	๘๕	๕	๕๕	-/-/๓	๕	๗

๒๒.บ้านด่าน	๑๕๙.๐๐	๑.๕๓	๑๕	๔	๕๙	-/-/๑	๓	-
๒๓.แคนดง	๒๙๘.๐๐	๒.๘๗	๕๖	๔	๕๔	-/-/๑	๔	๗
รวม	๑๐,๓๙๓.๙๕	๑๐๐		๑๘๘	๒๕๔๖	-/๑/๕๑	๑๖๐	๒๕๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๔ จำนวนประชากรของจังหวัดบุรีรัมย์ปี พ.ศ.๒๕๖๒

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม ประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
๑. เมืองบุรีรัมย์	๘๗,๘๐๖	๘๗,๗๔๒	๑๗๕,๕๔๘	๕๑,๒๐๙
๒. คูเมือง	๒๙,๗๓๒	๒๙,๖๒๕	๕๙,๓๕๗	๑๕,๘๕๘
๓. กระสัง	๕๐,๖๕๙	๕๑,๗๔๖	๑๐๒,๔๐๕	๒๕,๘๕๘
๔. นางรอง	๔๕,๘๔๔	๔๗,๑๐๙	๙๒,๙๕๓	๒๕,๖๗๖
๕. หนองกี่	๒๘๗,๕๓๓	๒๘,๔๐๘	๕๗,๑๖๑	๑๕,๐๙๒
๖. ละหานทราย	๙,๙๘๐	๙,๘๗๕	๑๙,๘๕๕	๕,๗๑๐
๗. ประโคนชัย	๖๓,๗๘๒	๖๓,๙๒๒	๑๒๗,๗๐๔	๓๕,๑๘๙
๘. บ้านกรวด	๒๐,๕๙๘	๒๐,๖๖๓	๔๑,๒๖๑	๑๑,๑๖๑
๙. พุทไธสง	๒๐,๕๘๑	๒๑,๓๘๔	๔๑,๙๖๕	๑๑,๙๘๖
๑๐. ลำปลายมาศ	๕๗,๖๘๔	๕๗,๗๑๘	๑๑๕,๔๐๒	๓๐,๓๔๐
๑๑. สตึก	๕๐,๕๙๑	๕๐,๖๙๐	๑๐๑,๒๘๑	๒๖,๖๙๕
๑๒. ปะคำ	๑๙,๓๐๔	๑๙,๒๒๑	๓๘,๕๒๕	๑๑,๖๔๒
๑๓. นาโพธิ์	๑๔,๓๑๑	๑๔,๖๔๓	๒๘,๙๕๔	๗,๘๒๙
๑๔. หนองหงส์	๑๘,๐๖๓	๑๗,๖๙๒	๓๕,๗๕๕	๙,๑๙๙
๑๕. พลับพลาชัย	๑๔,๒๗๗	๑๓,๘๐๐	๒๘,๐๗๗	๖,๙๐๗
๑๖. ห้วยราช	๑๖,๑๕๔	๑๖,๓๕๒	๓๒,๕๐๖	๘,๐๒๕
๑๗. โนนสุวรรณ	๑๐,๙๖๑	๑๐,๙๗๘	๒๑,๙๓๙	๖,๒๖๔
๑๘. ชำนิ	๑๗,๗๐๐	๑๗,๗๔๘	๓๕,๔๔๘	๘,๙๓๐
๑๙. บ้านใหม่ไชยพจน์	๑๑,๑๗๑	๑๑,๓๙๗	๒๒,๕๖๘	๕,๙๘๔
๒๐. โนนดินแดง	๙,๔๘๖	๙,๒๒๒	๑๘,๗๐๘	๕,๖๒๗
๒๑. บ้านด่าน	๙,๖๒๖	๙,๘๓๘	๑๙,๔๖๔	๔,๕๓๓
๒๒. แคนดง	๑๓,๖๘๔	๑๓,๗๘๑	๒๗,๔๖๕	๗,๒๒๗
๒๓. เฉลิมพระเกียรติ	๖,๑๑๗	๖,๑๙๒	๑๒,๓๐๙	๓,๔๓๑
รวม	๖๒๖,๘๖๔	๖๒๙,๗๔๖	๑,๒๕๖,๖๑๐	๓๔๐,๓๗๒

ที่มา : สำนักงานปกครองจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ ลักษณะทางสังคม

-ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๒๓ อำเภอ ๑๘๘ ตำบล ๒,๕๔๖ หมู่บ้าน ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๓ เทศบาลเมือง ๕๙ เทศบาลตำบล ๑๔๖ องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๔๔,๐๒๗ครัวเรือนประชากร ๑,๕๘๖,๐๒๘ คน (ชาย ๗๙๐,๔๕๑ คน หญิง ๗๙๕,๕๗๗ คน) อำเภอเมืองบุรีรัมย์มีประชากรมากที่สุดมีจำนวน ๒๑๙,๒๗๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๓ ส่วนอำเภอโนนสุวรรณมีจำนวนประชากรน้อยที่สุดมีจำนวน ๒๕,๐๕๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๕๘ ตารางที่ ๕ จำนวนและร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทองค์กร	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑	๐.๔๘
เทศบาลเมือง	๓	๑.๔๔
เทศบาลตำบล	๕๙	๒๘.๒๓
องค์การบริหารส่วนตำบล	๑๔๖	๖๙.๘๕
รวมทั้งหมด	๒๐๙	๑๐๐

(ที่มา :ที่ทำการปกครองจังหวัดบุรีรัมย์)

๑.๓.๒ วัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์

ประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ มีกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิม ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มไทย-โคราช กลุ่มไทยอีสานหรือไทย-ลาว กลุ่มไทย-เขมร และกลุ่มไทย-กวย นอกจากนี้ภาษาเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านั้นแล้ว วิถีชีวิตส่วนรวมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังมีเอกลักษณ์ของตนเองที่สามารถบอกได้ว่าเป็นชาติพันธุ์นั้นๆอีกด้วย

๑. กลุ่มไทย-โคราชกลุ่มไทยโคราชส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตอำเภอปะคำ นางรอง หนองกี่และลำปลายมาศ ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๑๕% ของประชากรในจังหวัดบุรีรัมย์การแต่งกายจะนุ่งโจงกระเบนทั้งชายและหญิง เสื้อคอกลมผ้าขาวม้าพาดบ่าด้านซ้ายหญิงนิยมทัดดอกไม้ที่หูชาวไทยโคราชเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน ว่านอนสอนง่ายเชื่อฟัง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย และเชื่อฟังผู้นำ ไม่ประพฤติล่วงเกินคำสั่งสอนของผู้เป็นบุพการีความเชื่อถือ การทำบุญใส่บาตร ส่งผลบุญไปให้บรรพบุรุษ เป็นประเพณีที่นิยมทำกันในระหว่างเดือน ๖ ไม่กำหนดวันที่แน่นอน เป็นการทำบุญประจำหมู่บ้าน ซึ่งเชื่อว่าเป็นการส่งผลบุญไปให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วเป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คือการทำนา ทำไร่ เมื่อถึงฤดูการทำนาคือเดือน ๖ ทุกปี เมื่อก่อนจะลงนา ลงทำไร่ ไถนา จะต้องประกอบพิธีแรกนา (แรกนาขวัญ) เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่การประกอบอาชีพ

๒. กลุ่มไทย-อีสาน หรือ ไทย-ลาวจากการศึกษาความเป็นมาของชาวไทยลาวในจังหวัดบุรีรัมย์ดั้งเดิมนั้น มักจะอยู่ทางเหนือน้ำมูล โดยเฉพาะเผ่าพันธุ์ คนพู่ไธสง นาโพธิ์ และบ้านใหม่ไชยพจน์ ที่ติดกับเขตจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม เป็นเชื้อสายที่อพยพเนื่องจากการศึกสงครามสรุปได้ว่าชาติพันธุ์ไทย-ลาว ซึ่งเป็นชาวบุรีรัมย์ดั้งเดิม มาจากนครเวียงจันทน์และในแถบภูมิภาคนี้ ลาวเคยปกครองมาก่อนเผ่าพันธุ์เชื้อสายยังคงสืบทายาทกันต่อกันมาดังกล่าว ไว้ข้างต้นและกระจายกันไปในพื้นที่ต่างๆในจังหวัดบุรีรัมย์ เช่น ที่อำเภอลำปลายมาศ อำเภอหนองหงส์ ฯลฯ เป็นต้น (ที่มา จากการสัมภาษณ์ คุณปู่ประวัติ วิศิษฐ์ศิลป์ (เงินไธสง) เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๐๐ ต้นตระกูลหนึ่งของบ้านมะเฟือง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์) กลุ่มไทย-

ลาวในจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ อำเภอสตึก อำเภอลำปลายมาศ อำเภอคูเมือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอหนองกี่ อำเภอแคนดง แต่ปัจจุบันได้กระจายกระจายเกือบทุกอำเภอ คนไทยเชื้อสายลาวมีประมาณ ๓๕ % ของประชากรในจังหวัดบุรีรัมย์ลักษณะการแต่งกายชายนิยมแต่งกายแบบผ้าขาก้วย หรือโสร่ง นิยมนุ่งผ้าหัวกุด (หัวกุด) เสื้อนิยมนุ่งเสื้อม่อฮ่อม ทอเอง ตัดเอง ส่วนมากเป็นสืคราม

๓. กลุ่มไทย-เขมรจังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประชากรชาวเขมรอาศัยอยู่มาก ทั้งนี้เพราะจังหวัดบุรีรัมย์มีพื้นที่อยู่ติดกับพรมแดนประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยและจังหวัดสุรินทร์ ชาวไทย-เขมรในจังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ประชากรที่พูดภาษาไทย เขมรส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอกระสัง อำเภอพลับพลาชัย อำเภอสตึก และอำเภอเมืองบุรีรัมย์กลุ่มชาวไทย-เขมร ในจังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินชีวิตด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะด้านความเชื่อ เช่น ความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ เครื่องรางของขลัง การเสกเป่า ยาสั่ง และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ในวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งมีการสืบทอดกันมาโดยมีผู้นำสืบทอดสู่ชนรุ่นหลังอย่างเหนียวแน่นสำหรับประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อ ชาวไทย-เขมรมีขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างหนึ่ง คือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตาย เรียกว่า การทำบุญโดนตา คือการทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตายไปแล้ว นิยมทำกันในวันสิ้นเดือน ๑๐ ประเพณีเกี่ยวกับการตาย จะนิยมฝังเอาไว้ก่อนจะไม่เผา ๓-๔ ปี จึงจะขุดเอาขึ้นมาเผา

๔. กลุ่มไทย-กวย ปัจจุบันมีชาวไทย-กวย (ส่วนมากจะเรียกส่วย หรือกวย) กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ นครราชสีมา ศรีสะเกษ และบางส่วนของจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้อพยพไปจากจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษสำหรับชาว กวยในจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งอพยพมาจากจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์ เมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีกว่ามาแล้ว ได้เข้ามาอยู่ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ หนองกี่ ลำปลายมาศ กระสัง สตึกพลับพลาชัย บ้านด่าน และประโคนชัย เป็นส่วนใหญ่ชาวไทย-กวย พวกเขาจะเรียกตัวเองว่า กวย คำว่าส่วยเป็นคำพูดเรียกชื่อที่ชนชาติอื่นเรียกพวกเขาซึ่งปกติพวกเขาไม่ชอบคำว่า ส่วย ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชนชาติส่วยคือ นายอนุพรรณ ศรีแก้ว อยู่บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ ๓บ้านโคกवान ตำบลหูก่าน อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ การนุ่งห่มและการแต่งกายของชนชาวส่วยนิยมการแต่งกายนุ่งห่มเหมือนชนชาวเขมรแต่พิเศษคือนิยมตัดดอกไม้ที่อยู่ทั้งสองข้างจะเป็นดอกไม้สีอะไรก็ได้ ในงานพิธีต่างๆ ถ้าเห็นการแต่งกายตัดดอกไม้ที่หูปัจจุบันนี้ชาวไทยส่วยในจังหวัดบุรีรัมย์มีอยู่ประมาณ ๒%ชนชาวส่วยจะถือเคร่งในเรื่องการตอบแทนต่อผู้มีพระคุณ เช่นในทุกปีในช่วงสงกรานต์ พวกเขาทุกคนจะต้องหอบน้ำไปให้พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย อาบ พร้อมทั้งหาเสื้อผ้าใหม่ๆ ให้ผลัดเปลี่ยนเป็นประจำทุกปี เชื้อฟังคำสั่งสอนของบิดา มารดาไม่ประพฤตินอกกริदनอกรอย ความเชื่อเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนมากจะคล้ายกับพวกเขมร เช่น การตายจะไม่นิยมเผาแต่จะฝังไว้ก่อนเป็นต้น

(ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์)

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดบุรีรัมย์สามารถเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงและติดต่อกันภายในจังหวัดได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และยังมีสนามบินพาณิชย์ เปิดบริการระหว่างกรุงเทพฯ-บุรีรัมย์

๑.๔.๑.๑ ทางรถยนต์

- เส้นทางสายหลัก จำนวน ๑ สาย คือ หมายเลข ๒๔

- เส้นทางสายรอง มี ๔ สาย คือ หมายเลข ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๖ และ ๓๔๘
- เส้นทางย่อยระหว่างอำเภอ มี คือ หมายเลข ๒๒๒๖ ๒๐๗๔ ๒๒๒๓ ๒๓๗๘ ๒๒๐๘ ๒๑๖๕ ๒๑๑๗ ๒๑๒๐ ๒๓๑๗ และ ๒๓๖๕

๑.๔.๑.๒ ทางรถไฟ มีรถไฟผ่านพื้นที่ตอนกลางของจังหวัด โดยผ่านอำเภอลำปลายมาศ เมืองบุรีรัมย์ ห้วยราช และกระสัง มีขบวนรถไฟไป-กลับ ผ่าน ๒๖ เที่ยวต่อวัน

๑.๔.๑.๓ ทางเครื่องบิน การพาณิชย์ได้เปิดเที่ยวบินให้บริการโดยสายการบินของบริษัทนกแอร์ จำกัด กรุงเทพ-บุรีรัมย์

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

ตารางที่ ๖ ข้อมูลด้านไฟฟ้าจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	-	๔,๙๔๑,๑๕๐	๕,๐๓๗,๘๗๐
พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ไฟฟ้า (กิโลวัตต์ - ชั่วโมง)	-	๑,๑๕๓,๒๐๒,๘๒๘.๗๗	๑,๒๒๔,๕๙๐,๘๓๗.๒๒
บ้านอยู่อาศัย	-	๕๑๖,๕๙๘,๙๗๗.๒๔	๕๕๙,๗๘๖,๔๐๙.๒๔
กิจกรรมขนาดเล็ก	-	๑๘๕,๖๗๒,๑๙๐.๒๙	๑๙๖,๙๗๗,๒๒๕.๕๙
กิจกรรมขนาดกลาง	-	๒๒๗,๙๓๐,๗๓๑.๘๐	๒๓๗,๖๕๐,๘๐๓.๐๐
กิจกรรมขนาดใหญ่	-	๑๗๔,๘๒๔,๔๑๑.๔๒	๑๘๐,๐๙๗,๘๓๒.๘๔
อื่นๆ	-	๔๘,๑๗๖,๕๑๘.๐๒	๕๐,๐๗๘,๕๖๖.๕๕

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย☑)

มีด่าน☐ศุลกากร ที่ตั้ง.....ประเภท.....

☐ ตรวจพืช ที่ตั้ง.....

มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ☑ ไม่มี ☐มี ที่ตั้งสถานกักกันพืช ☑ ไม่มี ☐ มี

☐ ตรวจประมง ที่ตั้ง.....

มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ☑ ไม่มี ☐ มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ☑ ไม่มี ☐ มี

☑ ปศุสัตว์ ที่ตั้งบ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๑๘ บ้านหนองต้อ ตำบลหูก้านบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ☑ ไม่มี ☐ มี ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ☐ ไม่มี ☑ มี

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- น้ำประปา

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านน้ำประปาจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒ (ต.ค.๖๑-ก.ย.๖๒)
จำนวนผู้ใช้น้ำประปา	๖๒,๒๖๐	๖๖,๒๓๐	๖๘,๗๒๑
ปริมาณน้ำผลิตจริง (ลบ.ม)	๒๐,๖๐๐,๖๓๖	๒๐,๙๓๗,๘๘๔	๒๑,๙๑๙,๙๓๔
ปริมาณน้ำขาย (ลบ.ม.)	๑๕,๒๙๗,๙๙๗	๑๖,๐๕๐,๑๖๒	๑๖,๙๖๑,๗๕๒

ที่มา : เว็บไซต์การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดบุรีรัมย์

- การใช้พลังงาน

ตารางที่ ๘ ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ลูกค้าน้ำมันจำหน่ายให้ลูกค้าจำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐ (ปริมาณ/พันลิตร)	๒๕๖๑ (ปริมาณ/พันลิตร)	๒๕๖๒ (ปริมาณ/พันลิตร)
น้ำมันกลุ่มเบนซิน			
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ อี ๘๕	๗,๗๐๑	๒,๔๒๗	๓,๐๑๙
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ อี ๒๐	๑๕,๙๓๕	๑๘,๐๘๕	๑๙,๘๔๗
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๑	๔๔,๗๐๗	๕๓,๒๕๑	๕๐,๘๖๕
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๕	๓๑,๗๓๙	๓๙,๖๕๓	๓๖,๘๓๕
น้ำมันเบนซิน	๔,๐๘๒	๓,๖๑๙	๓,๘๒๓
น้ำมันกลุ่มดีเซล			
น้ำมันดีเซลหมุนเร็วธรรมดา	๓๐๔,๐๙๓	๒๘๙,๔๓๒	๒๔๔,๙๖๘
น้ำมันดีเซล (บี ๑๐)	-	-	๑๐๙
น้ำมันดีเซล (บี ๒๐)	-	-	๗,๓๑๕
น้ำมันเตา	๕๒๑	๔๔๗	๗๘๘
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) (พันกิโลกรัม)	๓๑,๕๑๙	๓๒,๒๓๕	๓๑,๕๐๖

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

สภาพทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นกับการผลิต ๔ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาเกษตร สาขาการค้า สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ

- ภาคการเกษตร ด้านการเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๔ ชนิด ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา ดังนี้

๑) ข้าว

-ข้าวเปลือกทุกชนิด (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ)

ตารางที่ ๙ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวเปลือกทุกชนิด (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ) และผลผลิต จำแนกรายปี

ข้าวทั่วไป	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒๗๓,๔๙๑	๘๙,๑๙๕	๗๑,๒๓๕.๕๕
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๔๑๕	๓๘๐	๓๗๐
ผลผลิต (ตัน)	๑๓๔,๙๘๗	๓๐,๕๐๔	๒๖,๓๕๗.๑๕
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๑๐,๔๗๖	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๑๑๘,๙๐๑	๓๓๕.๕๔	๒๘๙.๙๓
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๒๑,๐๓๗	๑๒,๐๔๓	๑๑,๓๕๙

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

-ข้าวเปลือกหอมมะลิ

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิและผลผลิต จำแนกรายปี

ข้าวหอมมะลิ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒,๕๓๒,๗๒๘	๒,๖๙๖,๐๐๒	๒,๘๕๑,๙๘๙.๑๐
ผลผลิต (ตัน)	๓๘๐.๗	๓๖๕	๑,๐๓๒,๔๒๐.๐๕
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๙๖๔,๒๐๙.๕๕	๘๙๓,๗๑๖	๓๖๒
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๑๑,๑๒๐	๑๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๑๐,๗๒๒.๐๑	๑๑,๖๑๘	๑๕,๔๘๖.๓๐
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๑๘๑,๒๗๘	๑๙๕,๗๔๑	๒๒๙,๘๕๑

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

๒) มันสำปะหลัง

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังและผลผลิต จำแนกรายปี

มันสำปะหลัง	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒๘๑,๔๙๔	๓๑๒,๕๖๖	๓๐๐,๗๙๖
ผลผลิต (ตัน)	๑,๒๖๖,๗๒๓	๑,๒๗๕,๒๖๙.๒๘	๑,๑๐๒,๗๑๘.๑๔
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๔,๕๐๐	๔,๐๘๐	๓,๖๖๖
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๑,๘๒๐	๒,๗๗๐	๑,๙๗๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๒,๓๐๕.๔๔	๓,๕๓๒.๔๙	๒,๑๗๒.๓๕
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๒๔,๗๗๗	๒๑,๑๕๕	๒๔,๐๗๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

๓) อ้อย

ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกอ้อยและผลผลิต จำแนกรายปี

อ้อย	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒๗๐,๖๒๔	๒๘๐,๙๑๕.๒๕	๒๓๐,๙๓๑.๗๓
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	๒๗๐,๖๒๔	๒๖๔,๒๓๗	๒๐๒,๓๘๓.๓๔
ผลผลิต (ตัน)	๒,๙๗๖,๘๖๔	๒,๙๗๐,๐๓๓	๒,๐๙๖,๖๙๑.๔๐
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๑๑,๐๐๐	๑๑,๒๔๐	๑๐,๓๖๐
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๙๘๘	๗๗๐	๘๐๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๒,๙๔๑.๑๔	๒,๒๘๖.๙๒	๑,๖๗๗.๓๕
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๑๘,๐๔๕	๑๖,๓๗๘	๑๖,๔๓๙

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

๔) ยางพารา

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยางพาราและผลผลิต จำแนกรายปี

ยางพารา	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒๗๒,๕๓๖	๒๗๗,๔๐๗	๒๔๘,๔๘๗.๔๒
เนื้อที่กรีดยาง (ไร่)	๑๙๔,๕๖๓	๒๐๔,๕๙๘	๒๑๑,๑๓๑.๐๓
ผลผลิต (ตัน)	๔๑,๘๓๑	๔๓,๖๘๓	๔๗,๒๙๓.๓๕
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๒๑๕	๒๑๔	๒๒๔
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	๔๗,๐๐๐	๓๐,๒๔๐	๓๖,๐๑๐
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	๑,๙๖๖.๐๖	๑,๓๒๑	๑,๗๐๓.๐๓
จำนวนเกษตรกร (ราย)	๑๗,๕๗๒	๑๖,๔๘๘	๑๖,๖๖๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์)

- ด้านปศุสัตว์

จังหวัดบุรีรัมย์มีสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ๕ ประเภท ได้แก่ โคเนื้อ โคนม กระบือ ไก่เนื้อและไข่ ดังนี้

๑) โคเนื้อ

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อ จำแนกรายปี

โคเนื้อ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนโคเนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	๒๐๑,๑๕๘	๒๓๗,๗๕๗	๒๔๕,๒๓๕
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	๓๗,๕๓๖	๓๘,๙๙๘	๓๘,๘๗๙
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว(บาท/กก.)	๒๙๐	๒๙๐	๒๘๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนโค)	๖,๐๓๔,๗๔๐,๐๐๐	๗,๑๓๒,๗๑๐,๐๐๐	๗,๓๕๗,๐๕๐,๐๐๐
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	๑	๑	๑

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๒) โคนม

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลการเลี้ยงโคนม จำแนกรายปี

โคนม	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนโคนมที่เลี้ยง (ตัว)	๔,๘๐๐	๕,๔๓๖	๕,๗๘๑
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	๑๓๑	๑๓๐	๑๔๒
จำนวนโคนมที่รีด (ตัว)	๑,๙๗๒	๒,๓๐๐	๒,๓๕๖
ปริมาณน้ำนมที่รีดได้ (กก.)	๕๕๗,๔๒๗,๑๕๐	๑๐,๐๗๔,๐๐๐	๑๐,๓๑๙,๒๘๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	๑๘.๗๙	๑๙.๓	๑๙.๒
มูลค่ารวมน้ำนมดิบ (บาท)	๑๐๔,๗๔๐,๕๖๑	๑๙๔,๔๒๘,๒๐๐	๑๙๘,๑๓๐,๑๗๖

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๓) กระบือ

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลการเลี้ยงกระบือ จำแนกรายปี

กระบือ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนกระบือที่เลี้ยง (ตัว)	๘๕,๓๑๓	๙๖,๕๖๓	๙๘,๙๙๔
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	๑๖,๗๐๙	๑๗,๑๒๔	๑๖,๗๔๕
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว(บาท/กก.)	๒๙๐	๒๘๐	๒๙๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๔๐,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนกระบือ)	๓,๔๑๒,๕๒๐,๐๐๐	๓,๗๖๕,๙๕๗,๐๐๐	๓,๙๕๙,๗๖๐,๐๐๐

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๔) แพะ

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลการเลี้ยงแพะ จำแนกรายปี

แพะ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนแพะที่เลี้ยง (ตัว)	๓,๑๓๐	๔,๔๘๑	๕,๕๒๗
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๒๐๓	๒๔๗	๓๒๙
ราคาเฉลี่ยแพะเนื้อมีชีวิต (บาท/กก.)	๑๐๐	๑๑๐	๑๒๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๓,๐๐๐	๓,๓๐๐	๓,๖๐๐
ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี (ผลิตลูกได้ ๑.๖๘ ตัว/ปี)	๕,๒๕๘	๗,๕๒๘	๙,๒๘๕
มูลค่ารวม (ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว) x ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี)	๑๕,๗๗๕,๒๐๐	๒๔,๘๔๒,๖๖๔	๓๓,๔๒๗,๒๙๖

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๕) แกะ

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลการเลี้ยงแกะ จำแนกรายปี

แกะ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนแกะที่เลี้ยง (ตัว)	๒๔	๑๕๙	๑,๒๐๐
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๖	๒๒	๔๗
ราคาเฉลี่ยแกะเนื้อมีชีวิต (บาท/กก.)	๑๑๕	๑๑๕	๑๒๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๓๖	๒๓๙	๑,๘๐๐
ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี (ผลิตลูกได้ ๑.๖๘ ตัว/ปี)	๓,๔๕๐	๓,๔๕๐	๓,๖๐๐
มูลค่ารวม (ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว) × ผลิตลูกได้เฉลี่ย/ปี)	๑๒๔,๒๐๐	๘๒๒,๘๒๕	๖,๔๘๐,๐๐๐

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

๖) ไก่พื้นเมือง

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลการเลี้ยงไก่พื้นเมือง จำแนกรายปี

แกะ	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนไก่พื้นเมืองที่เลี้ยง (ตัว)	๒,๔๗๑,๐๓๖	๒,๖๒๙,๒๒๖	๒,๖๑๗,๗๙๙
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๘๓,๘๔๙	๘๖,๙๓๒	๘๕,๔๕๕
ราคาเฉลี่ยไก่มีชีวิต (บาท/กก.)	๑๐๐	๑๑๐	๑๑๐
ราคาเฉลี่ยไก่มีชีวิต (บาท/ตัว)	๑๕๐	๑๖๕	๑๖๕
ราคาเฉลี่ยเนื้อไก่ชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	๑๕๐	๑๗๐	๑๗๐
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว×จำนวนไก่พื้นเมือง)	๓๗๐,๖๕๕,๔๐๐	๔๓๓,๘๒๒,๒๙๐	๔๓๑,๙๓๖,๘๓๕

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์)

- ภาคอุตสาหกรรม

ข้อมูล ปี ๒๕๖๑ มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๕๕๙ แห่ง เงินลงทุน ๒๖,๗๐๕.๐๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่าการลงทุน ๒๕,๗๗๕.๑๐ ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง โรงงานน้ำตาล โรงงานผลิตยางแผ่น ยางแท่ง เป็นต้น การลงทุนส่วนใหญ่เป็นภาคการเกษตร รองลงมาได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย

ตารางที่ ๒๐ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและเงินลงทุน จำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
โรงงานอุตสาหกรรม (แห่ง)	๕๘๒	๕๘๑	๕๘๕	๔๐๓
เงินลงทุน (ล้านบาท)	๒๗,๒๕๑.๕๐	๒๘,๐๘๑.๔๘	๓๐,๕๓๕.๙๑	๒๐,๕๒๑.๗๓

(ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดบุรีรัมย์,สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๑ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามประเภท/สาขาอุตสาหกรรมในจังหวัดบุรีรัมย์จำแนกรายปี

ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓	
	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)
๑. การเกษตร	๘๓	๓,๒๗๑.๓๙	๘๖	๓,๖๘๖.๗๑	๘๕	๘,๒๘๕.๓๑	๗๗	๘,๒๗๓.๘๔
๒. อาหาร	๖๑	๒,๕๙๒.๔๗	๖๔	๒,๖๓๙.๐๗	๖๙	๑,๕๖๖.๖๘	๕๘	๑,๕๕๒.๖๑
๓. เครื่องดื่ม	๓	๒,๕๓๑.๐๗	๓	๒,๕๓๑.๐๗	๓	๓๐๙.๕๘	๒	๓๐๘.๕๐
๔. สิ่งทอ	๓	๑๘๐.๘	๓	๑๘๐.๘๐	๓๓	๒๗.๗๐	๒	๒๖.๙๐
๕. เครื่องแต่งกาย	๑๕	๙๙๔.๔๔	๑๓	๙๔๖.๔๔	๑๓	๔๖๗.๒๕	๑๑	๔๖๕.๐๙
๖. เครื่องหนัง	๔	๓๐๓.๒๘	๔	๓๐๓.๒๘	๔	๓๐๐.๒๒	๓	๒๙๕.๓๒
๗. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๔๓	๗๙๔.๕๘	๔๗	๘๐๗.๐๓	๕๐	๘๖๒.๒๖	๔๔	๘๕๕.๙๙
๘. เฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๑๔	๓๑.๙๙	๑๔	๓๑.๙๙	๑๔	๒๘.๖๕	๔	๑๐.๘๔
๙. กระดาษและผลิตภัณฑ์จาก	-	-	-	-	-	-	๑	๒๘๐.๐๐
๑๐. สิ่งพิมพ์	๑	๑๘.๘	๑	๑๘.๘๐	๑	๑๘.๘๑	๑	๑๑.๐๐
๑๑. เคมี	๑๒	๑๘๘.๖๑	๑๒	๑๘๘.๖๑	๙	๑๗๖.๒๐	๓	๙๕.๒๐
๑๒. ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๑๓	๔๑๒.๖๕	๑๔	๔๔๗.๓๓	๑๕	๔๙๒.๓๔	๑๕	๔๙๒.๓๔
๑๓. ยาง	๑๖	๕๔๓.๖๙	๑๕	๕๓๙.๓๓	๑๖	๒,๐๙๔.๐๒	๑๒	๒,๐๗๔.๘๐
๑๔. พลาสติก	๕	๕๒.๐๕	๖	๕๖.๐๓	๘	๗๒.๒๓	๙	๙๐.๔๓
๑๕. อโลหะ	๘๙	๑,๔๕๙.๕๕	๘๗	๑,๔๗๒.๘๘	๘๗	๑,๐๐๙.๙๙	๕๘	๙๗๗.๙๒
๑๖. โลหะ	๑	๑	๑	๑.๐๐	๑	๑.๐๐	-	-
๑๗. ผลิตภัณฑ์โลหะ	๕๙	๒๕๗.๒๖	๕๙	๒๘๙.๒๖	๕๙	๒๕๓.๑๑	๒๒	๑๗๕.๙๐
๑๘. เครื่องจักรกล	๑๘	๖๙.๖๒	๑๘	๖๙.๖๒	๑๘	๖๙.๘๔	๕	๔๔.๐๐
๑๙. ไฟฟ้า	๒๓	๑๑,๒๙๓.๘๒	๒๕	๑๑,๖๖๑.๐๒	๒๑	๑๒,๑๘๑.๗๙	๒๑	๑๒,๑๘๑.๗๙
๒๐. ขนส่ง	๖๒	๑,๒๖๖.๗๘	๕๙	๑,๒๖๕.๑๓	๕๘	๑,๒๖๔.๒๖	๑๔	๑,๐๐๘.๙๔
๒๑. อื่นๆ	๕๗	๙๘๗.๕๘	๕๐	๙๔๖.๐๑	๕๑	๑,๐๖๔.๖๗	๔๑	๑,๒๙๙.๙๒
รวม	๕๘๒	๒๗,๒๕๑.๕๐	๕๘๑	๒๘,๐๘๑.๔๘	๕๘๕	๓๐,๕๓๕.๙๑	๔๐๓	๒๐,๕๒๑.๗๓

(ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดบุรีรัมย์,สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์)

- ภาคการพาณิชย์กรรม/การค้าชายแดน รวมถึงการค้าและบริการ ธุรกิจการค้าที่สำคัญ ในจังหวัด คือ ธุรกิจค้าส่ง ประเภทวัตถุดิบยานยนต์/อุปกรณ์ชิ้นส่วน สิ่งทอ วัสดุก่อสร้าง มูลค่าประมาณร้อยละ ๖๐ และธุรกิจค้าปลีก

ตารางที่ ๒๒ ตารางแสดงมูลค่าการลงทุนการค้าชายแดน (มูลค่าการนำเข้าและส่งออก) จำแนกรายปี

รายการ/ปี	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		
				๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	๑๔๓.๓๙๓	๑๒๕.๐๒๙	๗๑.๑๒๗	-๗๔.๗๕	-๑๒.๘๑	-๔๓.๑๑
มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)	๔๖๔.๘๘๒	๓๒.๔๔๒	๒๑.๒๓๕	๑๗.๑๖	-๓๐.๒๑	-๓๔.๕๔
ดุลการค้า (ล้านบาท)	๙๖.๙๑๑	๙๒.๕๘๗	๔๙.๘๙๑	-๘๑.๖๕	-๔.๔๖	-๔๖.๑๕
มูลค่าการค้ารวม (ล้านบาท)	๑๘๙.๘๗๕	๑๕๗.๔๗๒	๖๒.๓๖๑	-๖๘.๗๔	-๑๗.๐๗	-๖๐.๔๐

(ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์)

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดบุรีรัมย์ (GPP) ๑๖ สาขา

ตารางที่ ๒๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) และ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร ณ ราคาประจำปี จำแนกรายปี

ข้อมูล	ปี พ.ศ.			
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ล้านบาท	๘๒,๔๕๓.๐๒	๘๕,๒๙๙.๔๒	๘๒,๔๒๘.๖๗	๘๗,๑๗๕.๐๐
รายได้เฉลี่ยประชากร (บาท/คน/ปี)	๖๖,๕๓๙.๘๒	๖๙,๑๕๗.๘๔	๖๔,๑๔๒.๒๐	๕๒,๐๗๒.๐๐

(ที่มา : รายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ฉบับพ.ศ.๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.))

หมายเหตุ: รายงานฉบับนี้มีการปรับปรุง GPP ย้อนหลังถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนั้นข้อมูลบางรายการจะไม่ตรงกับรายงานฉบับเดิม

ตารางที่ ๒๔ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามประเภท/รายปี (หน่วย :ล้านบาท)

ด้าน	ปี พ.ศ.			
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
๑.เกษตรกรรม ป่าไม้และการประมง	๒๐,๓๕๘.๘๘	๒๐,๐๙๔.๙๙	๑๙,๙๘๑.๔๒	๑๖,๓๐๘.๐๕
๒.เหมืองแร่ และเหมืองหิน	๔๑๒.๔๖	๓๖๖.๗๗	๔๕๒.๙๕	๔๖๘.๙๔
๓.ไฟฟ้า	๑,๒๕๖	๑,๐๙๗.๘๖	๑,๑๕๑.๕๗	๑,๐๗๕.๓๕
๔.ก่อสร้าง	๒,๙๙๑	๓,๑๒๒.๐๒	๓,๑๕๐.๘๗	๓,๘๙๙.๖๐
๕.ขายส่ง ขายปลีก	๙,๘๓๑	๑๐,๖๒๘.๗๐	๑๑,๒๗๕.๐๓	๑๑,๐๑๑.๐๐
๖.โรงแรมและภัตตาคาร	๓๕๑	๓๙๔.๖๓	๔๖๓.๕๙	๕๒๑.๔๑
๗.ขนส่ง	๑,๕๔๘	๑,๒๒๙.๖๐	๑,๓๘๓.๑๓	๑,๔๖๗.๒๕
๘.ตัวกลางทางการเงิน	๕,๗๓๖	๖,๔๙๑.๓๓	๖,๗๗๕.๓๒	๗,๐๕๗.๗๖
๙.อสังหาริมทรัพย์	๒,๗๔๗	๓,๕๙๒.๔๗	๓,๘๓๗.๘๙	๓,๖๗๔.๖๕
๑๐.บริหารราชการแผ่นดิน	๓,๗๓๕	๓,๗๖๒.๑๘	๓,๘๓๗.๒๒	๔,๐๕๕.๑๘
๑๑.การศึกษา	๑๒,๙๕๓	๑๔,๓๗๓.๓๕	๑๔,๓๖๘.๐๑	๑๓,๗๒๘.๑๙
๑๒.สุขภาพ	๒,๐๗๙	๒,๔๐๔.๔๖	๒,๕๑๖.๒๙	๒,๗๐๘.๙๐
๑๓.บริการชุมชน	๑,๓๐๖	๙๑๐.๕๒	๗๑๕.๖๗	๘๘๖.๕๘
๑๔.อื่นๆ	-	๑,๑๑๔.๓๑	๑,๒๖๑.๘๘	๑,๒๒๖.๓๑
รวม	๖๕,๓๐๔.๓๔	๖๙,๕๘๓.๑๙	๗๑,๑๗๐.๘๔	๖๘,๐๘๘.๑๗

(ที่มา : รายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ฉบับพ.ศ. ๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.))

หมายเหตุ: รายงานฉบับนี้มีการปรับปรุง GPP ย้อนหลังถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนั้นข้อมูลบางรายการจะไม่ตรงกับรายงานฉบับเดิม (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดบุรีรัมย์)

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

๑.๖.๑ ภาคการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอารยธรรมขอมโบราณ เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ เขาวังนคร เขาลายบัว บุรีรัมย์เป็นเมืองภูเขาไฟ มีภูเขาไฟที่ดับแล้ว จำนวน ๖ แห่ง มีปล่องภูเขาไฟที่ชัดเจน โดยเฉพาะที่เขากระโดง ในเขตอำเภอเมืองฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำบุรีรัมย์ (อ่างเก็บน้ำสนามบินเก่า อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด และอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ วนอุทยานเขากระโดงมีแหล่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ ประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง ในต้นเดือนเมษายนของทุกปี กลุ่มเตาเผาเครื่องเคลือบพื้นปี ศูนย์หัตถกรรมอำเภอนาโพธิ์และศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สนามฟุตบอลช้างอารีนา (เดิมคือสนามฟุตบอลไอโมบาย) สนามแข่งรถมอเตอร์สปอร์ตระดับโลกมาตรฐาน “ChangInternational Circuit” และจุดผ่อนปรนการค้าช่องสายตะกู

ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	จำนวนแหล่งท่องเที่ยว (แห่ง)		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๕	๕	๖
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	๕	๕	๖
แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	๓๐	๓๐	๓๐
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	๓	๓	๓
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ	๑๒	๑๕	๑๕
แหล่งท่องเที่ยวชุมชน	๙	๙	๙
รวม	๕๙	๖๗	๖๙

(ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว จำแนกรายปี

ด้านการท่องเที่ยว	ปี พ.ศ.		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
นักท่องเที่ยว (คน)	๑,๖๒๗,๓๒๘	๒,๐๑๔,๗๙๑	๒,๒๖๗,๐๘๐
- ชาวไทย(คน)	๑,๕๙๐,๗๘๓	๑,๙๔๔,๑๕๐	๒,๑๙๐,๖๔๒
- ชาวต่างประเทศ(คน)	๓๖,๕๔๕	๗๐,๖๔๑	๗๖,๕๓๘
โรงแรม/ที่พัก (แห่ง)	๒๓๔	๒๓๗	๒๗๒
ห้องพัก (ห้อง)	๕,๔๙๕	๕,๖๐๒	๖,๔๗๘
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ต่อคนต่อวัน ของจังหวัด (บาท)	๑,๐๖๑.๗๙	๑,๑๙๑.๔๘	๑,๑๒๐.๗๔
รายได้ (ล้านบาท)	๒,๖๓๖.๐๗	๔,๒๔๖.๙๕	๔,๘๕๙.๙๑

(ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๗ เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายปี

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ (คน)	ผลต่าง (%)	รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ (ล้านบาท)	ผลต่าง (%)
๒๕๕๗	๑,๒๔๘,๗๖๓	+๕.๒๒	๑,๗๕๖.๕๓	+๕.๘๓
๒๕๕๘	๑,๔๑๙,๘๓๓	+๑๓.๗๐	๒,๐๓๙.๓๗	+๑๖.๑๐
๒๕๕๙	๑,๕๓๕,๗๑๔	+๘.๑๖	๒,๓๓๑.๕๔	+๑๔.๓๓
๒๕๖๐	๑,๖๒๗,๓๒๘	+๕.๙๗	๒,๖๓๖.๐๗	+๑๓.๐๖
๒๕๖๑	๒,๐๑๔,๗๙๑	+๒๓.๘๑	๔,๒๔๖.๙๕	+๔๘.๐๙
๒๕๖๒	๒,๒๖๗,๐๘๐	+๑๒.๕๒	๔,๘๕๙.๔๑	+๑๐.๓๒

(ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์)

๑.๖.๒ เศรษฐกิจระดับครัวเรือน

ตารางที่ ๒๘ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือนจำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (บาท/เดือน)	๑๘,๓๕๒.๒๑	๑๘,๑๐๗.๗๗	๑๗,๘๒๓.๔๖

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๒๙ รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือนจำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (บาท/เดือน)	๑๑,๓๓๔.๒๙	๑๐,๙๗๓.๓๒	๑๐,๖๒๔.๖๕

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์)

ตารางที่ ๓๐ หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน)จำแนกรายปี

รายการ	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน)	๑๐๒,๗๗๕.๑๕	๙๘,๖๒๔.๒๐	๑๒๓,๔๐๓

(ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

๒. ข้อมูลด้านการเกษตร

๒.๑ ครุฑเรือเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๓๑ จำนวนครุฑเรือเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอ	จำนวนครุฑเรือ	จำนวนครุฑเรือเกษตรกรรม	ร้อยละจำนวนครุฑเรือเกษตรกรรม/ครุฑเรือทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร (ราย)
เมืองบุรีรัมย์	๗๔,๗๓๗	๒๑,๐๖๗	๒๘.๑๙	๙๑,๓๕๐
บ้านกรวด	๒๒,๐๓๓	๗,๕๒๗	๓๔.๑๖	๒๔,๐๗๘
กระสัง	๒๖,๙๐๙	๑๕,๑๙๔	๕๖.๔๖	๓๕,๗๗๒
ละหานทราย	๒๐,๗๐๒	๗,๘๖๓	๓๗.๙๘	๙,๔๐๕
ลำปลายมาศ	๓๖,๔๙๕	๒๐,๙๓๘	๕๗.๓๗	๓๔,๘๖๙
นางรอง	๓๕,๖๘๐	๑๔,๖๑๕	๔๐.๙๖	๔๘,๒๘๓
พุทไธสง	๑๓,๘๕๘	๘,๐๙๐	๕๘.๓๘	๒๓,๑๐๕
สตึก	๓๑,๔๖๔	๑๓,๖๖๔	๔๓.๔๓	๔๑,๓๑๔
ประโคนชัย	๓๗,๘๔๔	๑๗,๔๙๒	๔๖.๒๒	๔๐,๗๘๒
คูเมือง	๑๘,๘๖๕	๘,๘๗๙	๔๗.๐๗	๒๔,๐๘๙
หนองกี่	๑๙,๘๘๙	๘,๕๒๔	๔๒.๘๖	๒๐,๑๔๔
ปะคำ	๑๔,๐๖๓	๕,๑๒๕	๓๖.๔๔	๑๓,๗๗๑
หนองหงส์	๑๓,๐๗๕	๖,๙๗๒	๕๓.๓๒	๒๕,๐๙๐
นาโพธิ์	๙,๒๕๖	๕,๘๐๖	๖๒.๗๓	๑๓,๙๙๗
พลับพลาชัย	๑๑,๓๑๘	๖,๔๕๙	๕๗.๐๗	๑๖,๓๔๐
ห้วยราช	๙,๑๓๖	๕,๐๖๐	๕๕.๓๙	๑๑,๗๓๙
โนนสุวรรณ	๗,๑๔๑	๓,๑๒๐	๔๓.๖๙	๑๔,๙๘๒
ชำนิ	๘,๖๙๔	๕,๔๓๗	๖๒.๕๔	๑๗,๗๐๘
บ้านใหม่ไชยพจน์	๗,๑๔๕	๔,๔๗๔	๖๒.๖๒	๑๐,๓๐๗
โนนดินแดง	๘,๙๓๒	๑,๘๓๕	๒๐.๕๔	๑๑,๘๑๐
เฉลิมพระเกียรติ	๑๑,๓๒๙	๕,๔๑๓	๔๗.๗๘	๗,๕๓๐
บ้านด่าน	๗,๔๗๒	๓,๗๘๙	๕๐.๗๑	๙,๖๖๘
แคนดง	๘,๘๘๙	๔,๔๓๒	๔๙.๘๖	๑๑,๘๒๒
รวม	๔๕๔,๙๒๖	๒๐๑,๗๗๕	๔๔.๓๕	๕๕๗,๙๕๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๓๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชยก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร
เมือง	๕๒๓,๖๐๘	๓๐๕,๐๔๖.๑๙	๘๗.๓๕	๔,๙๓๔.๒๕	๑.๔๑	๑๒,๐๘๕.๕๐	๓.๔๖	๔๗,๗๔๐.๗๕	๙.๑๒	๓๔๙,๒๓๐	๖๖.๗๐
คูเมือง	๒๖๗,๐๑๐	๑๑๑,๒๔๖.๒๓	๖๐.๔๒	๓๖,๑๔๐	๑๓.๘๑	๓๔,๐๕๑.๗๕	๑๒.๖๖	๙,๙๙๒	๓.๗๔	๑๘๗,๔๕๓	๖๙.๓๓
กระสัง	๓๙,๒๕๒๕	๒๔๒,๖๔๓.๕๓	๗๓.๘๔	๒,๔๗๖.๒๕	๐.๖๒	๘,๑๘๖.๗๕	๒.๐๖	๗๙,๒๙๖	๒๐.๒๒	๓๒๘,๖๑๖	๘๓.๗๒
นางรอง	๔๗๒,๖๑๒	๒๒๕,๓๖๗.๔๗	๖๙.๕๙	๕,๑๒๓.๑๐	๑.๐๘	๖๓,๙๘๖.๕๕	๑๓.๕๖	๕๖,๗๔๙	๑๒.๐๒	๓๒๓,๘๗๓	๖๘.๕๓
หนองกี่	๒๘๗,๓๒๗	๑๓๐,๘๘๔.๑๖	๗๓.๕๖	๑๒,๗๑๑	๔.๔๒	๑๕,๓๗๒	๕.๓๕	๑๘,๑๐๐	๖.๓๐	๑๗๖,๙๓๔	๖๑.๖๑
ละหานทราย	๔๓๑,๘๑๖	๘๘,๓๐๘.๖๓	๒๐.๔๖	๖๖,๖๑๓.๑๖	๑๕.๔๖	๓๑,๐๒๔	๗.๑๙	๒๒,๕๕๖	๕.๒๓	๒๐๘,๕๐๑	๔๘.๓๑
ประโคนชัย	๕๑,๙๒๓๗	๓๑๗,๗๔๐.๗๓	๗๓.๘๓	๑๖,๖๘๘.๒๔	๓.๒๖	๒๑,๔๐๗.๑๐	๔.๑๒	๑๑๓,๘๔๗.๒๕	๒๒.๑๕	๔๕๒,๓๓๒	๘๖.๘๙
บ้านกรวด	๓๔๙,๔๖๒	๖๙,๒๓๗.๒๕	๒๐.๖๕	๕๕,๕๑๓	๑๖.๑๖	๓๔,๗๑๙	๑๐.๒๓	๗๙,๓๓๙	๒๒.๖๖	๒๒๓,๕๓๘	๖๖.๘๓
พุทไธสง	๑๙๙,๖๗๓	๑๓๑,๕๖๗.๙๐	๖๖.๑๐	๑,๔๙๘.๗๕	๐.๗๕	๔๐,๗๕๐	๒๐.๓๙	๔๗,๖๒๘.๕๕	๒๓.๘๖	๑๗๘,๐๖๘	๘๙.๑๖
ลำปลายมาศ	๕๐๔,๐๕๔	๓๒๐,๘๐๖.๑๗	๖๓.๖๐	๑๖,๗๕๖.๓๐	๓.๓๒	๒๒,๗๒๒.๑๕	๔.๕๑	๓๖,๓๗๔.๒๕	๗.๒๑	๓๖๗,๙๐๖	๗๒.๘๔
สตึก	๓๘๖,๑๒๕	๑๗๙,๒๔๐.๗๙	๔๖.๑๐	๔๐,๗๘๘.๒๕	๑๐.๕๔	๔๒,๘๘๒.๕๐	๑๑.๐๖	๘๑,๑๖๙.๕๕	๒๑.๐๑	๓๒๕,๒๘๑	๘๔.๒๔
ปะคำ	๒๑๘,๒๘๓	๕๒,๒๕๐.๓๘	๒๔.๕๕	๑๔,๐๙๙	๖.๔๖	๕๙,๐๐๗.๐๐	๒๗.๐๕	๖๓๐	๐.๒๙	๑๔๖,๙๗๔	๖๗.๓๓
นาโพธิ์	๑๓,๓๑๖๖	๙๖,๖๔๔.๒๑	๗๒.๘๙	๗๒๑.๕๐	๐.๖๔	๑,๔๖๙.๕๑	๑.๑๑	๑๕,๘๘๘.๕๐	๑๒.๖๖	๑๑๒,๕๒๑.๕๐	๘๔.๕๐
หนองหงส์	๑๙๘,๗๘๔	๙๖,๘๒๕.๙๐	๔๘.๖๗	๑,๔๒๗.๐๐	๐.๗๑	๕๕,๘๑๐.๐๐	๒๘.๑๒	๒๗,๑๖๐	๑๓.๖๖	๑๙๘,๙๔๐	๙๙.๐๗
พลับพลาชัย	๑๖๘,๘๖๙	๑๑๖,๓๖๖.๓๙	๖๘.๖๖	๒,๓๙๓.๕๐	๑.๔๑	๑๑,๐๘๘.๓๔	๖.๕๖	๒๕,๖๒๖.๕๗	๑๕.๒๑	๑๕๘,๘๖๖.๙๕	๙๔.๖๗
อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา	ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	พืชไร่/พืชยก/ไม้ดอก	เกษตรอื่นๆ						

	(ไร่)	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อย ละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร
หัวยวราช	๑๐๙,๙๙๐	๗๙,๐๐๐.๘๗	๘๗.๔๘	๑,๒๐๒	๑.๓๓	๒,๑๖๖.๑๕	๒.๔๓	๘,๙๓๗.๒๕	๘.๗๖	๙๐,๓๑๐	๘๒.๑๑๑
โน น สุวรรณ	๑๒๓,๖๘๔	๒๓,๘๕๔.๗๓	๒๐.๗๔	๓๔,๓๙๑	๒๙.๙๑	๔๕,๑๒๐	๓๙.๒๔	๑๓๐๗	๑๐.๑๑	๑๑๔,๙๙๑	๙๒.๙๗
ขำนิ	๑๕๖,๑๓๖	๘๙,๘๑๘.๘๐	๗๗.๓๕	๓,๑๑๕	๒.๕๔	๑๑,๖๒๗	๙.๕๐	๒๒,๘๖๘.๗๕	๑๘.๖๑	๑๒๒,๔๘๗	๗๘.๔๒
บ้านใหม่ ไชยพจน์	๑๐๔,๔๑๕	๖๗,๒๕๑.๔๖	๖๔.๕๖	๑,๖๓๘	๑.๕๗	๒๑๔.๗๕	๐.๒๑	๓๑๔	๐.๐๔	๖๙,๐๗๘	๖๖.๑๖
โน น ดิน แดง	๓๔๗,๓๒๑	๑๕,๓๗๐.๐๖	๒๓.๙๓	๑๕,๙๘๘	๒๔.๙๐	๒๕,๐๑๖	๓๘.๙๕	๑๑,๕๒๕	๑๒.๒๒	๖๔,๒๑๙	๑๘.๔๙
บ้านด่าน	๑๐๖,๐๗๖	๓๘,๕๘๕.๐๘	๔๙.๒๒	๑๐,๘๘๒	๑๓.๘๙	๒๐,๒๗๒	๒๕.๘๖	๑๒๑	๑๑.๐๔๔	๗๘,๔๐๑	๗๓.๙๑
แคนดง	๑๕๙,๖๙๗	๔๖,๕๔๔.๖๑	๓๐.๑๕	๒๔,๗๒๑.๕๐	๑๖.๐๑	๓๐,๖๑๒	๑๙.๘๓	๕๔,๙๐๒.๕๐	๓๔.๐๒	๑๕๔,๓๙๗	๙๖.๖๘
เฉลิมพระ เกียรติ	๑๔๘,๙๐๕	๗๙,๖๑๘.๑๔	๗๗.๘๗	๖๑๖	๐.๖๐	๑,๐๗๗.๒๕	๑.๐๕	๒๓,๘๕๕.๕๐	๒๐.๘๗	๑๐๒,๒๓๙	๖๘.๖๖
รวม	๖,๓๐๙,๗๒๑	๒,๙๒๓,๒๒๔.๖๕	๖๔.๒๙	๓๖๙,๔๔๖.๘๐	๘.๑๒	๕๔๗,๙๕๐.๘๐	๑๒.๐๕	๗๘๔,๙๒๙.๒๑	๑๕.๕๕๔	๔,๕๔๗,๐๓๘.๕๕	๗๒.๐๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลาง ที่กรมชลประทานรับผิดชอบในจังหวัดบุรีรัมย์

ในจังหวัดบุรีรัมย์มีหน่วยงานชลประทาน ๔ หน่วยงาน คือ โครงการชลประทานบุรีรัมย์ เป็นตัวแทนกรมชลประทานในการประสานงานกับหน่วยงานในจังหวัดบุรีรัมย์ และมีโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา (คบ.) ๓ โครงการ คือ คบ.ลำนางรอง, คบ.มูลกลาง และ คบ.ลำปลายมาศ รับผิดชอบโครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลาง ๒๓ แห่ง (มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำลำนางรอง) รายละเอียดที่ตั้งตามแผนที่ มีรายละเอียดขนาดความจุ และพื้นที่ชลประทานตามตาราง ต่อไปนี้

การแบ่งความรับผิดชอบในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในจังหวัดบุรีรัมย์	
	โครงการชลประทานบุรีรัมย์
	1 อ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก
	2 อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด
	3 อ่างเก็บน้ำห้วยสวาย
	4 ฝ่ายบ้านไพศาล (อุปโภคบริโภค)
	5 อ่างเก็บน้ำห้วยเมฆา
	6 อ่างเก็บน้ำห้วยคชเขียว
	7 อ่างเก็บน้ำห้วยตะโก
	8 อ่างเก็บน้ำห้วยยาง
	9 อ่างเก็บน้ำหนองทะลอก
	10 อ่างเก็บน้ำห้วยชีหนู
	11 อ่างเก็บน้ำห้วยน้อย
	12 อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่
	13 สถานีสูบน้ำลำปลายมาศ
	14 ประตูระบายน้ำลำพังชู
	15 ฝ่ายบ้านยางน้อย (อุปโภคบริโภค)
16 อ่างเก็บน้ำลำตะโคก	
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำนางรอง	
1 อ่างเก็บน้ำลำนางรอง	
2 อ่างเก็บน้ำคลองมะนาว	
3 อ่างเก็บน้ำลำจันทัน	
4 อ่างเก็บน้ำลำปะเทีย	
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลกลาง	
1 ฝ่ายยางบ้านเขว้า	
2 ฝ่ายบ้านกุดชุมแสง (อุปโภคบริโภค)	
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปลายมาศ	
1 ฝ่ายปะคำ	

ความรับผิดชอบของโครงการชลประทานบุรีรัมย์		
อ่างเก็บน้ำ/โครงการฯ	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑. อ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก อ.เมืองบุรีรัมย์	๒๖.๐๒	๑๐,๖๗๒
๒. อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด อ.เมืองบุรีรัมย์	๒๗.๘๒	๑๔,๘๓๖
๓. อ่างเก็บน้ำห้วยสวาย อ.กระสัง	๑๓.๕๕	๖,๖๓๕
๔. ฝ่ายระบายน้ำบ้านไพศาล อ.ประโคนชัย	-	อุทกภาคปริมาตร
๕. อ่างเก็บน้ำหนองทะเล อ.นางรอง	๓.๔๓	๒,๙๓๕
๖. อ่างเก็บน้ำห้วยชีหนู อ.ลำปลายมาศ	๑.๖๐	๔๐
๗. อ่างเก็บน้ำห้วยน้อย อ.ลำปลายมาศ	๑.๒๐	๘๑๐
๘. อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ อ.ลำปลายมาศ	๑.๓๐	๑,๔๐๐
๙. สถานีสูบน้ำลำปลายมาศ อ.ลำปลายมาศ	-	๕,๐๕๕
๑๐. ประตูระบายน้ำลำพังชู อ.นาโพธิ์	-	๙,๒๕๕
๑๑. ฝ่ายระบายน้ำบ้านยางน้อย อ.พุทไธสง	-	อุทกภาคปริมาตร
๑๒. อ่างเก็บน้ำลำตะโค่ง อ.สตึก	๗.๕๓	๒๔,๗๗๒
๑๓. อ่างเก็บน้ำห้วยเมฆา อ.บ้านกรวด	๔.๐๗	๓,๒๐๐
๑๔. อ่างเก็บน้ำห้วยตาเขียว อ.บ้านกรวด	๑.๙๐	ยังไม่มีระบบส่งน้ำ
๑๕. อ่างเก็บน้ำห้วยตะโก อ.บ้านกรวด	๓.๒๕	๒,๕๔๐
๑๖. อ่างเก็บน้ำห้วยยาง อ.หนองกี่	๑๓.๘๐	ยังไม่มีระบบส่งน้ำ
รวม	๑๐๕.๔๗	๘๐,๒๕๕
ความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำน้ำรอง		
๑. เขื่อนลำน้ำรอง อ.โนนดินแดง	๑๒๑.๔๑	๘๓,๗๐๒
๒. อ่างเก็บน้ำคลองมะนาว อ.โนนดินแดง	๒.๘๔๘	๔๔๖
๓. อ่างเก็บน้ำลำปะเทีย อ.ละหานทราย	๒๕.๔๐	๒๙,๗๗๗
๔. อ่างเก็บน้ำลำจังหัน อ.ละหานทราย	๓๖.๐๐	๒๕,๒๕๕
รวม	๑๘๕.๖๖	๑๓๙,๑๘๐

ความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลกลาง		
อ่างเก็บน้ำ/โครงการฯ	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑. ฝ่ายยางบ้านเขว้า อ.คูเมือง	-	๑๐,๐๐๐
๒. ฝ่ายระบายน้ำบ้านกุดชุมแสง อ.สตึก	-	อุบลโกศบริโกศ
รวม	-	๑๐,๐๐๐
ความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปลายมาศ		
๑. ฝ่ายปะคำ อ.ปะคำ	-	๓๙,๑๙๗
รวม	-	๓๙,๑๙๗
รวมทั้งหมด	๒๙๑.๑๓	๒๗๐,๔๓๒

๒) พื้นที่ปลูกพืชฤดูฝน

จะมีการปลูกพืชฤดูฝนเต็มพื้นที่ชลประทาน แต่จะมีการส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกตามเกณฑ์ความเหมาะสมของปริมาณน้ำที่มีอยู่ โดยจัดลำดับความสำคัญการสำรองน้ำและการให้ใช้น้ำเป็น ๔ ลำดับคือ (๑) น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค (๒) น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศน์ (๓) น้ำเพื่อการเกษตร (๔) น้ำเพื่อการอุตสาหกรรมและอื่นๆ ปริมาณน้ำที่จะจัดสรรให้ลำดับที่อยู่ถัดไปเมื่อมีเพียงพอสำหรับลำดับต้นก่อนลำดับนั้นแล้ว

๓) พื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้ง

กำหนดพื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้งตามปริมาณน้ำที่ประเมินแล้วมีเหลือจากการใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค และการรักษาระบบนิเวศน์แล้ว โดยสนับสนุนให้ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยเป็นหลัก จะให้ปลูกข้าวเฉพาะพื้นที่ที่ประสบปัญหาเกิดความเสียหายในการทำนาฤดูฝนเท่านั้น

๔) การแก้ปัญหาปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่มีน้อย ที่ประสบปัญหาเป็นประจำซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคให้บริการแก่ผู้ใช้น้ำในชุมชนขนาดใหญ่ มีดังนี้

๔.๑) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก อ.เมืองบุรีรัมย์ เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาบุรีรัมย์ ให้บริการในเขตตัวอำเภอเมืองบุรีรัมย์ และพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญรอบนอก ที่มีความต้องการใช้น้ำเดือนละ ๑.๔๔ ล้านลูกบาศก์เมตร (ปริมาณน้ำส่วนหนึ่งใช้จากอ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มากและอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด)มีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

สูบน้ำจากลำปลายมาศ โดยสูบน้ำจากสถานีสูบน้ำลำปลายมาศ ต.บ้านยาง อ.ลำปลายมาศมาเติมปริมาณน้ำที่จะสูบน้ำพิจารณาจากปัจจัยหลายด้าน คือ ปริมาณที่ขาดอยู่ ปริมาณน้ำที่มีอยู่ในลำปลายมาศที่จะสูบน้ำมาเติมได้ หากปริมาณน้ำในลำปลายมาศมีน้อยอาจขอรับการสนับสนุนน้ำจากอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ จ.นครราชสีมา ระบายลงมาช่วยถ้ามีปริมาณจะให้การสนับสนุนได้ นอกจากนี้อาจพิจารณาขอการสนับสนุนน้ำจากอ่างเก็บน้ำลำนางรอง อ.โนนดินแดง อ่างเก็บน้ำลำจังหัน และอ่างเก็บน้ำลำปะเทีย อ.ละหานทราย ส่งมาให้ด้วย

๔.๒) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด อ.เมืองบุรีรัมย์ เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาบุรีรัมย์ อีกแห่งหนึ่ง มีแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้

๔.๒.๑) ฝนน้ำจากลำปะเทียผ่านระบบคลองผันน้ำมาเติม จำนวนปริมาณน้ำขึ้นกับจำนวนน้ำที่ยังขาดอยู่และปริมาณน้ำที่มีอยู่ในลำปะเทีย ทั้งนี้อาจขอสนับสนุนน้ำจากอ่างเก็บน้ำลำปะเทีย และอ่างเก็บน้ำลำจังหัน อ.ละหานทรายส่งมาเสริมได้

๔.๒.๒) สูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยสวาย อ.กระสัง มาเติม โดยจะดำเนินการเมื่อไม่สามารถดำเนินการตามข้อ ๔.๑.๑) ได้เพียงพอ และขึ้นกับปริมาณน้ำที่เหลือจากการจะใช้ที่อ่างเก็บน้ำห้วยสวายด้วย

๔.๒.๓) สูบน้ำจากบ่อหลุมหิน อ.เมืองบุรีรัมย์ ที่อยู่ใกล้ๆ มาเติม

๔.๓) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำหนองทะเลอวก อ.นางรอง เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาสวนภูมิภาคสาขานางรอง ให้บริการในเขตตัวอำเภอนางรอง

ดำเนินการโดยการผันน้ำหรือสูบน้ำจากลำปลายมาศมาเติม ปริมาณน้ำอาจได้รับสนับสนุนจากอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ หรืออ่างเก็บน้ำลำนางรองเช่นเดียวกับกรณั้เติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก

๔.๔) การเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยขี้หนู อ.ลำปลายมาศ เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปาของการประปาสวนภูมิภาคสาขาลำปลายมาศ ให้บริการในเขตตัวอำเภอลำปลายมาศ

ดำเนินการโดยการผันน้ำหรือสูบน้ำจากลำปลายมาศมาเติม ปริมาณน้ำอาจได้รับสนับสนุนจากอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ หรืออ่างเก็บน้ำลำนางรองเช่นเดียวกับกรณีเติมน้ำให้อ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก หรืออ่างเก็บน้ำหนองทะเลอวก

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตร

พื้นที่ทั้งหมด ๖,๔๕๑,๑๗๘.๑๒๕ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ๔,๕๖๕,๐๗๙ ไร่ (๗๐.๗๖% ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกข้าว ๒,๙๑๒,๕๐๒ ไร่ พืชไร่ ๘๗๕,๖๘๗ ไร่ พืชสวน ๗๗๖,๘๙๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน ๙๕๑,๗๖๙ ไร่ (๒๐.๘๕% ของพื้นที่เกษตรกรรม)

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓๓ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว ได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิต เฉลี่ย/เนื้อ ที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคา เกษตรกร ขายได้ เฉลี่ย (บาท/ กิโลกรัม)
ข้าว	๒๔๑,๒๑๐	๒,๙๒๓,๒๒๔	๒,๕๓๗,๗๑๗	๙๓๘,๙๕๕,๒๙๐	๓๗๐	๑๒
อ้อย โรงงาน	๑๖,๔๓๙	๒๓๐,๙๓๑.๗๓	๒๐๒,๓๘๓.๓๔	๒,๐๙๖,๖๙๑,๔๐๒	๑๐,๓๖๐	๐.๘๐
มัน สำปะหลัง	๒๔,๐๗๕	๓๐๐,๗๙๖	๓๐๐,๗๙๖	๑,๑๐๒,๗๑๘,๑๓๖	๓,๖๖๖	๑.๙๗
ยางพารา	๑๖,๖๖๐	๒๔๘,๔๘๗.๔๒	๒๑๑,๑๓๑.๐๓	๔๗,๒๙๓,๓๕๐.๗๒	๒๒๔	๓๖

ที่มา :สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๔.๒ ด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓๔ ด้านการปลูกสัตว์จังหวัด

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
โคเนื้อ	๓๙,๗๒๔	๒๔๗,๐๖๒	๒๗,๐๐๐/ตัว	๖,๖๗๐,๖๗๔,๐๐๐
โคนม	๑๔๐	๕,๖๙๖	๑๘/กก.	๑๕๗๖๘๐๐๐๐
กระบือ	๑๗,๐๒๐	๙๙,๓๕๔	๒๗,๐๐๐/ตัว	๒,๖๘๒,๕๕๘,๐๐๐
หมู	๖,๘๘๐	๑๙๓,๑๔๖	๗,๐๐๐/ตัว	๑,๓๕๒,๐๒๒,๐๐๐
ไก่	๘๘,๐๕๔	๑๒,๐๒๒,๙๘๒	๘๗.๕/ตัว	๑,๐๕๒,๐๑๐,๙๒๕
เป็ด	๑๔,๘๔๗	๒๗๔,๒๔๙	๑๗๕/ตัว	๔๗,๙๙๓,๕๗๕
แพะ	๒๙๖	๕,๓๑๔	๓,๓๐๐/ตัว	๑๗,๕๓๖,๒๐๐
แกะ	๕๖	๔๑๓	๓,๓๐๐/ตัว	๑,๓๖๒,๙๐๐

ที่มา :สำนักงานปลูกสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๓

ตารางที่ ๓๕ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๓

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวน บ่อ (บ่อ)			
จระเข้	๓๓	-	-	๕,๔๘๖ ตัว	-	-
กุ้งก้ามแดง	๒	๒๐.๑๔	๑๐๕	๒,๐๐๐	๒๘๐	๕๖๐,๐๐๐
เลี้ยงปลาใน กระชัง	๑๕๓	๓๒,๙๓๓.๕๐	๑,๕๙๒	๑,๙๖๙,๐๔๙	๖๐	๑๑๘,๑๔๒,๙๔๐

ที่มา :สำนักงานประมงจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ไม่มี)

ตารางที่ ๓๖ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
ด้านพืช (ไม่มี)		
ด้านสัตว์ (ไม่มี)		
ด้านประมง (ไม่มี)		

ที่มา :-

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๓๗ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๓

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
<u>GAP</u>		
- กลุ่มสมาชิกโครงการนาแปลงใหญ่ที่ได้รับมาตรฐานข้าว GAP ปี ๒๕๖๓	๗๗ กลุ่มย่อย จาก ๖๔๔ กลุ่มแปลงใหญ่	เกษตรกร ๒,๕๖๙ ราย พื้นที่ ๓๕,๗๕๑.๒๐ ไร่
- กลุ่มนอกโครงการนาแปลงใหญ่ที่ได้รับมาตรฐานข้าว GAP ปี ๒๕๖๒	๑ กลุ่ม	เกษตรกร ๑๖ ราย พื้นที่ ๑๒๐ ไร่
- เกษตรกรรายเดี่ยวนอกโครงการนาแปลงใหญ่ที่ได้รับมาตรฐานข้าว GAP ปี ๒๕๖๒	๙ ราย	พื้นที่ ๑๕๔ ไร่
<u>เกษตรอินทรีย์</u>		
-โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ ปี ๒๕๖๓	T๒ จำนวน ๕ กลุ่ม เกษตรกร ๘๙ ราย T๓ จำนวน ๕๙ กลุ่ม เกษตรกร ๘๘๓ ราย	พื้นที่ ๑,๓๘๑.๕๐ ไร่ พื้นที่ ๙,๕๕๘.๗๕ ไร่
-โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ ปี ๒๕๖๓	T๑ จำนวน ๓๒๕ กลุ่ม เกษตรกร ๕,๑๗๐ ราย	พื้นที่ ๕๒,๑๘๕.๗๕ ไร่
<u>อื่นๆ</u>		

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวบุรีรัมย์

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๓๙ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๓

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๙๐	๑๙๒,๘๓๕
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๑๕	๓๘,๐๖๙
รวม	๑๐๕	๒๓๐,๙๐๔

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ ๔๐ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
๑.เมืองบุรีรัมย์	๑๙	๔๘๐	๓๒	๙๐๔	๑๙	๒๘๕	๒๗๖	๕,๘๐๗
๒.กระสัง	๗๗	๒,๕๐๔	๓๖	๘๐๑	๑๑	๓๖๑	๑๘๖	๓,๒๖๖
๓.ห้วยราช	๘	๑๕๓	๑๑	๒๕๙	๘	๑๖๐	๔๒	๒,๙๗๘
๔.บ้านใหม่ไชยพจน์	๕	๒,๑๒๘	๑๑	๓๕๓	๕	๗๕	๓๖	๗๐๔
๕.คูเมือง	๗	๑๒๑	๘	๒๓๘	๗	๑๖๘	๑๔๙	๓,๔๔๙
๖.นาโพธิ์	๕	๑๘๖	๙	๔๔๖	๕	๗๕	๑๕๐	๔,๗๑๒
๗.สตึก	๑๓	๕,๓๔๔	๑๕	๔๕๐	๑๒	๓๕๖	๓๔๘	๕,๔๕๑
๘.พุทไธสง	๗	๖๔๗	๑๒	๖๙๒	๙	๑๓๕	๑๓๘	๒,๙๔๖
๙.ลำปลายมาศ	๑๖	๖๒๒	๑๙	๕๙๕	๑๖	๒๔๐	๑๗๔	๓,๒๐๑
๑๐.หนองหงส์	๗	๘๗	๑๒	๓๖๑	๗	๑๐๕	๑๙๙	๓,๖๑๘
๑๑.ละหานทราย	๖	๑๗๐	๑๕	๕๖๗	๑๐	๕๙๗	๘๕	๑,๑๐๓
๑๒.นางรอง	๑๕	๕๘๖	๑๗	๕๖๑	๑๕	๓๑๕	๑๘๗	๓,๕๔๗
๑๓.เฉลิมพระเกียรติ	๕	๑๗๔	๑๑	๔๓๑	๗	๑๒๕	๕๑	๗๖๖
๑๔.ชำนิ	๖	๑๘๐	๙	๑๐๐	๖	๑๒๐	๕๕	๖๓๖
๑๕.โนนสุวรรณ	๔	๗๓	๑๒	๓๔๙	๔	๖๖	๖๑	๑,๐๕๒
๑๖.บ้านด่าน	๔	๑๗๕	๑๕	๒๑๘	๔	๒๕๒	๔๑	๕๕๕
๑๗.บ้านกรวด	๙	๑๘๙	๙	๑๖๘	๙	๑๓๕	๒๘๔	๔,๔๔๘
๑๘.ปะคำ	๕	๑๒๙	๖	๑๓๐	๕	๗๕	๑๔๐	๒,๘๐๒
๑๙.ประโคนชัย	๑๖	๙๐๖	๒๑	๗๑๒	๑๖	๒๔๐	๓๖๗	๕,๕๑๐
๒๐.แคนดง	๔	๑๑๔	๗	๑๘๐	๔	๖๐	๗๕	๑,๙๓๑
๒๑.หนองกี่	๑๐	๑๐๐	๑๐	๓๑๐	๑๐	๒๕๐	๑๓๘	๒,๓๑๙
๒๒.พลับพลายชัย	๕	๒๓๐	๑๘	๕๐๘	๕	๑๐๖	๖๕	๙๓๓
๒๓.โนนดินแดง	๓๓	๔๙	๓๒	๔๒๑	๓	๑๔๔	๗๒	๑,๔๗๒
รวม	๒๕๖	๘,๖๓๗	๓๔๗	๙,๖๕๓	๑๙๗	๔,๔๕๕	๓,๓๑๙	๖๓,๑๙๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด
 ตารางที่ ๔๑ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร															
	ค รุ บัญชี	หมอดินอาสา	ประมงอาสา	เศรษฐกิจการเกษตรอาสา	ค รุ ยาง	อาสาสมัครปฏิบัติหน้าที่เพื่อเกษตรกรรม	อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์	อาสาปศุสัตว์	อาสาฝนหลวง	อาสาสมัครสหกรณ์	อาสาสมัครชลประทาน	ชานาอาสา	เกษตรหมู่บ้าน	สารวัตรเกษตรอาสา	ใหม่อาสา	Qอาสา
เมือง	๓๔	๓๔๒	๗	๑	๒	๒๕	๐	๒๔	๔	๔	๙	๓๒	๓๒๓	๓	๑๓	๐
คูเมือง	๔	๑๐๖	๐	๑	๖	๐	๐	๔๒	๐	๓	๑	๑	๑๔๒	๓	๑๓	๐
กระสัง	๓๕	๑๖๘	๕	๑	๐	๐	๐	๕๙	๙	๒	๑	๒๑	๒๒๔	๔	๕	๐
นางรอง	๑๙	๑๘๘	๙	๑	๐	๐	๐	๒๔๒	๔	๖	๓	๑	๓๑๗	๔	๑	๐
หนองกี่	๔	๑๐๘	๘	๑	๑	๐	๐	๑๑๕	๑	๓	๐	๐	๑๒๖	๔	๓	๐
ละหานทราย	๒	๘๔	๗	๑	๓	๐	๐	๑๑๕	๐	๑	๒๔	๑๖	๑๒๗	๓	๒	๐
ประโคนชัย	๑๐	๑๘๒	๓	๑	๑	๒๔	๐	๙๖	๒	๓๐	๐	๖	๑๘๒	๒	๑	๐
บ้านกรวด	๒	๑๑๕	๔	๑	๑๐	๐	๐	๔๕	๐	๐	๑	๐	๑๒๔	๕	๒	๐
พุทไธสง	๑๐	๙๗	๕	๑	๐	๐	๐	๑๐๒	๒	๓	๐	๓๑	๑,๑๔๑	๓	๔๓	๐
ลำปลายมาศ	๔๒	๒๑๖	๖	๑	๓	๐	๐	๓๑	๙	๑๘	๒	๕๑	๒๑๖	๖	๑	๐
สตึก	๕	๑๗๙	๗	๑	๕	๐	๐	๑๗๗	๗	๒	๓	๒๖	๑๗๙	๑	๑	๐
ปะคำ	๖	๗๗	๓	๑	๑	๐	๐	๙๓	๐	๑	๙	๒	๗๗	๔	๐	๐
นาโพธิ์	๗	๖๕	๓	๑	๐	๐	๐	๗๘	๑	๕	๐	๓๕	๑๑๔	๔	๓๓	๐
หนองหงส์	๖	๑๐๐	๒	๑	๒	๐	๐	๖๔	๐	๔	๐	๑	๑๐๐	๑	๒	๐
พลับพลาชัย	๖	๖๗	๒	๑	๐	๐	๐	๘๐	๑	๒	๐	๐	๗๓	๔	๐	๐
ห้วยราช	๑๐	๘๐	๒	๑	๐	๐	๐	๕๓	๑	๑๐	๒	๓๕	๑๑๐	๒	๒	๐
โนนสุวรรณ	๖	๕๖	๑	๑	๒	๐	๐	๑๖	๒	๐	๐	๐	๖๑	๗	๐	๐
ชำนิ	๒	๖๔	๐	๑	๒	๐	๐	๖๘	๐	๐	๐	๕	๗๑	๓	๐	๐
บ้านใหม่ไชยพจน์	๔	๕๕	๔	๑	๐	๐	๐	๒๒	๓	๐	๐	๗	๕๕	๓	๑๖	๐
โนนดินแดง	๒	๓๗	๐	๑	๐	๐	๐	๒๙	๑	๐	๒	๑๐	๔๖	๓	๐	๐
บ้านด่าน	๕	๕๙	๓	๑	๐	๐	๐	๕๗	๖	๒	๐	๐	๖๐	๒	๐	๐
แคนดง	๒	๕๔	๒	๑	๗	๐	๐	๔๗	๐	๐	๔	๑	๗๖	๓	๐	๐
เฉลิมพระเกียรติ	๘	๖๗	๓	๑	๑	๐	๐	๕๑	๑	๐	๐	๕	๘๗	๕	๑	๐
รวม	๒๓๑	๒,๕๖๖	๘๖	๒๓	๔๖	๔๙	๐	๑,๗๐๖	๕๔	๙๖	๖๑	๒๘๖	๓,๐๓๑	๗๙	๑๓๙	๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๗ จำนวนประชาชนชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๔๒ จำนวนประชาชนชาวบ้านแยกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	จำนวน (ราย)
๑. สตึก	๑
๒. แคนดง	๑
๓. ลำปลายมาศ	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer , แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

๒.๘.๑ Young Smart farmer และ Smart Farmer

ตารางที่ ๔๓ ข้อมูล Young Smart farmer และ Smart Farmer ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	Young Smart Famer	Smart farmer
	สมาชิก	สมาชิก
เมืองบุรีรัมย์	๑๓	๙๗๗
บ้านกรวด	๗	๒๙๕
กระสัง	๖	๑,๕๑๖
ละหานทราย	๗	๔๒๒
ลำปลายมาศ	๗	๑๐๙๕
นางรอง	๗	๔๒๓
พุทไธสง	๑๐	๗๗๐
สตึก	๑๓	๑,๐๓๕
ประโคนชัย	๗	๙๑๑
คูเมือง	๗	๓๑๑
หนองกี่	๘	๔๐๗
ปะคำ	๖	๒๙๓
หนองหงส์	๑๐	๑๘๒
นาโพธิ์	๘	๘๙๘

อำเภอ	Young Smart Famer	Smart farmer
	สมาชิก	สมาชิก
พลับพลาชัย	๖	๒๕๑
ห้วยราช	๑๐	๗๙๔
โนนสุวรรณ	๗	๓๐๐
ชำนิ	๗	๔๓๗
บ้านใหม่ไชยพจน์	๗	๔๕๕
โนนดินแดง	๑๐	๓๐๑
เฉลิมพระเกียรติ	๑๗	๕๙๔
บ้านด่าน	๘	๓๓๖
แคนดง	๖	๑๙๑
รวม	๑๙๔	๑๓,๑๙๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๘.๒ แหล่งแปรรูป / ผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้าวของจังหวัดบุรีรัมย์

๑. ชุมชนสหกรณ์การเกษตร เลขที่ ๖๐/๑ ม.๙ ถ.บุรีรัมย์-สตึก ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
๒. บริษัท ซี พี อินเตอร์เทรด จก. เลขที่ ๒๗๙ ม.๙ ต. แสงทอง อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์
๓. บริษัท โรงสีกิ่งแก้วพาณิชย์ จก. เลขที่ ๙๙๙ ม.๕ ถ.โชคชัย -เดชอุดม ต.ทุ่งกระเต็น อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
๔. บริษัท โรงสีกิ่งแก้วพาณิชย์ จก. เลขที่ ๑๘๙ ม.๕ ถ.โชคชัย -เดชอุดม ต.ทุ่งกระเต็น อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
๕. บริษัท สหพัฒนาข้าวพุทไธสง จก. เลขที่ ๑๑๑ ม.๘ ถ.เลี้ยวเมืองพุทไธสง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์
๖. บริษัท เกียรติอาภาเดชห้วยราช เลขที่ ๑ ม. ๓ ต.ห้วยราช อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์
๗. บริษัท ข้าวก้องเกียรติ จก. เลขที่ ๒๑๒ ม.๒ ถ.บุรีรัมย์-สุรินทร์ ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์
๘. บริษัท ข้าวผลดี จก. เลขที่ ๑๕๔ ม. ๒ ต.กระสัง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
๙. บริษัท ยูนิเวอร์แซลไรซ์ จก. เลขที่ ๑๓๔ ม.๕ ถ.โชคชัย - เดชอุดม ต.ประโคนชัย อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
๑๐. บริษัท โรงสีไฟติระมาศพาณิชย์ จก. เลขที่ ๕๘ ม.๒ ต.ทะเลน้อย อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์
๑๑. บริษัท สหพัฒนาข้าวพูนผล จก. เลขที่ ๔๔๙/๑ ม.๑๙ ถ.สตึก-เมืองแก ต.นิคม อ.สตึก จ.บุรีรัมย์
๑๒. บริษัท สหรัักษ์ จก. เลขที่ ๓๒๗ ม.๑ ต.ประโคนชัย อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
๑๓. บริษัท แสงอีสานการเกษตร จก. เลขที่ ๑๕๓ ม.๑๐ ต.ประโคนชัย อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
๑๔. โรงสีข้าวเจริญกิจโนนดินแดง เลขที่ ๑๘๘ ม.๖ ต.สัมปอ อ.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์
๑๕. โรงสีข้าวเจริญกิจพูนผล เลขที่ ๒๒๒ ม.๒ ถ.เลี้ยวเมือง ต.ชุมเห็ด อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
๑๖. โรงสีข้าวราชัน เลขที่ ๔๙ ถ.นางรอง-ประคำ ต.นางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์
๑๗. โรงสีศิริพัฒนาพาณิชย์ เลขที่ ๒๒ ม. ๓ ถ.บุรีรัมย์-ห้วยราช ต.ห้วยราช อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์
๑๘. สหกรณ์การเกษตรกระสัง จก. เลขที่ ๑๐๗ ม.๒๑ ถ.พลับพลายชัย -กระสัง ต.กระสัง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์
๑๙. สหกรณ์การเกษตรนางรอง จก. เลขที่ ๘๙ ม.๖ ต.หนองโบสถ์ อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์
๒๐. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟแสงชัยบุรีรัมย์ เลขที่ ๕ ม.๘ ต.ชุมเห็ด อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
๒๑. ห้างหุ้นส่วน จำกัด บุรีรัมย์รุ่งเรือง เลขที่ ๑๒๒ ม.๔ ถ.บุรีรัมย์ - ประโคนชัย ต.เสม็ด อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
๒๒. ห้างหุ้นส่วน จำกัด มณีราชกิจ ๒ เลขที่ ๒๘๘ ม.๑ ต.จันตุม อ.พลับพลายชัย จ.บุรีรัมย์
๒๓. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีชัยรุ่งเรือง เลขที่ ๕๗๔-๕๗๖ ม.๑ ถ.รถไฟพัฒนา ต.ลำปลายมาศ อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์
๒๔. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีชัยอุดม เลขที่ ๑๓๑ ม.๑๗ ถ.บุรีรัมย์-สตึก ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
๒๕. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไทยทวีพูนผลลำปลายมาศ เลขที่ ๔๒๘ ม.๑ ถ.หลังสถานีรถไฟ ต.ลำปลายมาศ อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์
๒๖. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีประโคนชัย เลขที่ ๑๙๖ ม.๒ ถ.โชคชัย-เดชอุดม อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
๒๗. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีประโคนชัยศรีเจริญ เลขที่ ๑๓๔/๒ม.๕ ถ.โชคชัย-เดชอุดม อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
๒๘. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีประโคนชัยศรีเจริญ เลขที่ ๑๓๔/๑ ม.๕ ถ.โชคชัย-เดชอุดม อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
๒๙. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟศิริเยี่ยมแสง เลขที่ ๖๗ ม.๗ ถ.สหมมาศ ต.ลำปลายมาศ อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์

๓๐. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟสหพิชผลนางรอง เลขที่ ๑๕๙ ม.๙ ถ.โชคชัย-เดชอุดม ต.อีสานเขต อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.บุรีรัมย์
๓๑. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีไฟสหหทัยพิชผล เลขที่ ๔๖๔ ม.๙ ถ.สุขาภิบาล๑๔ ต.กระสัง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์
๓๒. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โรงสีมณีราชกิจ เลขที่ ๑๕ ม.๒ ต.ห้วยราช อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์
๓๓. ห้างหุ้นส่วน จำกัด สหพัฒนาค้าข้าว เลขที่ ๔๔๗/๔ ม.๒๒ ถ. สตี๊ก-เมืองแก ต.นิคม อ.สตี๊ก จ.บุรีรัมย์
๓๔. ห้างหุ้นส่วน จำกัด สหพัฒนาค้าข้าว เลขที่ ๔๔๗/๑๒ ม.๒๒ ถ.สตี๊ก-ห้วยราช ต.นิคม อ.สตี๊ก จ.บุรีรัมย์

๒.๘.๓ แหล่งกระจายสินค้า

๑. ตลาดประชารัฐ คนไทยยิ้มได้
๒. ตลาดประชารัฐ ของดีจังหวัด
๓. งานกิจกรรมต่างๆ เช่น งานประเพณีไหมและงานกาชาดจังหวัด งานประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง งานประเพณีขึ้นเขากระโดง ตลาดเขาะกราวบุรีรัมย์ OTOP ภูมิภาค OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑. มีพื้นที่ดินภูเขาไฟ ๒. มีแหล่งน้ำใต้ดินขนาดใหญ่	๑. ขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงระบบ ทำให้เกิดปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	๑. มีการทำการเกษตรหลากหลายรูปแบบ ๒. ใช้เทคโนโลยีทดแทนแรงงาน	๑. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีเป็นจำนวนมากเพิ่มขึ้น ๒. พึ่งพาธรรมชาติ
บุคลากร (Staff)	๑. เกษตรกรมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานาน ๒. มี Smart Farmer	๑. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต ๒. เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในวัยสูงอายุ
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพของตนเอง	๑. เกษตรกรขาดการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ๒. ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๒. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่	เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารล่าช้า ขาดการประสานกันในพื้นที่
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	มีประเพณีลงแขก	๑. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร ล้าหลัง ไม่มีเกียรติ ๒. ไม่ยอมเปลี่ยนแนวคิด ยึดถือความคิดแบบเดิมๆ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค
๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านการเมือง</u> - นโยบายระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ - การกำหนดมาตรการควบคุมในสินค้าเกษตรบางชนิด	- ความไม่มั่นคงทางการเมือง - การก่อการร้าย
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> - การปรับตัวราคาข้าวหอมมะลิสูงขึ้น - การปรับโครงสร้างหนี้	- ค่าแรงงานสูง - ต้นทุนการผลิตสูง
<u>ด้านสังคม</u> - ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	- แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ - คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> - Agri-map - โดรน	- ระบบขนส่งมีไม่ครบวงจรครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด - เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ล้าหลัง
<u>ด้านกฎหมาย</u> - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค - กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม	- หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหารปลอดภัยไม่เพียงพอ - กฎหมายการจ้างงาน
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> - ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน - สภาพภูมิอากาศเหมาะสม	- ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย - การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๔๖ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">ร จุดแข็ง (ภายใน)</p> <p>๑. ระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่จังหวัด</p> <p>๒. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p>	<p style="text-align: center;">ว จุดอ่อน (ภายใน)</p> <p>๑. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก</p> <p>๒. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องการวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต</p>
<p style="text-align: center;">อ โอกาส (ภายนอก)</p> <p>๑. นโยบายระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่</p> <p>๒. ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น</p>	<p style="text-align: center;">SO</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์</p> <p>S_{๑,๒}O_{๑,๒} - ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์แบบแปลงใหญ่</p>	<p style="text-align: center;">WO</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์</p> <p>W_{๑,๒}O_๑ - พัฒนาเกษตรกร</p>
<p style="text-align: center;">ท ภัยคุกคาม (ภายนอก)</p> <p>๑. ต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>๒. ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย</p>	<p style="text-align: center;">ST</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์</p> <p>S_๑T_๒ - สร้างระบบเตือนภัยด้านการเกษตร</p> <p>S_๒T_๑ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร</p>	<p style="text-align: center;">WT</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์</p> <p>W_{๑,๒}T_๑ - พัฒนาส่งเสริมองค์ความรู้ให้เกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนระบบการผลิต</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน”

๒. พันธกิจ (Mission)

- ๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน GAP, อินทรีย์
- ๒.๒ ส่งเสริมรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๒.๓ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ๒.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิต

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

- ๓.๑ ยกระดับสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน
- ๓.๒ ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน
- ๓.๓ ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer ๒. สถาบันเกษตรกรดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็ง
ตัวชี้วัด	๑. จำนวนเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer (ราย) ๒. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง (แห่ง)
กลยุทธ์	๑. พัฒนาองค์ความรู้เกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ ๒. ส่งเสริมเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรปลอดภัย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพ
๒. สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน
๓. เกษตรกรดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่เกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย (ไร่)
๒. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่เน้นการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย (ราย)
๓. จำนวนแปลงเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (แปลง)
๔. จำนวนเกษตรกรที่นำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต (ราย)

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร/เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย
๒. ส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม/เครือข่ายเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย
๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน
๔. ส่งเสริมและขยายผลแนวคิดทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรมีประสิทธิภาพ
๒. ทรัพยากรดินได้รับการบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมในการทำการเกษตร

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร (แห่ง)
๒. จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการฟื้นฟูคุณภาพดิน (ไร่)
๓. ร้อยละของพื้นที่การเกษตรที่ลดการเผาตอซัง (ร้อยละ)

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ
๒. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการทำการเกษตร
๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. บุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Officer
๒. การบริหารจัดการการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมีประสิทธิภาพ และมีแผนการดำเนินงานเชิงรุกอย่างบูรณาการ
๓. ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการตามชนิดสินค้าที่สำคัญมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับการพัฒนา (ราย)
๒. ร้อยละของผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (ร้อยละ)
๓. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ร้อยละ)
๔. จำนวนครั้งของการปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบัน (ครั้ง)

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมรูปแบบการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม
๒. บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานใน/นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา
๓. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตและ สร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	๑.๑ เกษตรกรได้รับการ พัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer	๑.๑ จำนวนเกษตรกรที่ เป็น Smart Farmer (ราย)	๗๕๐	๗๗๐	๗๗๐	๗๗๐	๗๗๐	๓,๘๓๐	๑.๑ พัฒนางานความรู้ เกษตรกรสู่เกษตรกร มีอาชีพ ๑.๒ ส่งเสริมเกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer
	๑.๒ สถาบันเกษตรกร ดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็ง	๑.๒ จำนวนสถาบัน เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา ให้มีความเข้มแข็ง (แห่ง)	๑๔	๑๓	๑๓	๑๓	๑๓	๖๖	๑.๓ เสริมสร้างความ เข้มแข็งให้กับ เกษตรกร/กลุ่ม เกษตรกร และสถาบัน เกษตรกร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร/สินค้าเกษตร ปลอดภัย	๒.๑ การผลิตสินค้าเกษตร มีประสิทธิภาพ	๒.๑ จำนวนที่เพิ่มขึ้นของ พื้นที่เกษตรอินทรีย์/เกษตร ปลอดภัย (ไร่)	๔,๕๓๖	๗,๔๓๕	๓,๒๐๐	๓,๘๕๐	๔,๐๕๐	๒๓,๐๗๑	๒.๑ ส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพการ ผลิตและแปรรูปสินค้า เกษตร/เกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย

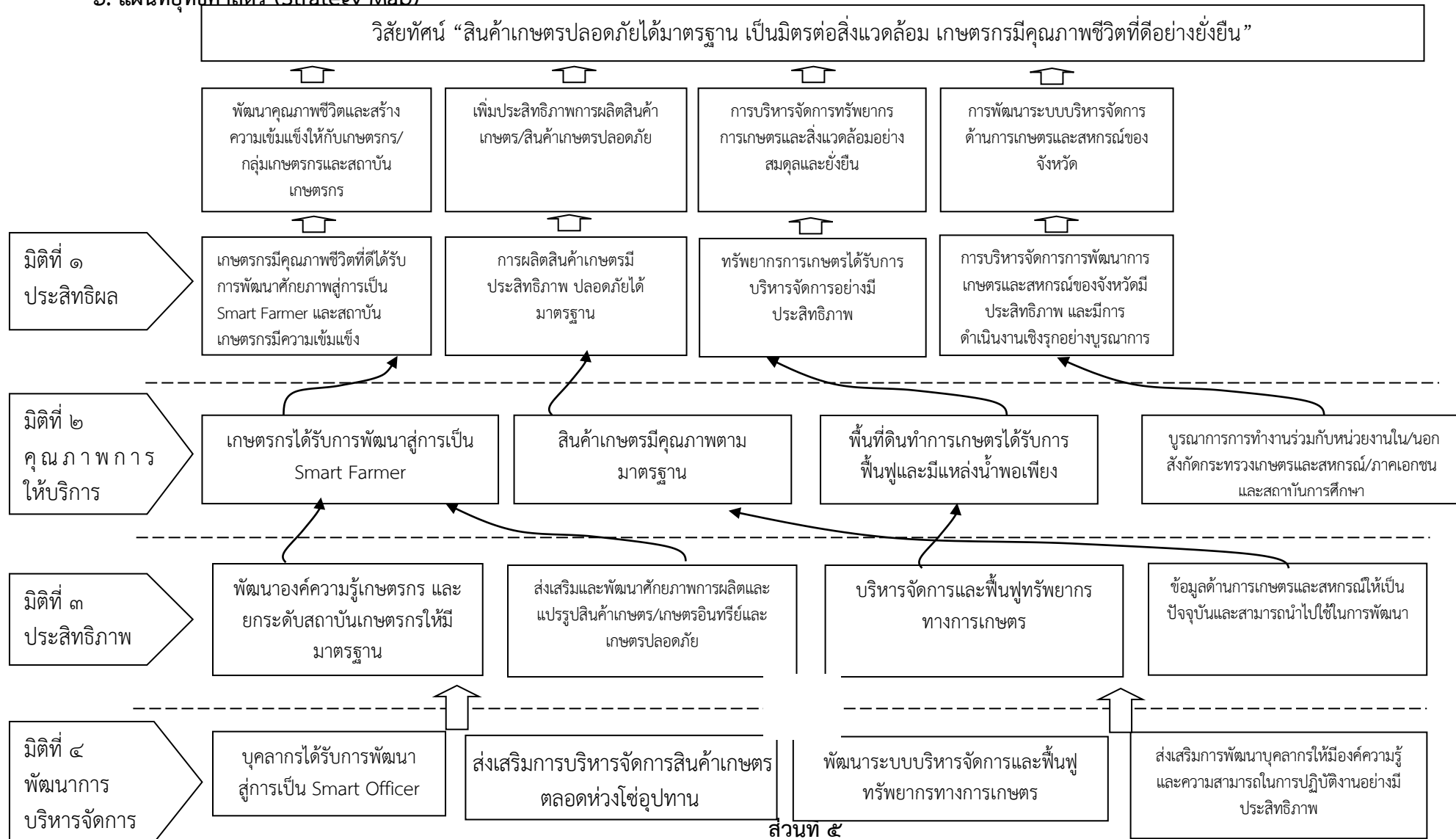
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
	๒.๒ สินค้าเกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐาน	๒.๒ จำนวนที่เพิ่มขึ้นของ เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่ เน้นการทำเกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย (ราย)	๙๖๐	๑,๖๔๐	๑,๐๑๕	๑,๓๕๐	๑,๔๐๐	๖,๓๖๕	๒.๒ ส่งเสริมและ พัฒนาความเข้มแข็ง ของกลุ่ม/เครือข่าย เกษตรอินทรีย์และ เกษตรปลอดภัย
		๒.๓ จำนวนแปลงเกษตรที่ ได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้น (แปลง)	๙๐๐	๑,๓๐๐	๗๕๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๔,๙๕๐	๒.๑ ส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพการ ผลิตและแปรรูปสินค้า เกษตร/เกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย ๒.๓ ส่งเสริมการ บริหารจัดการสินค้า เกษตรตลอดห่วงโซ่ อุปทาน
	๒.๓ เกษตรกรดำเนินชีวิต โดยยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	๒.๔ จำนวนเกษตรกรที่นำ แนวคิดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต (ราย)	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๒.๔ ส่งเสริมและขยาย ผลแนวคิดว่า การเกษตรตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน	๓.๑ การบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตรมี ประสิทธิภาพ	๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนา แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้ เพียงพอและมี ประสิทธิภาพ	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๐	๓.๑ ส่งเสริมและ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อ การเกษตรให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ
	๓.๒ ทรัพยากรดินได้รับ การบริหารจัดการให้มี ความเหมาะสมในการทำ การเกษตร	๓.๒ จำนวนพื้นที่ทาง การเกษตรได้รับการฟื้นฟู คุณภาพดิน (ไร่)	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๓.๒ ส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดินให้มี ประสิทธิภาพและ เหมาะสมกับการทำ การเกษตร ๓.๓ ส่งเสริมการ บริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน
		๓.๓ ร้อยละของพื้นที่ การเกษตรที่ลดการเผาตอ ซัง (ร้อยละ)	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	๓๐	๑๐๐	๓.๓ ส่งเสริมการ บริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหาร จัดการด้านการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด	๔.๑ บุคลากรของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ได้รับ การพัฒนาศักยภาพสู่การ เป็น Smart Officer	๔.๑ จำนวนบุคลากรของ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ได้รับการพัฒนา (ราย)	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๐	๔.๓ ส่งเสริมการ พัฒนาบุคลากรให้มี องค์ความรู้และ ความสามารถในการ ปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ
	๔.๒ การบริหารจัดการการ พัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัดมี ประสิทธิภาพ และมี แผนการดำเนินงานเชิงรุก อย่างบูรณาการ	๔.๒ ร้อยละของผลการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ของ จังหวัด (ร้อยละ)	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๔.๑ ส่งเสริมรูปแบบ การปฏิบัติงานแบบมี ส่วนร่วม
	๔.๓ ข้อมูลเพื่อการบริหาร จัดการตามชนิดสินค้าที่ สำคัญมีความถูกต้องและ เป็นปัจจุบัน	๔.๓ ร้อยละความพึงพอใจ ของผู้รับบริการและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย (ร้อยละ)	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๔.๒ บูรณาการการ ทำงานร่วมกับ หน่วยงานใน/นอก สังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์/ ภาคเอกชน และ สถาบันการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
		๔.๔ จำนวนครั้งของการปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบัน (ครั้ง)	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๔.๔ ปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา

๖. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	หลัก		ร่วม	
๑. พัฒนาองค์ความรู้เกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ	๑. การสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน	งบปกติ	๗๙,๐๘๐	๘๕,๕๙๗.๒๙	๘๔,๔๐๐	๘๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	๔๑๙,๐๗๗.๒๙	สปก.		
	๒. การพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	งบปกติ	๒๖,๖๕๐	๒๗,๔๑๐	๒๔,๓๖๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๑๒๘,๔๒๐	สปก.		
	๓. การพัฒนาเกษตรกร	งบปกติ	๘๔๕,๘๐๐	๑,๕๔๒,๙๔๕	๗๕๗,๔๔๐	๑,๕๔๒,๙๔๕	๑,๕๔๒,๙๔๕	๖,๒๓๒,๐๗๕	กจ.		
	๔. พัฒนาอาชีพชาวสวนยางรายย่อยเพื่อความยั่งยืน	งบปกติ	-	๗๒,๕๙๒	-	-	-	๗๒,๕๙๒	กยท.		
	๕. พัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์	งบกลุ่มจังหวัด	๔๙๑,๘๐๐	๔๙๑,๘๐๐	๔๙๑,๘๐๐	๔๙๑,๘๐๐	๔๙๑,๘๐๐	๒,๔๕๙,๐๐๐	ปศ.		
	๖. ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์	งบปกติ	๗๗๙,๕๐๐	๗๗๙,๕๐๐	๗๗๙,๕๐๐	๗๗๙,๕๐๐	๗๗๙,๕๐๐	๓,๘๙๗,๕๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์		
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรเป็น Smart Farmer	๑. พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๓๓๓,๗๐๔	๓๓๑,๐๒๐	๑๖๐,๐๑๕	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑,๑๘๔,๗๓๙	สปก.		
	๒. พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer	งบปกติ	๒๘๗,๗๕๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๖๐,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๑,๙๗๑,๗๕๐	กจ.		
	๓. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer	งบปกติ	-	๒๓๗,๖๐๐	-	-	-	๒๓๗,๖๐๐	กยท.		
กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน		

		งบประมาณ							ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๔. พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer	งบปกติ	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๒๒๕,๐๐๐	ปม.	
	๕. เกษตรกรปราดเปรื่อง	งบปกติ	-	๑๓๓,๔๐๐	๑๓๓,๔๐๐	๑๓๓,๔๐๐	๑๓๓,๔๐๐	๕๓๓,๖๐๐	ปศ.	
๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	๑. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบกิจการยาง	งบปกติ	-	๒๔๐,๐๐๐	-	-	-	๒๔๐,๐๐๐	กยท.	
	๒. ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง พัฒนาสถาบันเกษตรกร	งบปกติ	-	๓๖๖,๖๐๐	-	-	-	๓๖๖,๖๐๐	กยท.	
	๓. สวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง	งบปกติ	-	๒,๐๖๒,๖๐๐	-	-	-	๒,๐๖๒,๖๐๐	กยท.	
	๔. สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง	งบปกติ	-	๘๒๘,๙๕๐	-	-	-	๘๒๘,๙๕๐	กยท.	
	๕. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวสวนยางและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง	งบปกติ	-	๙๑,๕๐๐	-	-	-	๙๑,๕๐๐	กยท.	
	๖. สนับสนุนการดำเนินการบริหารจัดการเกษตรกรแบบแปลงใหญ่รูปแบบสหกรณ์	งบปกติ	๙,๗๗๗,๓๘๐	๙,๗๗๗,๓๘๐	๘๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๒๑,๒๕๔,๗๖๐	สก.	
	๗. สนับสนุนการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	งบปกติ	๒๘๖,๓๐๐	๒๘๖,๓๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๓๖๒,๖๐๐	สก.	
	๘. พัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์หลักระดับอำเภอ (ชุมชน)	งบปกติ	๓๔,๕๐๐	๓๔,๕๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๑๙,๐๐๐	สก.	
	๙. พัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ ระดับอำเภอ	งบปกติ	๓๔๕,๐๐๐	๓๔๕,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๑,๗๔๐,๐๐๐	สก.	
กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	

กลยุทธ์	โครงการ	งบประมาณ	งบประมาณ						ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๑๐. พัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	๘,๙๒๓,๑๐๐	๘,๙๒๓,๑๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๔๐,๘๔๖,๒๐๐	สก.	
	๑๑. ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการพระราชดำริ	งบปกติ	๖๖๖,๗๐๐	๖๖๖,๗๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๓,๔๓๓,๔๐๐	สก.	
	๑๒. ส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (นิคมสหกรณ์)	งบปกติ	๑๒๘,๗๐๐	๑๒๘,๗๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๗๐๗,๔๐๐	สก.	
	๑๓. งานกำกับดูแลตรวจสอบและคุ้มครองสหกรณ์	งบปกติ	๓๑๙,๔๐๐	๓๑๙,๔๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๑,๖๕๘,๘๐๐	สก.	
	๑๔. ส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CPS เดิม๑๐๗ สก./๑๒๖ ก.)	งบปกติ	๙๔๗,๖๐๐	๙๔๗,๖๐๐	๙๔๗,๖๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๔,๘๔๒,๘๐๐	สก.	
	๑๕. ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่	งบปกติ	๑,๑๗๘,๖๐๐	๔๒๑,๓๖๐	๕๓๐,๕๐๐	๕๕๐,๐๐๐	๕๕๐,๐๐๐	๓,๒๓๐,๔๖๐	สปก.	
	๑๖. ตลาดเกษตรกร	งบปกติ	๓๐,๕๐๐	๘๒,๐๐๐	๒๓,๕๕๐	๘๒,๐๐๐	๘๒,๐๐๐	๓๐๐,๐๕๐	กจ.	
	๑๗. ระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่	งบปกติ	๕,๖๓๗,๐๐๐	๓,๔๗๑,๖๐๐	๒,๔๐๒,๗๐๐	๓,๔๗๑,๖๐๐	๓,๔๗๑,๖๐๐	๑๘,๕๕๔,๕๐๐	กจ.	
	๑๘. การพัฒนาเกษตรกร	งบปกติ	๘๔๕,๘๐๐	๑,๕๔๒,๙๔๕	๗๕๗,๔๔๐	๑,๕๔๒,๙๔๕	๑,๕๔๒,๙๔๕	๖,๒๓๒,๐๗๕	กจ.	
	๑๙. รวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน	งบปกติ	๓๐,๐๐๐	๓๘,๖๖๕	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๑๗๓,๖๖๕	กษ.	
	๒๐. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๙๕๓,๙๘๐	๘๙๓,๙๘๐	๕๕๓,๙๐๐	๘๙๓,๙๘๐	๘๙๓,๙๘๐	๔,๑๘๘,๘๒๐	สตส.	
	๒๑. พัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน	งบปกติ	-	๑๑๓,๗๖๒	๙๒,๘๒๐	๑๑๓,๗๖๒	๑๑๓,๗๖๒	๔๓๔,๑๐๖	สตส.	
	๒๒. พัฒนาตลาดยางพารา	งบปกติ	๖,๒๑๓,๓๐๐	๔,๗๘๘,๒๘๐	๔,๒๘๖,๕๕๐	๕,๗๔๗,๔๓๐	๕,๙๓๗,๔๓๐	๒๖,๙๗๒,๙๙๐	สตก.	
	๒๓. ระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ (๑๗๐๔๑) ปลูกตะเพียนขาว	งบปกติ	๔๕๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐	ปม.	
กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	

		งบประมาณ							ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	รวม
	๒๔. ระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่	งบปกติ	๓๖๐,๒๐๐	๓๖๐,๒๐๐	๓๖๐,๒๐๐	๓๖๐,๒๐๐	๓๖๐,๒๐๐	๑,๘๐๑,๐๐๐	ปศ.	
	๒๕. ส่งเสริมหม่อนไหมแปลงใหญ่	งบปกติ	๒๖๖,๑๗๐	๒๖๖,๑๗๐	๒๖๖,๑๗๐	๒๖๖,๑๗๐	๒๖๖,๑๗๐	๑,๓๓๐,๘๕๐		
	๒๖. ฝึกอบรมเพื่อสร้างและพัฒนา ศักยภาพอาสาปศุสัตว์โรคพิษสุนัขบ้า	งบปกติ	๙๙,๐๐๐	๙๙,๐๐๐	๙๙,๐๐๐	๙๙,๐๐๐	๙๙,๐๐๐	๔๙๕,๐๐๐	ปศ.	
	๒๗. ธนาคารปูอินทรี	งบปกติ	๔๖๔,๐๐๐	๔๖๔,๐๐๐	๔๖๔,๐๐๐	๔๖๔,๐๐๐	๔๖๔,๐๐๐	๒,๓๒๐,๐๐๐	พด.	
	๒๘. ธนาคารผลผลิตสินค้าเกษตรด้าน การประมง	งบปกติ	๒๘๕,๐๐๐	๒๘๕,๐๐๐	๒๘๕,๐๐๐	๒๘๕,๐๐๐	๒๘๕,๐๐๐	๑,๔๒๕,๐๐๐	ปม.	
	๒๙. ธนาคารสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔๔๔,๐๐๐	๔๔๔,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	๑,๙๓๘,๐๐๐	สีก.	
	รวม		๔๑,๕๗๕,๕๑๔	๔๒,๘๙๔,๑๕๖	๒๗,๓๖๐,๓๔๕	๒๙,๖๐๑,๗๓๒	๒๖,๔๔๑,๗๓๒	๑๖๗,๘๗๓,๔๗๙.๒๙		

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. การผลิตสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ	๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตยาง	งบปกติ	-	๑,๘๗๐,๙๓๐	-	-	-	๑,๘๗๐,๙๓๐	กยท.	
	๒. ทดสอบเทคโนโลยีพันธุ์ยางแนะนำปี ๒๕๕๙ ในแปลงเกษตรกรพื้นที่ปลูกยางใหม่	งบปกติ	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๓,๗๕๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยยาง	
	๓. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยในสวนยาง	งบปกติ	๓๘๐,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยยาง	
	๔. วิจัยพันธุ์ยางให้เหมาะสมกับพื้นที่กึ่งแห้งแล้ง	งบปกติ	๑,๔๓๗,๐๐๐	๑,๔๓๗,๐๐๐	๑,๔๓๗,๐๐๐	๑,๔๓๗,๐๐๐	๑,๔๓๗,๐๐๐	๗,๑๘๕,๐๐๐	ศูนย์วิจัยยาง	
	๕. ส่งเสริมการปลูกยางพันธุ์ดีและไม่ยึดดินที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ	งบปกติ	๖,๔๕๓,๒๙๓	๖,๔๕๓,๒๙๓	๖,๔๕๓,๒๙๓	๖,๔๕๓,๒๙๓	๖,๔๕๓,๒๙๓	๓๒,๒๖๖,๔๖๕	ศูนย์วิจัยยาง	
	๖. บริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	งบปกติ	๕,๒๐๐	๕,๒๐๐	๕,๒๐๐	๕,๒๐๐	๕,๒๐๐	๒๖,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์	
	๗. โครงการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์	งบปกติ	๑๑,๗๐๐	๑๑,๗๐๐	๑๑,๗๐๐	๑๑,๗๐๐	๑๑,๗๐๐	๕๘,๕๐๐	ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์	
	๘. พัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์	งบปกติ	๒,๐๖๕,๘๐๐	๒,๐๖๕,๘๐๐	๒,๐๖๕,๘๐๐	๒,๐๖๕,๘๐๐	๒,๐๖๕,๘๐๐	๑๐,๓๒๙,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์	
	๙. ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต	งบปกติ	๖๒๘,๕๒๕	๖๒๘,๕๒๕	๖๒๘,๕๒๕	๖๕๙,๙๕๑	๖๕๙,๙๕๑	๓,๒๐๕,๔๗๗	ศวพ.	
	๑๐. งานวิจัยด้านพืชและเทคโนโลยีเกษตร	งบปกติ	๘๔๗,๓๑๖	๘๔๗,๓๑๖	๘๔๗,๓๑๖	๘๘๙,๖๘๑	๘๘๙,๖๘๑	๔,๓๒๑,๓๑๐	ศวพ.	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๑๑. เกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง	งบปกติ	๖๐๒,๘๐๐	๖๐๒,๘๐๐	๖๐๒,๘๐๐	๖๐๒,๘๐๐	๖๐๒,๘๐๐	๓,๐๑๔,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ	
	๑๒. พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	งบปกติ	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๑,๓๕๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ	
	๑๓. พัฒนาความมั่นคงด้านเสบียงสัตว์	งบปกติ	๑,๓๔๖,๑๐๐	๑,๓๔๖,๑๐๐	๑,๓๔๖,๑๐๐	๑,๓๔๖,๑๐๐	๑,๓๔๖,๑๐๐	๖,๗๓๐,๕๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๑๔. พัฒนาอาชีพผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์	งบปกติ	๑๗,๘๐๐	๑๗,๘๐๐	๑๗,๘๐๐	๑๗,๘๐๐	๑๗,๘๐๐	๘๙,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๑๕. พัฒนาเทคโนโลยีอาหารสัตว์	งบปกติ	๖๗,๒๐๐	๖๗,๒๐๐	๖๗,๒๐๐	๖๗,๒๐๐	๖๗,๒๐๐	๓๓๖,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๑๖. การพัฒนาการผลิตปศุสัตว์	งบปกติ	๓๙,๙๐๐	๓๙,๙๐๐	๓๙,๙๐๐	๓๙,๙๐๐	๓๙,๙๐๐	๑๙๙,๕๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๑๗. จัดการอาหารสัตว์เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำนมดิบในฟาร์มเกษตรกร (FMMU)	งบปกติ	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๑๘. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม	งบปกติ	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๑,๖๘๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๑๙. ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตปศุสัตว์	งบปกติ	๗๖,๐๐๐	๗๖,๐๐๐	๗๖,๐๐๐	๗๖,๐๐๐	๗๖,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๒๐. ผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์	งบปกติ	๖๒๑,๑๐๐	๖๒๑,๑๐๐	๖๒๑,๑๐๐	๖๒๑,๑๐๐	๖๒๑,๑๐๐	๓,๑๐๕,๕๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๒๑. ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นสู่อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์	งบจังหวัด	๔๙๑,๘๐๐	๔๙๑,๘๐๐	๓,๘๐๐,๐๐๐	๔๙๑,๘๐๐	๔๙๑,๘๐๐	๕,๗๖๗,๒๐๐	มม.	
	๒๒. การพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าหม่อนไหม	งบปกติ	๑,๙๙๒,๙๒๐	๑,๙๙๒,๙๒๐	๒๖๔,๔๐๐	๑,๙๙๒,๙๒๐	๑,๙๙๒,๙๒๐	๘,๒๓๖,๐๘๐	มม.	
	๒๓. ถ่ายทอดเทคโนโลยีและส่งเสริมการผลิตหม่อนไหม	งบปกติ	๘๙๔,๘๔๐	๘๙๔,๘๔๐	๘๒๕,๐๒๐	๘๙๔,๘๔๐	๘๙๔,๘๔๐	๔,๔๐๘,๓๘๐	มม.	
	๒๔. อนุรักษ์และคุ้มครองหม่อนไหม	งบปกติ	๓,๗๗๔,๔๒๐	๓,๗๗๔,๔๒๐	๓,๗๗๔,๔๒๐	๓,๗๗๔,๔๒๐	๓,๗๗๔,๔๒๐	๑๘,๘๗๒,๑๐๐	มม.	
	๒๕. ผลิตหม่อนไหมและวัสดุย้อมสี	งบปกติ	๔,๓๔๗,๓๔๔	๔,๓๔๗,๓๔๔	๔,๓๔๗,๓๔๔	๔,๓๔๗,๓๔๔	๔,๓๔๗,๓๔๔	๒๑,๗๓๖,๗๒๐	มม.	
	๒๖. การวิจัยพื้นฐานด้านหม่อนไหม	งบปกติ	๕๔๐,๔๔๐	๕๔๐,๔๔๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๔๐,๔๔๐	๕๔๐,๔๔๐	๒,๗๐๑,๗๖๐	มม.	
	๒๗. บริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก Zoning by Agri-Map	งบปกติ	๒๖๓,๐๕๐	๑๖๔,๓๗๖	-	-	-	๔๒๗,๔๒๖	สปก.	
	๒๘. ส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก	งบปกติ	๒๑๗,๗๐๐	๑๕๓,๐๐๐	๐	๑๕๓,๐๐๐	๑๕๓,๐๐๐	๖๗๖,๗๐๐	กจ.	
	๒๙. บริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก Zoning by Agri-Map	งบปกติ	๒,๐๓๒,๐๐๐	๒,๐๓๒,๐๐๐	๕๐๔,๐๐๐	๒,๐๓๒,๐๐๐	๒,๐๓๒,๐๐๐	๘,๖๓๒,๐๐๐	กจ.	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	รวม
	๓๐. ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร	งบปกติ	๔๗,๓๐๐	๓๖,๙๐๐	๒๗,๗๐๐	๓๖,๙๐๐	๓๖,๙๐๐	๑๘๕,๗๐๐	กจ.	
	๓๑. พัฒนาและส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชอื่นเป็นไม้ผลที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	งบปกติ	๑๓๑,๗๒๐	๑๓๑,๗๒๐	๑๙๘,๐๐๐	๑๓๑,๗๒๐	๑๓๑,๗๒๐	๗๒๔,๘๘๐	กจ.	
	๓๒. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป	งบปกติ	๑๐๗,๖๐๐	๑๑๔,๐๐๐	๙๘,๐๐๐	๑๑๔,๐๐๐	๑๑๔,๐๐๐	๕๔๗,๖๐๐	กจ.	
	๓๓. พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรข้าวครบวงจร	งบปกติ	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	กษ.	
	๓๔. บริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Zoning by Agri-Map)	งบปกติ	๙๕,๕๙๐	๑๑๒,๓๒๐	๒๒๓,๖๔๐	๑๑๒,๓๒๐	๑๑๒,๓๒๐	๖๕๖,๑๙๐	สตส.	
	๓๕. ส่งเสริมเกษตรเชิงรุกด้านประมง	งบปกติ	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๑๒๖,๘๐๐	๖๓๔,๐๐๐	ปม.	
	๓๖. บริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Zoning by Agri-Map)	งบปกติ	๑๘๑,๐๐๐	๑๘๑,๐๐๐	๑๘๑,๐๐๐	๑๘๑,๐๐๐	๑๘๑,๐๐๐	๙๐๕,๐๐๐	ปศ.	
	๓๗. พัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์	งบปกติ	๑๖๘,๖๐๐	๑๖๘,๖๐๐	๑๖๘,๖๐๐	๑๖๘,๖๐๐	๑๖๘,๖๐๐	๘๔๓,๐๐๐	ปศ.	
	๓๘. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์	งบปกติ	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	๗๘๗,๕๐๐	ปศ.	
	๓๙. ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลด้านการเกษตร	งบปกติ	๒๒,๘๐๐	๒๒,๘๐๐	๒๒,๘๐๐	๒๒,๘๐๐	๒๒,๘๐๐	๑๑๔,๐๐๐	ปศ.	
	๔๐. สนับสนุนผลิตขยายพันธุ์พืชเพื่อ งานส่งเสริมการเกษตรดูแลและบำรุงรักษาแม่พันธุ์พืช	งบปกติ	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๕	
	๔๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตและขยายพันธุ์พืช	งบปกติ	๓๙๗,๐๐๐	๓๙๗,๐๐๐	๓๙๗,๐๐๐	๓๙๗,๐๐๐	๓๙๗,๐๐๐	๑,๙๘๕,๐๐๐	ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๕	
	๔๒. ศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตและขยายพันธุ์พืช	งบปกติ	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๕	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๒. สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน	๑. สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐานตรวจสอบปัจจัยการผลิต/ศัตรู/ออกไปรับรองและควบคุมกำกับดูแลตามพรบ.	งบปกติ	๒๙๓,๗๕๐	๒๙๓,๗๕๐	๒๙๓,๗๕๐	๓๐๘,๔๓๗	๓๐๘,๔๓๗	๑,๔๙๘,๑๒๔	ศวพ.	
	๒. ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	งบปกติ	๖๔๑,๙๐๐	๖๔๑,๙๐๐	๖๔๑,๙๐๐	๖๗๓,๙๙๕	๖๗๓,๙๙๕	๓,๒๗๓,๖๙๐	ศวพ.	
	๓. ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๑,๒๗๒,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ	
	๔. พัฒนาเป็นศูนย์กลางการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์รองรับประชาคมอาเซียน (Seed Hud)	งบปกติ	๑๘๕,๔๐๐	๑๘๕,๔๐๐	๑๘๕,๔๐๐	๑๘๕,๔๐๐	๑๘๕,๔๐๐	๙๒๗,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๕. ส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์	งบปกติ	๘๘,๙๕๐	๘๘,๙๕๐	๘๘,๙๕๐	๘๘,๙๕๐	๘๘,๙๕๐	๔๔๔,๗๕๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๖. เกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๕๐๔,๑๕๐	๕๒๙,๔๐๕	๔๒๗,๘๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๒,๓๖๑,๓๕๕	สปก.	
	๗. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	งบปกติ	๔๐๖,๕๐๐	๖๒๙,๐๐๐	๖๒๙,๐๐๐	๖๒๙,๐๐๐	๖๒๙,๐๐๐	๒,๙๒๒,๕๐๐	กจ.	
	๘. ร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัยเลือกใช้สินค้า Q	งบปกติ	๔๓,๗๐๐	๔๓,๗๐๐	๔๓,๗๐๐	๔๓,๗๐๐	๔๓,๗๐๐	๒๑๘,๕๐๐	กษ.	
	๙. บูรณาการตรวจสอบควบคุมสินค้าเกษตรให้เป็นไปตาม พรบ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑	งบปกติ	๑๖,๖๐๐	๑๖,๖๐๐	๑๖,๖๐๐	๑๖,๖๐๐	๑๖,๖๐๐	๘๓,๐๐๐	กษ.	
	๑๐. ส่งเสริมการบริโภคและใช้วัตถุดิบสินค้า Q	งบปกติ	๒๓,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๑๑๕,๐๐๐	กษ.	
	๑๑. เกษตรอินทรีย์	งบปกติ	-	๗๐,๘๑๐	๑๒,๖๑๐	๗๐,๘๑๐	๗๐,๘๑๐	๒๒๕,๐๔๐	สตส.	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	รวม
	๑๒. พัฒนาเกษตรอินทรีย์	งบปกติ	๓๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	ปม.	
	๑๓. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	งบปกติ	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๑๐๗,๕๐๐	ปม.	
	๑๔. ตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์	งบปกติ	๒๘,๒๐๐	๒๘,๒๐๐	๒๘,๒๐๐	๒๘,๒๐๐	๒๘,๒๐๐	๑๔๑,๐๐๐	ปศ.	
	๑๕. ส่งเสริมการผลิตผักอินทรีย์	งบจังหวัด	๕,๖๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐	๒๕,๙๐๐,๐๐๐	กจ.	
๓. เกษตรกรดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๑. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๓๒๔,๙๐๐	๓๒๔,๙๐๐	๓๒๔,๙๐๐	๓๒๔,๙๐๐	๓๒๔,๙๐๐	๑,๖๒๔,๕๐๐	ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์	
	๒. ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๔๓๐,๐๐๐	๔๓๐,๐๐๐	๔๓๐,๐๐๐	๔๕๑,๕๐๐	๔๕๑,๕๐๐	๒,๑๙๓,๐๐๐	ศวพ.	
	๓. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๒๖๒,๘๐๐	๒๖๒,๘๐๐	๒๖๒,๘๐๐	๒๖๒,๘๐๐	๒๖๒,๘๐๐	๑,๓๑๔,๐๐๐	มม.	
	๔. ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๔,๘๒๐,๐๐๐	๑๔,๘๒๐,๐๐๐	๑๔,๘๒๐,๐๐๐	๑๔,๘๒๐,๐๐๐	๑๔,๘๒๐,๐๐๐	๗๔,๑๐๐,๐๐๐	พค.	
	๕. ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๙๖,๖๐๐	๑๓๑,๘๕๐	๑๕๓,๑๒๐	๑๕๕,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๖๙๑,๕๗๐	สปก.	
	๖. ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๑๓,๕๐๐	๖๗,๕๐๘	๕๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๓๕๑,๐๐๘	สปก.	
	๗. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๔๙,๕๐๐	๑๔๙,๕๐๐	๑๓๑,๐๐๐	๑๓๕,๐๐๐	๑๓๕,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	สปก.	
	๘. ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒,๑๑๐,๕๗๐	๒,๖๓๐,๓๖๐	๒,๑๒๔,๕๔๐	๒,๖๓๐,๓๖๐	๒,๖๓๐,๓๖๐	๑๒,๑๒๖,๑๙๐	กจ.	
	๙. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๓๙,๐๐๐	๑๓๖,๔๐๐	๒๘๔,๔๐๐	๑๓๖,๔๐๐	๑๓๖,๔๐๐	๘๓๒,๖๐๐	กจ.	
	๑๐. พัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	งบปกติ	๑,๑๑๖,๐๐๐	๑,๑๑๖,๐๐๐	๑,๑๑๖,๐๐๐	๑,๑๑๖,๐๐๐	๑,๑๑๖,๐๐๐	๕,๕๘๐,๐๐๐	กษ.	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๑๑. พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	งบปกติ	๖๘๒,๖๑๐	๖๓๐,๐๖๐	๓๔๑,๐๗๐	๖๓๐,๐๖๐	๖๓๐,๐๖๐	๒,๙๑๓,๘๖๐	สตส.	
	๑๒. ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๕๓๔,๙๓๐	๓๔๙,๐๓๐	๔๐๗,๑๐๐	๓๔๓,๑๕๐	๓๔๓,๑๕๐	๑,๙๗๗,๓๖๐	สตส.	
	๑๓. ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๑๐,๕๕๐	๑๐๙,๙๓๐	๗๗,๓๐๐	๑๐๙,๙๓๐	๑๐๙,๙๓๐	๕๑๗,๖๔๐	สตส.	
	๑๔. ๕ ประสานสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ กล้วยในหลวง	งบปกติ	๑๔๗,๐๒๐	๑๔๗,๐๒๐	๑๔๗,๐๒๐	๑๔๗,๐๒๐	๑๔๗,๐๒๐	๗๓๕,๑๐๐	ตลาดกลาง ยางพารา	
	๑๕. ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๘๑,๐๐๐	๗๑,๑๐๐	๗๑,๑๐๐	๗๑,๑๐๐	๗๑,๑๐๐	๓๖๕,๔๐๐	ปม.	
	๑๖. ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๕๘๖,๕๐๐	๕๘๖,๕๐๐	๕๘๖,๕๐๐	๕๘๖,๕๐๐	๕๘๖,๕๐๐	๒,๙๓๒,๕๐๐	ปม.	
	๑๗. พัฒนาประมงโรงเรียนเพียงหลวง ๒	งบปกติ	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	ปม.	
	๑๘. คลินิกเกษตรเคลื่อนที่	งบปกติ	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	ปม.	
	๑๙. พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๓,๐๐๐	๑๙๗,๗๐๐	๑๙๗,๗๐๐	๑๙๗,๗๐๐	๑๙๗,๗๐๐	๘๐๓,๘๐๐	ปศ.	
	๒๐. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๓,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๘๙,๐๐๐	ปศ.	
	๒๑. คลินิกเกษตรเคลื่อนที่	งบปกติ	๑๓,๐๐๐	๒๖,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	๑๑๘,๖๐๐	สก.	
	๒๒. ส่งเสริมการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	งบจังหวัด	๑๘,๔๑๓,๒๐๐	๒๕,๔๗๙,๕๐๐	๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๙๓,๘๙๒,๗๐๐	กจ.,ปศ.,ปม.	
	รวม		๘๐,๕๕๓,๘๐๐	๙๐,๑๑๕,๖๑๗	๕๙,๖๘๕,๗๑๘	๘๗,๖๕๘,๗๔๑	๘๗,๖๕๘,๗๔๑	๔๐๕,๖๗๒,๗๐๕		

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ	๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	งบกลุ่มจังหวัด	-	๕๖,๗๐๐,๐๐๐	๔๒,๐๐๐,๐๐๐	-	-	๙๘,๗๐๐,๐๐๐	ขป.บุรีรัมย์	
	๒. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค	งบจังหวัด	-	๔๘,๔๓๘,๐๐๐	๖๒,๗๑๖,๐๐๐	-	-	๑๑๑,๑๕๔,๐๐๐	ขป.บุรีรัมย์	
	๓. ปรับปรุงงานชลประทาน	งบปกติ	-	๖๑๒,๒๕๔,๐๑๓	๓๙๘,๗๙๙,๐๐๐	๘๕๑,๓๕๐,๐๐๐	๑,๐๒๗,๐๐๐,๐๐๐	๒,๘๘๙,๔๐๓,๐๑๓	ขป.บุรีรัมย์	
	๔. ปรับปรุงงานชลประทาน	งบปกติ	-	๓๒,๒๕๑,๓๖๔	๕๐,๙๒๘,๐๐๐	๑๑๗,๓๐๐,๐๐๐	๒๗๖,๐๐๐,๐๐๐	๔๗๖,๔๗๙,๓๖๔	โครงการส่งน้ำฯ ลำนางรอง	
	๕. ปรับปรุงงานชลประทาน	งบปกติ	-	-	๖๙,๐๐๐,๐๐๐	๔๖,๑๐๐,๐๐๐	๗๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๙๐,๑๐๐,๐๐๐	โครงการส่งน้ำฯ มูลกลาง	
	๖. ปรับปรุงงานชลประทาน	งบปกติ	-	-	๓๙๗,๐๐๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๖๕,๐๐๐,๐๐๐	๕๐๒,๐๐๐,๐๐๐	โครงการส่งน้ำฯ มูลกลาง	
	๗. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	งบปกติ	-	-	๒๙๔,๕๐๐,๐๐๐	๑๐๒,๑๐๐,๐๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๔๒๔,๖๐๐,๐๐๐	ขป.บุรีรัมย์	
	๘. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	งบปกติ	-	๑๙,๘๐๙,๙๑๙	-	-	-	๑๙,๘๐๙,๙๑๙	โครงการส่งน้ำฯ ลำนางรอง	
	๙. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	งบปกติ	-	-	๕,๕๖๐,๐๐๐	-	-	๕,๕๖๐,๐๐๐	โครงการส่งน้ำฯ ลำปลายมาศ	
	๑๐. ส่งน้ำและบริหารการส่งน้ำชลประทาน	งบปกติ	-	-	๓๑,๔๑๓,๐๐๐	๒๕,๗๕๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๖๒,๑๖๓,๐๐๐	ขป.บุรีรัมย์	
	๑๑. ส่งน้ำและบริหารการส่งน้ำชลประทาน	งบปกติ	-	๔,๓๗๖,๘๐๐	๘๕๖,๐๐๐	๘๕๖,๐๐๐	๘๕๖,๐๐๐	๖,๙๔๔,๘๐๐	โครงการส่งน้ำฯ ลำนางรอง	
	๑๒. ส่งน้ำและบริหารการส่งน้ำชลประทาน	งบปกติ	-	๔,๓๗๖,๘๐๐	๖๘๗,๐๐๐	-	-	๕,๐๖๓,๘๐๐	โครงการส่งน้ำฯ ลำนางรอง	
	๑๓. แก้ปัญหาภัยแล้ง	งบปกติ	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๓๗,๐๐๐	๑๔๘,๐๐๐	ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๕	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี		
									หลัก	ร่วม
	๑๔. แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	งบปกติ	๒๒,๔๖๗,๐๐๐	๒๒,๔๖๗,๐๐๐	๒๒,๔๖๗,๐๐๐	๒๒,๔๖๗,๐๐๐	๒๒,๔๖๗,๐๐๐	๑๑๒,๓๓๕,๐๐๐	พต.	
	๑๕. สระเก็บน้ำขนาด ๕,๐๐๐ ลบ.ม.	งบปกติ	๑๘๑,๐๐๐	๒๒๙,๐๐๐	-	-	-	๔๑๐,๐๐๐	สปก.	
	๑๖. สระเก็บน้ำขนาด ๒๙,๕๐๐ ลบ.ม.	งบกลาง	-	-	๘๙๗,๓๖๔	-	-	๘๙๗,๓๖๔	สปก.	
๒. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการทำการเกษตร	๑. ให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าความต้องการธาตุอาหารของพืชร่วมกับค่าวิเคราะห์ดิน	งบปกติ	๔๖๐,๐๐๐	๔๖๐,๐๐๐	๔๖๐,๐๐๐	๔๖๐,๐๐๐	๔๖๐,๐๐๐	๒,๓๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยยาง	
	๒. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	งบปกติ	๒๗,๐๐๒,๐๐๐	๒๗,๐๐๒,๐๐๐	๒๗,๐๐๒,๐๐๐	๒๗,๐๐๒,๐๐๐	๒๗,๐๐๒,๐๐๐	๑๓๕,๐๑๐,๐๐๐	พต.	
๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	๑. พัฒนาด้านแบบการเลี้ยงโคกระบือเพื่อผลิตแก๊สชีวภาพพลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน	งบปกติ	๓๙๐,๕๐๐	๓๙๐,๕๐๐	๓๙๐,๕๐๐	๓๙๐,๕๐๐	๓๙๐,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	
	๒. ส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๓๓๕,๐๐๐	๖๑๑,๔๒๐	๖๑๑,๖๐๐	๖๒๐,๐๐๐	๖๒๐,๐๐๐	๒,๗๙๘,๐๒๐	สปก.	
	๓. ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	งบปกติ	๑๒๕,๐๐๐	๒๓๖,๐๐๐	๑๘๗,๕๐๐	๒๓๖,๐๐๐	๒๓๖,๐๐๐	๑,๐๒๐,๕๐๐	กจ.	
รวม			๕๐,๙๙๗,๕๐๐	๘๒๙,๖๓๙,๘๑๖	๑,๔๐๕,๕๑๑,๙๖๔	๑,๒๓๔,๖๖๘,๕๐๐	๑,๕๒๘,๐๖๘,๕๐๐	๕,๐๔๘,๘๔๙,๒๘๐		

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ		
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม	
๑. ส่งเสริมรูปแบบการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม	๑. สนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายสำคัญ	งบปกติ	-	๑๕๕,๑๐๐	๑๕๕,๑๐๐	๑๕๕,๑๐๐	๑๕๕,๑๐๐	๑๕๕,๑๐๐	๖๒๐,๔๐๐	กษ.	
๒. บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานใน/นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา	๑. บริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	กษ.	
๓. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. บุคลากรภาครัฐด้านการปศุสัตว์	งบปกติ	-	๘,๒๑๒,๘๘๐	๘,๒๑๒,๘๘๐	๘,๒๑๒,๘๘๐	๘,๒๑๒,๘๘๐	๘,๒๑๒,๘๘๐	๓๒,๘๕๑,๕๒๐	ปศ.	
๔. ปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา	๑. ขีดทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	งบปกติ	๑,๑๓๖,๑๐๐	๑,๑๓๖,๕๐๐	๑,๐๗๖,๔๐๐	๑,๑๓๖,๕๐๐	๑,๑๓๖,๕๐๐	๑,๑๓๖,๕๐๐	๕,๖๑๐,๐๐๐	กจ.	
รวม			๑,๑๔๖,๑๐๐	๙,๕๑๐,๔๘๐	๙,๔๕๔,๓๘๐	๙,๕๑๐,๔๘๐	๙,๕๑๐,๔๘๐	๙,๕๑๐,๔๘๐	๓๙,๑๓๑,๙๒๐		

ส่วนที่ ๒

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาองค์ความรู้เกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer และอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ในการผลิตผักปลอดภัยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ปัจจุบันจังหวัดบุรีรัมย์ จัดอยู่ในจังหวัดท่องเที่ยว ๑๒ เมืองต้องห้ามพลาด มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้มีธุรกิจเกิดขึ้นมากมาย เช่น กลุ่มร้านอาหาร โรงแรม เศรษฐกิจในบุรีรัมย์เติบโตขึ้นมาก ความต้องการบริโภคอาหารเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งส่วนประกอบหลักได้แก่ พืชผัก แต่ด้วยเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ยังไม่สามารถผลิตอาหารโดยเฉพาะพืชผักได้ตามความต้องการของตลาด อีกทั้งยังไม่มีคุณภาพและมาตรฐาน ผลผลิตที่ได้จึงจำหน่ายได้เฉพาะในท้องถิ่นไม่สามารถขยายตลาดได้ ในขณะที่ความต้องการผลผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษในตลาดมีความต้องการสูง จึงทำให้เกษตรกรเสียโอกาส</p> <p>ดังนั้น หากพัฒนาให้เกษตรกร กลุ่ม Young Smart Farmer เกษตรกรรุ่นใหม่ และอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ซึ่งเป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมสูง มีศักยภาพที่พร้อมในการพัฒนาและเรียนรู้การทำ การเกษตรในแบบผู้ประกอบการด้านการผลิตผัก ปลอดภัยจากสารพิษ สามารถพัฒนาตลาดและเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายผลผลิต โดยการเชื่อมโยงการผลิต และการตลาด เพื่อจำหน่ายผลผลิตให้ลูกค้าประจำ เช่น โรงพยาบาล ที่ต้องการวัตถุดิบที่ปลอดภัย ได้คุณภาพในการประกอบอาหาร โรงแรม ภัตตาคาร หรือ ตลาดธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) เป็นต้นแบบ และเป็นจุดสร้างเครือข่ายและขยายผลการดำเนินงานได้ดี ตอบสนองความต้องการของตลาดได้ และส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ รองรับเติบโตเป็นเมืองท่องเที่ยวได้อย่างสมบูรณ์ จากสถานการณ์ปัจจุบันและแนวคิดข้างต้น</p>

	สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้ริเริ่มโครงการ
หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>พัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer และอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ในการผลิตอาหารปลอดภัย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี และนโยบายของรัฐบาล ดังนี้</p> <p>ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ภาคเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> • เสริมสร้างฐานการผลิตการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน • เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร • ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่รูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ • พัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารที่มีศักยภาพในการแข่งขัน <p>การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านเกษตรปลอดภัย สร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคทั่วโลกในเรื่องความสำคัญของมาตรฐานระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหาร ผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบมาตรฐานการจัดการคุณภาพทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันที่มีความเชื่อถือ พร้อมทั้งให้ความรู้แก่เกษตรกร ผู้ผลิตด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐานสากลเพื่อมุ่งสู่การเลิกใช้สารเคมีในภาคเกษตร สนับสนุนกลไกทางการตลาด พัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร เกิดความเชื่อมั่นของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และด้านการสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืนเกิดความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรมทางสังคมลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมลดปัญหาความขาดแคลนของทรัพยากรลงได้</p>

	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ</p>
<p>หัวข้อ</p>	<p>รายละเอียด</p>
	<p>และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร โดยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้อง กับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และ ๓.๒.๓ การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ</p> <p>นโยบายรัฐบาล ข้อ ๖.๔ ดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ข้อ ๖.๘ แก้ไขปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนทั้งที่ท่วมเป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่ การขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล การจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด และข้อ ๖.๑๖ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ เช่น ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำ โดยพัฒนาวัตถุดิบและกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่อาหารไทยบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา ส่งเสริมการวิจัยเกษตรแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร</p> <p>ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๑ การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูป กลยุทธ์ ยกระดับสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดสินค้าเกษตร</p> <p>ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ด้านเศรษฐกิจ “เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลกและการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย กลยุทธ์ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ลดการนำเข้าพืชผักจากจังหวัดภายนอก</p> <p>๒. เพื่อส่งเสริมกลุ่ม Young Smart Farmer อาสาสมัครเกษตรกรในการพัฒนากระบวนการผลิตผักให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ลดการใช้สารเคมีเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>
๔. เป้าหมาย	Young Smart Farmer /อาสาสมัครเกษตรกร เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอผู้รับผิดชอบงาน อาสาสมัครเกษตรกร และ Young Smart Farmer กลุ่มเครือข่ายผู้ผลิต และผู้บริโภคผักปลอดภัยจากสารพิษ
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ดำเนินการใน ๒๓ อำเภอ เกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer หรือ อาสาสมัครเกษตรกร รวม ๒๓ กลุ่มๆ ละ ๒๐ ราย รวมทั้งสิ้น ๔๖๐ ราย พื้นที่ ๒๓๐ ไร่
๖. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer / อาสาสมัครเกษตรกร ในการผลิตผักอินทรีย์</p> <p>กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด</p> <p>กิจกรรมที่ ๓ ตรวจรับรองแปลงมาตรฐาน GAP</p> <p>กิจกรรมที่ ๔ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ</p>
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน
๙. งบประมาณ	๕,๖๕๓,๘๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	<p>๑. เกิดกลุ่ม Young Smart Farmer /อาสาสมัครเกษตรกร ผู้ผลิตผักปลอดภัย จำนวน ๒๓ กลุ่ม ๔๖๐ ราย ๒๓๐ ไร่</p> <p>๒. สมาชิกผู้ร่วมโครงการได้พัฒนาเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐาน GAP</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. มีแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยรองรับการท่องเที่ยวของจังหวัด</p> <p>๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตผักปลอดภัยที่มีราคาสูงกว่าท้องตลาด</p> <p>๓. ผู้ผลิตและผู้บริโภค มีสุขภาพอนามัยแข็งแรงจากการรับประทานอาหารปลอดภัย</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร/เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>เกษตรอินทรีย์ เป็นแนวทางการผลิตที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพ และความปลอดภัยอาหารของผู้ผลิต ผู้บริโภค รวมทั้ง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้อง กับกระแสโลก ในปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญและได้ยุทธศาสตร์ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ แห่งชาติพ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการ เกษตรอินทรีย์ ที่มีความสอดคล้องกับกรอบทิศทางการ พัฒนา ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เรื่อง ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและ ยกระดับ โภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืนของ องค์การสหประชาชาติ รวมถึงยุทธศาสตร์เกษตรและ สหกรณ์ระยะ ๒๐ ปีเกี่ยวกับการสร้าง ความเข้มแข็งให้ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร และการบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ ยั่งยืน</p> <p>ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพของ ตนเองมากขึ้น การเลือกซื้ออาหารและสินค้าเกษตร จะต้องมั่นใจได้ว่าปลอดภัย รัฐบาลปัจจุบันจึงได้กำหนด ยุทธศาสตร์การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยขึ้น โดย ประเทศไทยจะต้องเร่งพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีความ ปลอดภัยและได้มาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์เป็นระบบ การเกษตรที่สินค้าเกษตรมีความปลอดภัย และมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคทั้งตลาดภายในและ ต่างประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ จังหวัด บุรีรัมย์จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการผลิตสินค้า เกษตรปลอดภัยขึ้น</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานที่ มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะและความชำนาญ สามารถผลิตสินค้าเกษตร</p>

	ปลอดภัยและได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ทั้งภายในและต่างประเทศ แต่เกษตรกรในฐานะผู้ผลิต
หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ของจังหวัดบุรีรัมย์จำนวนมาก ซึ่งต้องการที่จะผลิตพืชตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ แต่ยังคงขาดความรู้ทักษะและความชำนาญในการผลิตพืชที่ถูกต้องตามระบบมาตรฐานอินทรีย์</p> <p>ดังนั้น เพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรดังกล่าว สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมอินทรี ปี ๒๕๖๓ ขึ้น โดยจะดำเนินการตามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๒๓ อำเภอ เกษตรกร จำนวน ๒,๘๐๐ ราย พื้นที่ ๒๘,๐๐๐ ไร่ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรดังกล่าว ให้ความรู้ความเข้าใจ ให้ความพร้อมที่จะเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ และยังก่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ให้ยังคงรักษาระบบการผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง จำนวน ๗๐ กลุ่ม ๒,๘๐๐ ราย ๒. เพื่อส่งเสริมระบบการเกษตรที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. เพื่อรองรับการท่องเที่ยวของจังหวัด มีอาหารปลอดภัยบริการนักท่องเที่ยว
๔. เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ๗๐ กลุ่ม สมาชิก ๒,๘๐๐ ราย
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ดำเนินการใน ๒๓ อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๗๐ กลุ่ม เกษตรกร ๒,๘๐๐ ราย พื้นที่ ๒๘,๐๐๐ ไร่
๖. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมหลักที่ ๑ จัดประชุมชี้แจงถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๒ การฝึกอบรมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๓ ศึกษาดูงานการผลิตและการบริหารสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๔ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติและจัดทำแปลงเรียนรู้</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๕ จัดงานรณรงค์ไถกลบตอซังข้าว</p>

	กิจกรรมหลักที่ ๖ ตรวจสอบรับรองแปลงมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ ๗ การติดตามและประเมินผล
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน
๙. งบประมาณ	๓๑,๔๙๔,๖๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	<p>๑. เกิดกลุ่มส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ จำนวน ๗๐ กลุ่ม สมาชิก ๒,๘๐๐ ราย</p> <p>๒. สมาชิกผู้ร่วมโครงการได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. มีแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยรองรับการท่องเที่ยวของจังหวัด</p> <p>๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตตามระบบเกษตรอินทรีย์ที่มีราคาสูงกว่าท้องตลาด ต้นละ ๒,๐๐๐ บาท</p> <p>๓. ทำให้ระบบนิเวศเกษตรมีความสมดุลยิ่งขึ้นเป็นการคืนธรรมชาติ สู่แผ่นดินและลดปัญหาสภาวะโลกร้อน</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร/เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการสร้างการรับรู้และส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>การเปลี่ยนแปลงระบบเกษตรกรรมจากแบบดั้งเดิม มาสู่การเกษตรอุตสาหกรรม ที่เน้นการผลิตพืชเชิงเดี่ยว โดยการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเครื่องจักรกลทางการเกษตรติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลกระทบและก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ มีเป้าหมายการขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ไม่น้อยกว่า ๓๐๘,๐๐๐ ไร่ โดยจังหวัดบุรีรัมย์มีเป้าหมายการขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ ไร่</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none">๑. เพื่อสร้างการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกร จำนวน ๑๐ กลุ่ม ๕๐๐ คน๒. เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตและพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นที่ยอมรับของทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ๓. เพื่อเชื่อมโยงและเพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้เกษตรกรจำหน่ายและมีรายได้ ที่มั่นคง ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้เพิ่มขึ้น
๔. เป้าหมาย	จำนวน ๑๐ กลุ่ม ๕๐๐ คน
๕. พื้นที่ดำเนินการ	เกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนจากการผลิตแบบเคมีมาผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ หรือเกษตรกรที่สนใจการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่แปลงใหญ่ ศพก. หรือพื้นที่ทั่วไป
๖. กิจกรรมหลัก	<ol style="list-style-type: none">๑. การฝึกอบรมเกษตรกร๒. การจัดทำแปลงต้นแบบเกษตรอินทรีย์๓. การตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์๔. การจัดทำคิวอาร์โค้ดเกษตรกร๕. ติดตามให้คำปรึกษาและประเมินผล
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรบุรีรัมย์

๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน
หัวข้อ	รายละเอียด
๙. งบประมาณ	๙๓๓,๘๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	<p>๑. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้และได้รับการรับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรม</p> <p>๒. มีวิทยากรและแปลงต้นแบบเกษตรอินทรีย์เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ</p> <p>๓. ฐานข้อมูลคิวอาร์โค้ดเกษตรกรที่ได้รับการรับรองเกษตรอินทรีย์สำหรับสืบค้นและตามสอบกระบวนการผลิตของเกษตรกร</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. มีชนิดและปริมาณสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นที่ยอมรับของทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น</p> <p>๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นมีอาชีพที่มั่นคง และระบบการผลิตมีความยั่งยืน</p> <p>๓. เกษตรกรและผู้บริโภคมีความปลอดภัย ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศเกษตรให้มีความสมดุล</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมและขยายผลแนวคิดทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมตามที่รัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายในการบริหารงานราชการแผ่นดิน ๑๑ ด้าน โดยได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ว่าด้วยความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสำคัญ ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งทรงเน้นความพอดี สมแก่ฐานะ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกันมาเป็นแนวคิดในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยให้ความสำคัญในการ บูรณาการงบประมาณและความพร้อมในการดำเนินงาน ดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ลดทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิต</p> <p>หลักการสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และมีแนวทางการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง</p> <p>จังหวัดบุรีรัมย์ ได้นำตัวแบบการพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์รายกรณี (B – CM Model : Buriram Case Management Model) มาใช้ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เพื่อแก้ไขและพัฒนาจังหวัด โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง และได้วางระบบการมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)/ชุมชนเมือง (กชช.) คือการใช้ธรรมนูญหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองสันติสุข ๙ ดี คัมภีร์สร้างอนาคตที่ดีให้ลูกหลาน นำมาเป็น</p>

	กรอบกำหนดรับผิดชอบ หน้าที่ กรอบการปฏิบัติร่วมกัน
หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ของทุกคนในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยในดีที่ ๓ รายได้สมดุล ส่งเสริมแนวทางการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การออม การทำบัญชีครัวเรือน รวมถึงการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ การประมง อาชีพเสริมอื่นๆเพื่อการบริโภค หรือจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้</p> <p>จากนโยบายดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจให้ตอบสนอง นโยบายของรัฐบาล สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่๑๒ และขับเคลื่อน นโยบายจังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการ ผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกิจกรรมครอบคลุม ทั้งด้านพืช การเลี้ยงสัตว์และการประมง โดยมุ่งเน้นการ ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อเป็นการลด รายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การปฏิบัติ ๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยการส่งเสริม อาชีพแก่เกษตรกร ๓. เพื่อเป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ๔. เพื่อให้เกษตรกรได้ผลิตสินค้าอาหารเกษตรที่ ปลอดภัยสู่ผู้บริโภค
๔. เป้าหมาย	เกษตรกรที่สนใจการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ใน ๒๓ อำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ดำเนินการใน ๒๓ อำเภอ
๖. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>กิจกรรมที่ ๒ การเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงกระบือ จังหวัด บุรีรัมย์</p> <p>กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม สู่มาตรฐาน GFM</p> <p>กิจกรรมที่ ๔ ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพการผลิตแพะ- แกะ จังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>กิจกรรมที่ ๕ ส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์(หญ้าแพง โกล่า)ทดแทนพื้นที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวและ</p>

	ทดแทนอาชีพการเกษตรชนิดอื่นที่มีราคาตกต่ำ
หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>กิจกรรมที่ ๖ โรงฆ่าโค-กระบือนาร่อง(ขนาดเล็ก) เพื่อการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน GMP</p> <p>กิจกรรมที่ ๗ ส่งเสริมการสร้างแหล่งโปรตีนหลังบ้านตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>กิจกรรมที่ ๘ ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อจังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>กิจกรรมที่ ๙ ส่งเสริมด้านการประมงตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง</p>
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	<p>สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>สำนักงานประมงจังหวัดบุรีรัมย์</p>
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน
๙. งบประมาณ	๔๔,๐๘๕,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรผ่านกระบวนการอบรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมและขยายผลแนวคิดทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการเสริมสร้างอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	การปลูกฝังแนวคิด ค่านิยม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมสอดคล้องกับเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อปลูกฝังแนวคิดด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์ ๒. เพื่อพัฒนาอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์
๔. เป้าหมาย	เกษตรกรที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
๕. พื้นที่ดำเนินการ	๒๓ อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
๖. กิจกรรมหลัก	๑. สร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดและเข้าใจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒. เรียนรู้จริงจากการลงมือปฏิบัติในแปลง ๓. ติดตาม/ประเมินผล พร้อมทั้งให้คำแนะนำ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๘)
๙. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัด
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/สินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมและขยายผลแนวคิดทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	สร้างและบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมรายแปลงตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	-การปลูกฝังแนวคิดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง -สนับสนุนการทำเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ -บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า และสร้างมูลค่าให้เพิ่มขึ้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. สร้างแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อสนับสนุนการทำเกษตรให้ได้ตลอดทั้งปี ๒. เพิ่มกิจกรรมผลิตสินค้าเกษตรในแปลงเกษตร
๔. เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่ Zoning (ปลูกพืชไม่เหมาะสมในพื้นที่)
๕. พื้นที่ดำเนินการ	๒๓ อำเภอ อำเภอละ ๒๐ ราย รายละเอียด ๑๐ ไร่
๖. กิจกรรมหลัก	๑. ขุดบ่อน้ำและคลองไส้ไก่ประจำไร่นา ๒. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานเพื่อสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต -พัฒนาที่ดิน (หญ้าแฝก, พืชสำหรับทำปุ๋ยพืชสด) -ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรบุรีรัมย์ (พืชไร่, ผัก) -ปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ (โคต้นน้ำ ๕ ตัว) -ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ (หม่อน,ไหม) -ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวบุรีรัมย์ (ข้าว GAP ๓ ไร่) -ประมงจังหวัดบุรีรัมย์ (ปลากินพืช) -เกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ (ไม้ยืนต้น, ไม้ต่างระดับ) สภาเกษตรกร (อบรม, เครือข่าย)

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๕
๙. งบประมาณ	๑๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๕๐,๐๐๐ บาท/ราย)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. แหล่งกักเก็บน้ำในแปลงเกษตรกร ๒. กิจกรรมทางการเกษตรในแปลงเกษตรกรมีมากขึ้น
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	-เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม -ยกระดับรายได้เกษตรกร เพิ่มความมั่นคงให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
 กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการทำการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการจัดการศัตรูพืชและดินปุ๋ยอย่างยั่งยืน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ในอนาคต มุ่งส่งเสริมพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ท่องเที่ยวกีฬา ท่องเที่ยวเกษตรธรรมชาติ ท่องเที่ยววิถีชุมชนวัฒนธรรมดั้งเดิม ประชาชนผู้สนใจ นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศเดินทางมายังจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี และมีความต้องการอุปโภคบริโภคสินค้าบริการต่างๆ ก็เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพของตนเองมากขึ้น การเลือกซื้ออาหารและสินค้าเกษตรจะต้องมั่นใจได้ว่าปลอดภัย</p> <p>จังหวัดบุรีรัมย์ ประสบปัญหาการระบาดของศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยเคมีปริมาณมากเกินความต้องการเกินความจำเป็นของพืช การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช สารควบคุมและกำจัดวัชพืชไม่ถูกต้อง ส่งผลให้สารเคมีตกค้างในผลผลิต และเกษตรกรผู้ผลิตมีภาวะเสี่ยงสารพิษตกค้างในร่างกายสูง และ ผู้บริโภคอันหมายถึงประชาชน นักท่องเที่ยว ที่เดินทางมายังจังหวัดบุรีรัมย์ประมาณ ๑,๔๐๐,๐๐๐ คนต่อปี ก็ได้รับสารเคมีที่ตกค้างในผลผลิตเช่นกัน สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ เล็งเห็นว่าจังหวัดบุรีรัมย์ จำเป็นต้องเร่งพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีความปลอดภัยและได้มาตรฐานจึงได้มีแนวคิดจัดทำโครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการจัดการศัตรูพืชและดินปุ๋ยอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และนโยบายของรัฐบาล ดังนี้</p> <p>ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>การพัฒนาภาคการเกษตร โดยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้อง กับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และ ๓.๒.๓ การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๓.๔ ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓.๔.๒ สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน โดยสนับสนุน การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ วนเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่ สนับสนุนการพัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ การใช้วัสดุอินทรีย์และการใช้ ผลิตภัณฑ์ชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมีการเกษตร เช่น การทำเกษตรโดยลดการใช้สารเคมี สนับสนุนงานวิจัยและจัดทำพื้นที่ต้นแบบเพื่อสาธิตการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จัดให้มีแหล่งทุนและกลไกทางการตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับรูปแบบการทำเกษตร ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานและการตรวจสอบคุณภาพสินค้า เกษตรอินทรีย์สินค้าเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของ สินค้าเกษตร เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค</p> <p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ การสร้างความเข้มแข็งในการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ จะต้องมีการพัฒนาต่างๆ ในกระบวนการผลิต ปัจจัยการผลิต ความรู้ระบบการผลิต การแปรรูป การบรรจุเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิตให้ตรงตามมาตรฐาน และความต้องการของตลาด เกิดการพัฒนาที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p> <p>ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๑ การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูปกลยุทธิ์ ยกระดับสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน และ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดสินค้าเกษตร</p> <p>ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)</p> <p>ด้านเศรษฐกิจ “เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรม ขอมและกีฬามาตรฐานโลกและการพัฒนาเศรษฐกิจ ภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย กลยุทธ์ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกร/ชุมชน ให้สามารถจัดการศัตรูพืชในการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>๒. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าใจอินทรีย์วัตถุในดินและความสัมพันธ์ในการปรับปรุงบำรุงดิน</p>
<p>๔. เป้าหมาย</p>	<p>เกษตรกรผู้ผลิตข้าวแปลงใหญ่ ๒๕ กลุ่ม สมาชิก ๑,๐๐๐ ราย</p>
<p>๕. พื้นที่ดำเนินการ</p>	<p>ดำเนินการใน ๒๐ อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ รวม ๒๕ กลุ่ม เกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย</p>
<p>๖. กิจกรรมหลัก</p>	<p>กิจกรรมหลักที่ ๑ ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเจ้าหน้าที่</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๒ อบรมถ่ายทอดความความรู้ แก่เกษตรกรสมาชิก</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๓ สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างเกษตรกรแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จ</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิตและตรวจสอบดิน</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๕ จัดทำแปลงเรียนรู้และทดสอบการใช้สารชีวภัณฑ์</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๖ รณรงค์การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๗ อำนวยความสะดวก</p>
<p>๗. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์</p>
<p>๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ</p>	<p>ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน</p>
<p>๙. งบประมาณ</p>	<p>๖,๕๘๘,๓๐๐ บาท</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. ผลผลิต (Output)	<p>๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความสามารถในการจัดการศัตรูพืชด้วยตนเองอย่างยั่งยืน และการวางแผนการผลิตข้าวได้อย่างปลอดภัยเป็นที่ต้องการของตลาดและนักท่องเที่ยว</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองอย่างเพียงพอ สร้างความมั่นใจในกระบวนการผลิตต่อผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรทั่วไปและนักท่องเที่ยวได้ทราบถึงการผลิตข้าวอย่างปลอดภัย</p> <p>๒. เกษตรกรทั่วไปและนักท่องเที่ยวได้เห็นระบบการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการทำการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการบริหารจัดการดินและน้ำเพื่อเกษตรกรรม
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	๑. จังหวัดบุรีรัมย์ มีทรัพยากรดินที่มีแร่ธาตุและสารอาหารที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชที่มีคุณภาพสูง ๒. ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ยังขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบเกิดจากการขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภคเกษตรกรรม
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อพัฒนาดินและน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้านเกษตรกรรม
๔. เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
๕. พื้นที่ดำเนินการ	จังหวัดบุรีรัมย์ ๒๓ อำเภอ
๖. กิจกรรมหลัก	<ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาดินและอนุรักษ์น้ำ โดย วิทยากรที่มีความรู้ด้านดินและน้ำ - ศึกษาดูงานในสถานที่ที่ประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์และพัฒนาดินและน้ำ - สนับสนุนปัจจัยโดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรเอื้อต่อการเป็นปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรสามารถสร้างผลผลิต และรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกร
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดบุรีรัมย์ ทุกหน่วยงาน
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗
๙. งบประมาณ	๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น - เกษตรกรมีน้ำใช้ในพื้นที่อย่างเพียงพอ
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ที่ได้รับนำมาพัฒนาใช้ในพื้นที่ของตนเอง - เกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร - สร้างอัตลักษณ์เมืองเกษตรกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
 กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังที่ปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย มีพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ จำนวน ๘.๐๒๕ ล้านไร่ ครอบคลุม ๕๐ จังหวัด เกษตรกรจำนวน ๔๙๔,๖๙๐ ครัวเรือน ในปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ มีผลผลิต จำนวน ๒๗.๘๗๕ ล้านตัน ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ ในขณะที่ความต้องการใช้ในภาพรวมของประเทศไทยมีประมาณ ๔๑.๓๓ ล้านตัน มันสำปะหลังได้ถูกกำหนดให้เป็นสินค้ายุทธศาสตร์ของประเทศ โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๙ มีเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๕ ตัน ในปี ๒๕๖๒ และเป็น ๗ ตัน ในปี ๒๕๖๙ มีการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังกว่า ๘.๕ ล้านไร่ และรวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย ซึ่งมีรายได้จากการส่งออกในปี ๒๕๖๒ คาดว่ามีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๑๒๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยมียุทธศาสตร์ดำเนินการ ๕ ด้าน คือด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม และด้านงานวิจัยและพัฒนา ปัญหาส่วนใหญ่ของเกษตรกร คือ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาจากโรคและแมลงศัตรูพืช ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังยังมีรายได้น้อยเมื่อเทียบกับการลงทุน และคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีมติเห็นชอบให้จำกัดการใช้สารเคมี ๓ ชนิด ได้แก่ พาราควอต ไกลโฟเซต และคลอร์ไพริฟอส โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในอีก ๑๘๐ วันหลังวันประกาศ ตามประกาศกระทรวงฯ ชนิดพืชที่ให้ใช้พาราควอต และไกลโฟเซต ได้เฉพาะเพื่อการจัดวัชพืช</p>

	ในการปลูกอ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพด และไม้ผล เท่านั้น
หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิต โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตมันสำปะหลัง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งผลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง</p> <p>ดังนั้น เพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังที่ปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปี ๒๕๖๔ ขึ้น โดยจะดำเนินการตามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการปลูกมันสำปะหลังเป็นจำนวนมาก จำนวน ๑๔ อำเภอ เกษตรกร จำนวน ๓,๐๐๐ ราย พื้นที่ ๑๕,๐๐๐ ไร่ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรดังกล่าว มีความรู้ความเข้าใจในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังที่เหมาะสม โดยการใช้นวัตกรรมที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น และที่สำคัญคือจะได้วัตถุดิบที่ปลอดภัยสำหรับอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะมาเยือนจังหวัดบุรีรัมย์ ให้ได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย เป็นการตอบสนองยุทธศาสตร์ของจังหวัดบุรีรัมย์ด้านการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง</p> <p>สภาพปัญหา จังหวัดบุรีรัมย์มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓๑๒,๕๖๖ ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔,๐๐๐ กิโลกรัม ซึ่งในทางวิชาการถือว่าต่ำมาก ควรเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้ได้น้อย ๕,๐๐๐ กิโลกรัม สาเหตุสำคัญมีหลายประการที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ได้แก่ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรไม่ปรับปรุงบำรุงดิน ก่อนทำการเพาะปลูก และการใช้ที่ดินปลูกมันสำปะหลัง</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ในพื้นที่เดิมอย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงสร้างของดินเป็นลักษณะดินร่วนปนทรายเกิดการแข็งตัวจับกันเป็นดินดาน ทำให้หมันสำปะหลังเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ อีกทั้งเมื่อเกิดภาวะฝนตกหนักน้ำฝนจะไม่สามารถซึมผ่านชั้นดินได้ ทำให้หมันสำปะหลังเกิดการเน่าเสีย และเมื่อเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงก็จะทำให้หมันสำปะหลังชะงักการเจริญเติบโต ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกหมันสำปะหลังยังมีรายได้น้อย ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น จากการซื้อสารเคมีอันตรายในการกำจัดวัชพืช นอกจากจะเพิ่มต้นทุนการผลิตให้สูงขึ้นแล้ว ยังส่งผลต่อสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร รวมถึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย</p> <p>ความต้องการ เกษตรกรผู้ปลูกหมันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์จำนวนมาก มีความต้องการความรู้ ทักษะ และความชำนาญ ในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มปริมาณผลผลิตหมันสำปะหลังต่อไร่ให้มากขึ้น และพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ดีขึ้น โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพที่ได้รับการรับรองจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ซึ่งมีคุณสมบัติคือ ๑) ละลายปุ๋ยเคมีที่ตกค้างในดิน ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีฟอสฟอรัสได้มากกว่า ๕๐ % ๒) เพิ่มอัตราการเจริญเติบโตของราก ลำต้น ใบ ๓) แก้ปัญหาดินดาน ดินแน่น ดินเสื่อมสภาพ ช่วยให้ดินดีอย่างยั่งยืน ๔) เพิ่มจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดิน สร้างห่วงโซ่อาหาร และสร้างระบบนิเวศในดิน ๕) ป้องกันการเกิดโรคทางรากทางดิน พืชทนทานต่อโรคมมากขึ้น เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรหมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านเศรษฐกิจ “เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและกีฬามาตรฐานโลกและการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย” และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกร ในด้านรายได้ที่เพิ่มมากขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตหมันสำปะหลัง</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ความเร่งด่วน เนื่องจากคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีมติเห็นชอบให้จำกัดการใช้สารเคมี ๓ ชนิด ได้แก่ พาราควอท ไกลโฟเซต และคลอร์ไพริฟอส โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในอีก ๑๘๐ วันหลังวันประกาศ ตามประกาศกระทรวงฯ ชนิดพืชที่ให้ใช้พาราควอท ไกลโฟเซต เฉพาะเพื่อการจัดวัชพืชในการปลูกอ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพด และไม้ผล เท่านั้น ประกอบกับเกษตรกรยังคงมีฐานะยากจน มีรายได้น้อย จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จึงมีจำเป็นต้องพัฒนา ศักยภาพของเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ดีขึ้น สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการสนองตอบนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับมาตรการจำกัดการใช้สารเคมี ๓ ชนิด เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๓๐ กลุ่ม ๓,๐๐๐ ราย พื้นที่ ๑๕,๐๐๐ ไร่</p> <p>๒. สร้างแปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๔ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่ รวม ๗๐ ไร่</p> <p>๓. เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังในระบบการผลิตที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น โดยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ จาก ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่</p>
<p>๔. เป้าหมาย</p>	<p>เกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง ๓๐ กลุ่ม สมาชิก ๓,๐๐๐ ราย</p>
<p>๕. พื้นที่ดำเนินการ</p>	<p>สถานที่ดำเนินการ ๑๔ อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ๑) อำเภอบ้านกรวด ๒) นางรอง ๓) ละหานทราย ๔) ปะคำ ๕) โนนดินแดง ๖) โนนสุวรรณ ๗) หนองกี่ ๘) คูเมือง ๙) แคนดง ๑๐) สตึก ๑๑) ลำปลายมาศ ๑๒) หนองหงส์ ๑๓) ประโคนชัย และ ๑๔) อำเภอขามเฒ่า รวม ๓๐ กลุ่ม เกษตรกร ๓,๐๐๐ ราย พื้นที่ ๑๕,๐๐๐ ไร่</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพมันสำปะหลัง</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๓ จัดงานวันสาธิตและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๔ อำนวยความสะดวก</p>
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน
๙. งบประมาณ	๙,๓๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	<p>๑. เกษตรกร จำนวน ๓,๐๐๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการผลิตมันสำปะหลังของตนเองได้</p> <p>๒. เกิดแปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม มีความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๑๔ แปลง ๆ ละ ๕ ไร่ รวม ๗๐ ไร่</p> <p>๓. เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่จากเดิม ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยเป็นมันสำปะหลังจากระบบการผลิตที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๑๕,๐๐๐ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๓๗.๕ ล้านบาท</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกษตรกร จำนวน ๓,๐๐๐ ราย สามารถเพิ่มรายได้ ไม่น้อยกว่าครัวเรือนละ ๑๒,๕๐๐ บาท รวมรายได้ที่เพิ่มขึ้น ๓๗.๕ ล้านบาท</p> <p>๒. เกษตรกรในพื้นที่และนอกพื้นที่สามารถใช้ประโยชน์จากแปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง สามารถนำไปปรับใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>การผลิตได้</p> <p>๓. นักท่องเที่ยวได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย จากการใช้วัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
 กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการสร้างรายได้จากไร่นาเพื่อแก้ไขปัญหาการเผาพื้นที่เกษตร
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ต้องการพัฒนาให้เป็นศูนย์รวมด้านการกีฬาครบวงจรขนาดใหญ่ของประเทศ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจ ให้มาเที่ยวและลงทุนทำธุรกิจที่จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจำนวนมาก และในขณะเดียวกันจังหวัดบุรีรัมย์ก็เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และยางพารา โดยเฉพาะ ข้าว มีพื้นที่ปลูกโดยประมาณ ๒,๙๑๒,๐๐๐ ไร่ ซึ่งการเก็บเกี่ยวและการจัดการพื้นที่หลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเผาตอซังข้าวเพื่อความสะดวกในการเตรียมดิน การกำจัดวัชพืช ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เกินค่ามาตรฐาน (๑๗๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนพฤษภาคม ของทุกปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ การคมนาคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ การเผาพื้นที่การเกษตรมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก่อมลภาวะทางอากาศ ทำลายอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม จุลินทรีย์ในดินที่เป็นประโยชน์ต่อพืชถูกทำลาย สูญเสียธาตุอาหารพืชและน้ำในดิน นอกจากนี้การเผาพื้นที่การเกษตรยังปล่อยก๊าซพิษ สู่ชั้นบรรยากาศของโลก ซึ่งก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจกหรือโลกร้อน</p> <p>เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงควรมีการรณรงค์ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจาก การเผาพื้นที่การเกษตรมาเป็นการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรแทนการเผาทำลาย เช่น การทำฟางปุรงแต่งเลี้ยงโค กระบือ การเพาะเห็ดฟางสร้างรายได้ เพื่อลดผลกระทบจากการเผาพื้นที่การเกษตรหลังการเก็บเกี่ยวในพื้นที่เกษตรกรรมที่มีผลต่อการเกิดมลพิษทางอากาศแล้ว ยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เกิดการจ้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ในชุมชนอีกด้วย</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาพื้นที่การเกษตร ที่จะก่อให้เกิดปัญหาปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เกินค่ามาตรฐาน</p> <p>๒. ลดการเกิดภาวะโลกร้อนที่เกิดจากการเผาพื้นที่การเกษตร ซึ่งทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น</p> <p>๓. เพื่อให้เกิดการจ้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ในชุมชน</p>
๔. เป้าหมาย	เกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๓ กลุ่ม
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ดำเนินโครงการ ทั้ง ๒๓ อำเภอ ของจังหวัดบุรีรัมย์
๖. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมที่ ๑ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร</p> <p>กิจกรรมที่ ๒ การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร</p> <p>กิจกรรมที่ ๓ ติดตามการดำเนินงาน</p>
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน
๙. งบประมาณ	๕,๕๗๘,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	<p>๑. เกษตรกรมีแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาการเผาพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน</p> <p>๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ทั้ง ๒๓ กลุ่ม มีการแปรรูปฟางข้าวสำหรับเลี้ยงโค กระบือ เพาะเห็ดฟาง และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกษตรกรสามารถจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถลดการเผาพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน</p> <p>๒. ลดปัญหาค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เกินค่ามาตรฐาน (๑๗๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนพฤษภาคม ของทุกปีได้</p> <p>๓. เกิดการจ้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน</p>